Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

26. ožujka 2026.*

Sadržaj

I. Pravni okvir i okolnosti spora . . . 8

A. Odluka 2022/329 . . . 9

B. Odluka 2014/145, kako je izmijenjena, među ostalim, Odlukom 2022/329 . . . 10

C. Uredba br. 269/2014 . . . 11

D. Sporna odluka i sporna uredba (predmeti C-696/23 P i C-35/24 P) . . . 11

E. Sporni akti (predmeti C-704/23 P, C-711/23 P i C-111/24 P) . . . 12

1. Prvotni sporni akti (predmeti C-704/23 P, C-711/23 P i C-111/24 P) . . . 12

2. Prvi sporni akti o zadržavanju (predmeti C-704/23 P, C-711/23 P i C-111/24 P) . . . 13

3. Drugi sporni akti o zadržavanju (predmeti C-704/23 P i C-711/23 P) . . . 14

II. Postupci pred Općim sudom i pobijane presude . . . 14

A. Postupak pred Općim sudom i prva pobijana presuda (predmet C-696/23 P) . . . 14

B. Postupak pred Općim sudom i druga pobijana presuda (predmet C-704/23 P) . . . 15

C. Postupak pred Općim sudom i treća pobijana presuda (predmet C-711/23 P) . . . 16

D. Postupak pred Općim sudom i četvrta pobijana presuda (predmet C-35/24 P) . . . 17

E. Postupak pred Općim sudom i peta pobijana presuda (predmet C-111/24 P) . . . 18

III. Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka u žalbenom postupku . . . 19

A. Spajanje . . . 19

B. Zahtjevi za intervenciju . . . 20

* Jezici postupka: engleski i francuski

C. Zahtjevi stranaka u žalbenim postupcima 20

1. Zahtjevi stranaka u predmetu C-696/23 P 20

2. Zahtjevi stranaka u predmetu C-704/23 P 20

3. Zahtjevi stranaka u predmetu C-711/23 P 21

4. Zahtjevi stranaka u predmetu C-35/24 P 21

5. Zahtjevi stranaka u predmetu C-111/24 P 22

D. Zahtjevi za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka 22

1. Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-696/23 P 22

2. Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-711/23 P 23

IV. O žalbama 24

A. Žalbeni razlozi koji se temelje na tome da je Opći sud povrijedio kriterij (g) 25

1. Argumenti koji se temelje na tome da je Opći sud pogrešno tumačio izraz „koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” u smislu kriterija (g) 26

a) Drugi žalbeni razlog i prvi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P te drugi žalbeni razlog i prvi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P 26

1) Argumentacija stranaka 26

2) Ocjena Suda 27

b) Drugi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, prvi, drugi i treći dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P, prvi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P i sedmi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P 32

1) Argumentacija stranaka 32

2) Ocjena Suda 33

2. Žalbeni razlozi koji se temelje na tome da je Opći sud pogrešno tumačio pojam „utjecaj” u smislu kriterija (g) 34

a) Argumentacija stranaka 34

b) Ocjena Suda 36

1) Dopuštenost prvog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P 36

2) Meritum 38

i) Prvi žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, treći dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P i četvrti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P . . . 38

ii) Prvi i drugi prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P te drugi žalbeni razlog i prvi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P . . . 41

B. Žalbeni razlozi koji se temelje na tome da je Opći sud povrijedio načelo proporcionalnosti i članak 52. stavak 1. Povelje te drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P . . . 43

1. Treći žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, koji se temelji na povredi članka 52. stavka 1. prve rečenice Povelje . . . 44

a) Argumentacija stranaka . . . 44

b) Ocjena Suda . . . 44

2. Četvrti žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P i treći žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P, koji se temelje na povredi članka 52. stavka 1. druge rečenice Povelje, te drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti . . . 45

a) Argumentacija stranaka . . . 45

b) Ocjena Suda . . . 47

1) Dopuštenost prvog, drugog i četvrtog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P . . . 47

2) Meritum . . . 47

i) Uvodne napomene . . . 47

ii) Analiza . . . 49

3. Drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P . . . 51

a) Argumentacija stranaka . . . 51

b) Ocjena Suda . . . 52

C. Žalbeni razlozi koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava koje je Opći sud počinio u okviru svoje analize prigovorâ nezakonitosti kriterija (g) . . . 53

1. Treći žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P . . . 53

a) Argumentacija stranaka . . . 53

b) Ocjena Suda . . . 53

2. Drugi dio trećeg žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P . . . 56

a) Argumentacija stranaka . . . 56

b) Ocjena Suda 57

D. Žalbeni razlozi koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava koje je Opći sud počinio u svojoj analizi načela jednakog postupanja 58

1. Argumentacija stranaka 58

2. Ocjena Suda 59

E. Žalbeni razlozi koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava te iskrivljavanjima činjenica i dokaza koje je Opći sud počinio u pogledu pitanja jesu li u odnosu na petoricu žalitelja ispunjeni sastavni elementi kriterija (g) 60

1. Navodne pogreške koje se tiču prava i iskrivljavanja koje je Opći sud počinio u svojoj analizi pitanja osiguravaju li gospodarski sektori u kojima drugi, treći, četvrti i peti žalitelj posluju ili su poslovali znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije 61

a) Drugi žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P i prvi dio prvog žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P 61

1) Argumentacija stranaka 61

2) Ocjena Suda 62

i) Dopuštenost drugog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P i prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P 62

ii) Meritum 63

b) Prvi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, drugi dio prvog žalbenog razloga te četvrti, peti i šesti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P, drugi i treći dio prvog žalbenog razloga, prvi dio i drugi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P te peti i šesti žalbeni razlozi u predmetu C-111/24 P 64

1) Prvi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P . 64

i) Argumentacija stranaka 64

ii) Ocjena Suda 65

2) Drugi dio prvog žalbenog razloga te četvrti, peti i šesti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P 66

i) Argumentacija stranaka 66

ii) Ocjena Suda 67

3) Drugi i treći dio prvog žalbenog razloga te prvi dio i drugi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P 68

i) Argumentacija stranaka 68

ii) Ocjena Suda 69

4) Peti i šesti žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P 71

i) Argumentacija stranaka 71

ii) Ocjena Suda 71

2. Navodne pogreške koje se tiču prava i iskrivljavanja koje je Opći sud počinio kad je riječ o „utjecaju” drugog žalitelja i obavljanju „djelatnosti” prvog i petog žalitelja u smislu kriterija (g) 72

a) Prvi dio drugog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P 72

1) Argumentacija stranaka 72

2) Ocjena Suda 73

b) Treći prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P 73

1) Argumentacija stranaka 73

2) Ocjena Suda 73

c) Predmet C-111/24 P 74

1) Argumentacija stranaka 74

2) Ocjena Suda 75

i) Dopuštenost 75

ii) Meritum 75

F. Drugi dio prvog žalbenog razloga te peti žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, treći dio žalbenog zahtjeva u predmetu C-704/23 P, peti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P i prvi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P 76

1. Drugi dio prvog žalbenog razloga i peti žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P 76

a) Drugi dio prvog žalbenog razloga 76

1) Argumentacija stranaka 76

2) Ocjena Suda 77

b) Peti žalbeni razlog 77

2. Treći dio žalbenog zahtjeva u predmetu C-704/23 P 77

3. Peti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P 78

4. Prvi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P 78

a) Argumentacija stranaka 78

b) Ocjena Suda 79

V. Zaključak 80

VI. Troškovi 80

„Žalba – Mjere ograničavanja poduzete s obzirom na vojnu agresiju na Ukrajinu – Odluka 2014/145/ZVSP – Članak 1. stavak 1. točka (e) i članak 2. stavak 1. točka (g) – Uredba (EU) br. 269/2014 – Članak 3. stavak 1. točka (g) – Zamrzavanje sredstava i gospodarskih resursa – Pojam ‚vodeće poslovne osobe uključene u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije' – Prigovor nezakonitosti – Članci 7., 16., 17. i 47. te članak 52. stavak 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, sloboda poduzetništva, pravo na vlasništvo i pravo na djelotvoran pravni lijek – Ograničenja – Načela zakonitosti i proporcionalnosti – Načelo jednakog postupanja"

U spojenim predmetima C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P i C-111/24 P,

povodom pet žalbi na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, koje su u predmetima C-696/23 P i C-704/23 P podnesene 16. studenoga 2023., u predmetu C-711/23 P 22. studenoga 2023., u predmetu C-35/24 P 18. siječnja 2024., a u predmetu C-111/24 P 8. veljače 2024.,

Dmitrij Aleksandrovič Pumpjanski, sa stalnom adresom u Jekaterinburgu (Rusija), kojeg zastupaju A. Egger, P. Goeth, G. Lansky i E. Steiner, *Rechtsanwälte* (C-696/23 P),

Tigran Hudaverdjan, sa stalnom adresom u Moskvi (Rusija), kojeg su u početku zastupali F. Bélot, T. Bontinck, M. Brésart i J. Goffin, a zatim F. Bélot, T. Bontinck i J. Goffin, *avocats* (C-704/23 P),

Viktor Filipovič Rašnikov, sa stalnom adresom u Magnitogorsku (Rusija), kojeg zastupaju M. Campa, *avvocato*, M. Moretto, *avocat*, M. Pirovano, *avvocata*, D. Rovetta, *avocat*, i V. Villante, *avvocato* (C-711/23 P),

Dmitrij Arkadijevič Mazepin, sa stalnom adresom u Moskvi, kojeg zastupaju A. Bass, *avocat*, M. Campa, *avvocato*, M. Moretto, D. Rovetta, *avocats*, i V. Villante, *avvocato* (C-35/24 P),

German Han, sa stalnom adresom u Londonu (Ujedinjena Kraljevina), kojeg zastupaju A. Bass i T. Marembert, *avocats* (C-111/24 P),

žalitelji,

a druge stranke u postupku su:

Vijeće Europske unije, koje su u početku zastupali B. Driessen, P. Mahnič, P. Pecheux, V. Piessevaux, J. Rurarz te L. Vétillard i S. Van Overmeire, a zatim B. Driessen, P. Pecheux, V. Piessevaux, J. Rurarz te L. Vétillard i S. Van Overmeire, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

koje podupiru:

Češka Republika, koju zastupaju K. Najmanová, M. Smolek i J. Vláčil, u svojstvu agenata,

Europska komisija, koju zastupaju M. Carpus Carcea i L. Puccio, u svojstvu agenata,

intervenijenti u žalbenom postupku (C-35/24 P),

Republika Latvija, koju zastupaju J. Davidoviča, K. Pommere i S. Zābele, u svojstvu agenata,

intervenijent u prvostupanjskom postupku (C-35/24 P),

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún (izvjestiteljica), I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei, M. Condinanzi i F. Schalin, predsjednici vijeća, E. Regan, N. Piçarra, A. Kumin, B. Smulders, S. Gervasoni i N. Fenger, suci,

nezavisna odvjetnica: L. Medina,

tajnik: A. Lamote, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 11. veljače 2025.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 5. lipnja 2025.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Žalbom u predmetu C-696/23 P Dmitrij Aleksandrovič Pumpjanski (u daljnjem tekstu: prvi žalitelj) traži ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 6. rujna 2023., Pumpjanski/Vijeće (T-270/22, u daljnjem tekstu: prva pobijana presuda, EU:T:2023:490), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje Odluke Vijeća (ZVSP) 2022/397 od 9. ožujka 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 80, str. 31. i ispravci SL 2022., L 117, str. 118. i SL 2022., L 156., str. 160.) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2022/396 od 9. ožujka 2022. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 80, str. 1. i ispravci SL 2022., L 117, str. 117. i SL 2022., L 154, str. 76.) (u daljnjem tekstu zajedno nazvane: sporna odluka i sporna uredba), u dijelu u kojem se spornom odlukom i spornom uredbom njegovo ime uvrštava na popise koji su im priloženi.

2 Žalbom u predmetu C-704/23 P Tigran Hudaverdjan (u daljnjem tekstu: drugi žalitelj) traži ukidanje presude Općeg suda od 6. rujna 2023., Hudaverdjan/Vijeće (T-335/22, u daljnjem tekstu: druga pobijana presuda, EU:T:2023:500), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje, kao prvo, Odluke Vijeća (ZVSP) 2022/429 od 15. ožujka 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 87 I, str. 44. i ispravak SL 2022., L 105, str. 67.) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2022/427 od 15. ožujka 2022.

o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 87 I, str. 1. i ispravak SL 2022., L 105, str. 66.) (u daljnjem tekstu zajedno nazvane: prvotni sporni akti), kao drugo, Odluke Vijeća (ZVSP) 2022/1530 od 14. rujna 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 239, str. 149.) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2022/1529 od 14. rujna 2022. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 239, str. 1.) (u daljnjem tekstu zajedno nazvane: prvi sporni akti o zadržavanju) i, kao treće, Odluke Vijeća (ZVSP) 2023/572 od 13. ožujka 2023. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2023., L 75 I, str. 134.) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2023/571 od 13. ožujka 2023. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2023., L 75 I, str. 1.) (u daljnjem tekstu zajedno nazvane: drugi sporni akti o zadržavanju te, zajedno s prvotnim spornim aktima i prvim spornim aktima o zadržavanju: sporni akti), u dijelu u kojem se spornim aktima njegovo ime uvrštava na popise koji su im priloženi i zadržava na njima.

3 Žalbom u predmetu C-711/23 P Viktor Filipovič Rašnikov (u daljnjem tekstu: treći žalitelj) traži ukidanje presude Općeg suda od 13. rujna 2023., Rašnikov/Vijeće (T-305/22, u daljnjem tekstu: treća pobijana presuda, EU:T:2023:530), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje spornih akata u dijelu u kojem se tim aktima njegovo ime uvrštava na popise koji su im priloženi i zadržava na njima.

4 Žalbom u predmetu C-35/24 P Dmitrij Arkadijevič Mazepin (u daljnjem tekstu: četvrti žalitelj) traži ukidanje presude Općeg suda od 8. studenoga 2023., Mazepin/Vijeće (T-282/22, u daljnjem tekstu: četvrta pobijana presuda, EU:T:2023:701), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje sporne odluke i sporne uredbe, u dijelu u kojem se tim aktima njegovo ime uvrštava na popise koji su im priloženi i zadržava na njima.

5 Žalbom u predmetu C-111/24 P German Han (u daljnjem tekstu: peti žalitelj) traži ukidanje presude Općeg suda od 29. studenoga 2023., Han/Vijeće (T-333/22, u daljnjem tekstu: peta pobijana presuda, EU:T:2023:758), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje prvotnih spornih akata i prvih spornih akata o zadržavanju, u dijelu u kojem se tim aktima njegovo ime uvrštava na popise koji su im priloženi i zadržava na njima.

I. Pravni okvir i okolnosti spora

6 Činjenični i pravni kontekst sporova naveden je u točkama 2. do 17. prve pobijane presude, točkama 2. do 18. druge pobijane presude, točkama 2. do 25. treće pobijane presude, točkama 2. do 15. četvrte pobijane presude i točkama 2. do 18. pete pobijane presude. Za potrebe ovih predmeta može se sažeti i dopuniti na sljedeći način.

7 Ovi su predmeti pokrenuti u kontekstu mjera ograničavanja koje je Europska unija donijela od 2014. kao odgovor na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine.

8 Prvi, treći i četvrti žalitelj poslovne su osobe ruskog državljanstva, drugi je žalitelj poslovna osoba armenskog državljanstva, a peti je žalitelj poslovna osoba koja ima rusko i izraelsko državljanstvo.

9 Vijeće Europske unije donijelo je 17. ožujka 2014., na temelju članka 29. UEU-a, Odluku 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2014., L 78, str. 16.).

10 Istog je dana Vijeće, na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a, donijelo Uredbu (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2014., L 78, str. 6. i ispravak SL 2014., L 121, str. 60.).

11 Nakon invazije oružanih snaga Ruske Federacije na Ukrajinu 24. veljače 2022., Vijeće je 25. veljače 2022. donijelo Odluku (ZVSP) 2022/329 o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 50, str. 1.). Ta je institucija istog dana donijela Uredbu (EU) 2022/330 o izmjeni Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 51, str. 1.).

A. Odluka 2022/329

12 U uvodnim izjavama 5. i 8. do 11. Odluke 2022/329 navodi se:

„(5) Vijeće je 24. siječnja 2022. […] ponovno istaknulo da će svaka daljnja vojna agresija Rusije prema Ukrajini imati goleme posljedice i visoku cijenu, što uključuje širok raspon sektorskih i pojedinačnih mjera ograničavanja koje bi se donosile u suradnji s partnerima.

[…]

(8) Visoki predstavnik 22. veljače 2022. dao je izjavu u ime Unije u kojoj je osudio tu nezakonitu radnju kojom se dodatno podrivaju suverenitet i neovisnost Ukrajine te je riječ o teškom kršenju međunarodnog prava i međunarodnih sporazuma, uključujući Povelju UN-a, Helsinški završni akt, Parišku povelju i Memorandum iz Budimpešte, kao i sporazumâ iz Minska i Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2202(2015). Visoki predstavnik apelirao je na Rusiju, kao stranku u sukobu, da poništi to priznanje, drži se svojih obveza, poštuje međunarodno pravo i vrati se raspravama u okviru normandijskog formata i trilateralne kontaktne skupine. Najavio je da će Unija odgovoriti na ta najnovija kršenja Rusije hitnim donošenjem dodatnih mjera ograničavanja.

(9) Predsjednik Ruske Federacije 24. veljače 2022. najavio je vojnu operaciju u Ukrajini te su ruske oružane snage započele napad na Ukrajinu. Taj napad očito je kršenje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine.

(10) Visoki predstavnik [Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku] 24. veljače 2022. dao je izjavu u ime Unije u kojoj najoštrije osuđuje ničim izazvanu invaziju Ukrajine koju su izvršile oružane snage Ruske Federacije i sudjelovanje Bjelarusa u toj agresiji na Ukrajinu. Visoki predstavnik [Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku] naveo je da će odgovor Unije uključivati i sektorske i pojedinačne mjere ograničavanja.

(11) S obzirom na ozbiljnost situacije, Vijeće smatra da bi kriterije za uvrštenje na popis trebalo izmijeniti kako bi se uključile osobe i subjekti koji podupiru Vladu Ruske Federacije i imaju koristi od nje, kao i osobe i subjekti koji joj osiguravaju znatan izvor prihoda, te fizičke ili pravne osobe povezane s osobama ili subjektima uvrštenima na popis.”

B. Odluka 2014/145, kako je izmijenjena, među ostalim, Odlukom 2022/329

13 Člankom 1. stavkom 1. Odluke 2014/145, kako je izmijenjena Odlukom 2022/329 (u daljnjem tekstu: Odluka 2014/145), državama članicama nalaže se da poduzimaju potrebne mjere, osim u slučaju odstupanja navedenih u stavcima 2., 3. i 6. tog članka 1., kako bi spriječile ulazak na svoje državno područje ili provoz preko njega, među ostalim, fizičkih osoba koje ispunjavaju kriterije koji su osobito predviđeni njegovim točkama (a), (b), (d) i (e).

14 Člankom 2. stavkom 1. točkama (a), (d), (f) i (g) Odluke 2014/145 predviđa se zamrzavanje svih sredstava i gospodarskih resursa koji pripadaju ili su u vlasništvu, u posjedu ili pod nadzorom, među ostalim, fizičkih osoba koje ispunjavaju kriterije utvrđene u tim točkama, pri čemu su ti kriteriji u bitnom istovjetni onima iz članka 1. stavka 1. točaka (a), (b), (d) i (e) te odluke. Ta odredba glasi:

„Zamrzavaju se sva sredstva i gospodarski resursi koji pripadaju ili su u vlasništvu, u posjedu ili pod nadzorom:

(a) fizičkih osoba odgovornih za djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine odnosno stabilnost ili sigurnost u Ukrajini, fizičkih osoba koje podupiru ili provode takva djelovanja ili politike ili koje ometaju rad međunarodnih organizacija u Ukrajini;

[…]

(d) fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koji pružaju materijalnu ili financijsku potporu ruskim donositeljima odluka odgovornima za pripojenje Krima ili destabilizaciju Ukrajine ili koji od njih imaju koristi;

[…]

(f) fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koji pružaju materijalnu ili financijsku potporu Vladi Ruske Federacije, ili imaju koristi od nje, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine; ili

(g) vodećih poslovnih osoba ili pravnih osoba, subjekata i tijela uključenih u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine,

[…]

te fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela povezanih s njima, kako su navedeni u Prilogu.”

15 Prvotna verzija članka 2. stavka 1. Odluke 2014/145 glasila je kako slijedi:

„Zamrzavaju se sva sredstva i gospodarski resursi koji pripadaju ili su u vlasništvu, posjedu ili pod nadzorom fizičkih osoba odgovornih za djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine i s fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koje su s njima povezane.”

16 Člankom 2. stavcima 3. do 5., 7. i 8. Odluke 2014/145 u biti se predviđa da nadležna tijela država članica u određenim okolnostima i uvjetima mogu odobriti oslobađanje određenih zamrznutih sredstava ili gospodarskih resursa i odobriti plaćanja određenim subjektima, kao i da fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela uvršteni na popis u Prilogu toj odluci mogu izvršiti dospjela plaćanja prema ugovoru sklopljenom prije datuma na koji su uvršteni na taj popis.

17 Člankom 6. trećim stavkom navedene odluke određuje se da se ta odluka redovito preispituje i da se prema potrebi obnavlja ili mijenja ako Vijeće smatra da njezini ciljevi nisu ispunjeni.

C. Uredba br. 269/2014

18 U članku 3. stavku 1. točkama (a), (d), (f) i (g) Uredbe br. 269/2014, kako je izmijenjena Uredbom 2022/330 (u daljnjem tekstu: Uredba br. 269/2014), navode se kriteriji za, među ostalim, uvrštenje na popis u Prilogu I. toj uredbi fizičkih osoba čija su sredstva i gospodarski resursi zamrznuti u skladu s člankom 2. stavkom 1. navedene uredbe. Ti su kriteriji u biti istovjetni onima navedenima u točki 14. ove presude.

19 U člancima 4. do 6.b te uredbe u biti se preuzimaju iste odredbe kao što su one koje su redom navedene u članku 2. stavcima 3. do 5., 7. i 8. Odluke 2014/145.

20 Člankom 14. stavkom 4. Uredbe br. 269/2014 određuje se da se popis u njezinu Prilogu I. preispituje u redovnim razmacima, barem svakih 12 mjeseci.

D. Sporna odluka i sporna uredba (predmeti C-696/23 P i C-35/24 P)

21 Vijeće je 9. ožujka 2022., s obzirom na ozbiljnost stanja u Ukrajini, donijelo spornu odluku i spornu uredbu. Tim su se aktima imena prvog i četvrtog žalitelja dodala na popis priložen Odluci 2014/145 odnosno na popis iz Priloga I. Uredbi br. 269/2014 zbog sljedećih razloga:

„[Prvi žalitelj] predsjednik je upravnog odbora društva PJSC Pipe Metallurgic Company [(u daljnjem tekstu: TMK)] te predsjednik i član uprave grupacije Sinara Group. On stoga podupire tijela Ruske Federacije i poduzeća u državnom vlasništvu, uključujući ruske željeznice, Gazprom i Rosneft, i ima koristi od suradnje s njima. Stoga je uključen u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine.

Nakon početnih faza ruske agresije na Ukrajinu [prvi žalitelj] 24. veljače 2022., zajedno s još 36 poslovnih ljudi, sastao se s predsjednikom Vladimirom Putinom i drugim članovima ruske vlade kako bi raspravljali o učinku djelovanja nakon sankcija Zapada. Činjenica da je bio pozvan na taj sastanak pokazuje da je on član najužeg kruga Vladimira Putina te da podupire ili provodi djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i

neovisnost Ukrajine kao i stabilnost i sigurnost u Ukrajini. To također pokazuje da je on među vodećim poslovnim ljudima uključenima u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Rusije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine.

[…]

[Četvrti žalitelj] vlasnik je i glavni izvršni direktor društva za proizvodnju mineralnih gnojiva Uralchem. Grupacija Uralchem Group ruski je proizvođač širokog raspona kemijskih proizvoda, među ostalim mineralnih gnojiva i amonijeve salitre. Društvo sebe navodi kao najvećeg proizvođača amonijevog nitrata te drugog najvećeg proizvođača amonijskih i dušičnih gnojiva u Rusiji. [Četvrti žalitelj] stoga je uključen u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine.

Nakon početnih faza ruske agresije na Ukrajinu [četvrti žalitelj] 24. veljače 2022., zajedno s još 36 poslovnih ljudi, sastao se s predsjednikom Vladimirom Putinom i drugim članovima ruske vlade kako bi raspravljali o učinku djelovanja nakon sankcija Zapada. Činjenica da je bio pozvan na taj sastanak pokazuje da je on član najužeg kruga Vladimira Putina te da podupire ili provodi djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine kao i stabilnost i sigurnost u Ukrajini. To također pokazuje da je on među vodećim poslovnim ljudima uključenima u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Rusije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine.

U prosincu 2021. [četvrti žalitelj] prenio je svoja društva sa sjedištem u Cipru Uralchem Holding i CI-Chemical Invest, koja kontroliraju ‚Uralchem', pod rusku nadležnost u posebnom upravnom području Otoka Oktobarske revolucije u Kalinjingradskoj oblasti."

E. Sporni akti (predmeti C-704/23 P, C-711/23 P i C-111/24 P)

1. Prvotni sporni akti (predmeti C-704/23 P, C-711/23 P i C-111/24 P)

22 Vijeće je 15. ožujka 2022., s obzirom na ozbiljnost stanja u Ukrajini, donijelo prvotne sporne akte. Tim su se aktima imena drugog, trećeg i petog žalitelja dodala na popis priložen Odluci 2014/145 odnosno na popis iz Priloga I. Uredbi br. 269/2014 zbog sljedećih razloga, koji u obama popisima glase jednako:

„[Peti žalitelj] najveći je dioničar konglomerata Alfa Group, koji uključuje društvo Alfa Bank, jednog od najvećih ruskih poreznih obveznika. Smatra se jednom od najutjecajnijih osoba u Rusiji. Kao i drugi vlasnici društva Alfa Bank (Mikhail Fridman i Petr Aven), održava bliske veze s Vladimirom Putinom kojemu nastavlja pružati i od kojeg nastavlja primati znatne povlastice. Vlasnici konglomerata Alfa Group ostvaruju poslovne i pravne koristi od tog odnosa. Najstarija kći Vladimira Putina, Marija, vodila je dobrotvorni projekt Alfa-Endo, koji je financiralo društvo Alfa Bank. Vladimir Putin nagradio je odanost društva Alfa Group ruskim vlastima time što je planovima stranih ulaganja tog društva pružio političku potporu.

Stoga aktivno pruža materijalnu ili financijsku potporu ruskim donositeljima odluka i ima koristi od ruskih donositelja odluka koji su odgovorni za pripojenje Krima ili destabilizaciju Ukrajine. Ujedno je jedan od vodećih ruskih poslovnih ljudi uključenih u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine.

[…]

[Treći žalitelj] vodeći je ruski oligarh te vlasnik i predsjednik upravnog odbora društva Magnitogorsk Iron & Steel Works (MMK). MMK je jedan od najvećih ruskih poreznih obveznika. Porezno opterećenje poduzeća u posljednje se vrijeme povećalo, što je dovelo do osjetno većih prihoda za ruski državni proračun.

Stoga je jedan od vodećih ruskih poslovnih ljudi uključenih u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine.

[…]

[Drugi žalitelj] izvršni je direktor Yandexa [NV] – jednog od vodećih tehnoloških društava u Rusiji koje je specijalizirano za inteligentne proizvode i usluge koje pokreće strojno učenje. Bivši šef vijesti Yandexa optužio je društvo da je ‚ključni element u sakrivanju informacija' od Rusa o ratu u Ukrajini. Štoviše, društvo je ruske korisnike koji traže vijesti o Ukrajini na njegovoj tražilici upozoravalo na nepouzdanost informacija na internetu, nakon što je ruska vlada zaprijetila medijima vezano za ono što objavljuju.

[Drugi žalitelj] je 24. veljače 2022. prisustvovao sastanku oligarha u Kremlju s Vladimirom Putinom na kojem se raspravljalo o učinku djelovanja nakon sankcija Zapada. Činjenica da je bio pozvan na taj sastanak pokazuje da je on član unutarnjeg kruga oligarha bliskih Vladimiru Putinu te da podupire ili provodi djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine kao i stabilnost i sigurnost u Ukrajini. Nadalje, jedan je od vodećih poslovnih ljudi uključenih u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Rusije koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine."

23 U uvodnoj izjavi 5. Provedbene uredbe 2022/427, koja je jedan od dvaju prvotnih spornih akata, navodi se:

„Vijeće je 25. veljače 2022. donijelo [Uredbu 2022/330] kojom su izmijenjeni kriteriji za uvrštavanje na popis kako bi se uključile osobe i subjekti koji podupiru Vladu Ruske Federacije i imaju koristi od nje, osobe i subjekti koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, te fizičke ili pravne osobe povezane s osobama ili subjektima uvrštenima na popis."

2. Prvi sporni akti o zadržavanju (predmeti C-704/23 P, C-711/23 P i C-111/24 P)

24 Vijeće je 14. rujna 2022. donijelo prve sporne akte o zadržavanju, kojima je imena drugog, trećeg i petog žalitelja zadržalo na popisu priloženom Odluci 2014/145, kao i na popisu iz Priloga I. Uredbi br. 269/2014 na temelju istog obrazloženja kao što je ono preuzeto u točki 22. ove presude, pri čemu se, kad je riječ o drugom žalitelju, u obrazloženju pojasnilo da je sad „bivši" izvršni direktor Yandexa.

3. Drugi sporni akti o zadržavanju (predmeti C-704/23 P i C-711/23 P)

25 Vijeće je 13. ožujka 2023. donijelo druge sporne akte o zadržavanju, kojima je imena drugog i trećeg žalitelja zadržalo na popisima priloženima Odluci 2014/145 i Uredbi br. 269/2014. Dok se obrazloženje tog uvrštenja nije promijenilo u odnosu na trećeg žalitelja, obrazloženje uvrštenja drugog žalitelja sad glasi kako slijedi:

„[Drugi žalitelj] bivši je izvršni direktor i glavni izvršni direktor društva Yandex N. V., koji podnosi ostavku na tim funkcijama nakon što ga je Europska unija uvrstila na popis. I dalje je jedan od glavnih rukovoditelja društva Yandex te usmjerava aktivnosti poduzeća.

Yandex je najveće tehnološko poduzeće u Rusiji. Ono je izvor znatnih poreznih prihoda za Vladu Ruske Federacije. Ruske banke u državnom vlasništvu kao što su Sberbank i VTB dioničari su društva Yandex i ulagači u njega. Yandex je 2019. pristao na restrukturiranje kojim je dodijeljen ‚zlatni udio' novoosnovanoj Zakladi u javnom interesu uspostavljenoj radi ‚obrane interesa Ruske Federacije'. Putem Zaklade od javnog interesa Vlada Ruske Federacije može uložiti veto na utvrđeni popis pitanja.

Od početka agresivnog rata protiv Ukrajine Yandex je slijedio politiku informiranja i cenzuru Vlade Ruske Federacije. Rezultati pretraživanja tražilice Yandex u skladu su sa zahtjevima ruskih vlasti i prikazuju samo izvore povezane s ruskom proratnom propagandom. Osim toga, Yandex je pomogao internetskim stranicama koje promiču lažne i proruske tvrdnje o invaziji na Ukrajinu kako bi digitalnim oglašavanjem ostvarile dobit.

[Drugi žalitelj] je 24. veljače 2022. prisustvovao sastanku oligarha u Kremlju s Vladimirom Putinom na kojem se raspravljalo o učinku djelovanja nakon sankcija Zapada. Činjenica da je bio pozvan na taj sastanak pokazuje da je on član unutarnjeg kruga oligarha bliskih Vladimiru Putinu te da podupire ili provodi djelovanja ili politike kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine, kao i stabilnost i sigurnost u Ukrajini.

Vodeći je poslovni čovjek uključen u gospodarski sektor koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije te je materijalno ili financijski podupirao Vladu Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripajanje Krima i destabilizaciju Ukrajine. Odgovoran je za aktivno podržavanje ili provođenje djelovanja ili politika kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine, kao i stabilnost ili sigurnost u Ukrajini."

II. Postupci pred Općim sudom i pobijane presude

A. Postupak pred Općim sudom i prva pobijana presuda (predmet C-696/23 P)

26 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 17. svibnja 2022. prvi je žalitelj pokrenuo postupak za poništenje sporne odluke i sporne uredbe u dijelu u kojem se odnose na njega. U okviru svoje tužbe za poništenje osporavao je, među ostalim, ocjenu Vijeća prema kojoj njegova situacija ispunjava kriterij iz članka 1. stavka 1. točke (e) i članka 2. stavka 1. točke (g) Odluke 2014/145, kao i članka 3. stavka 1. točke (g) Uredbe br. 269/2014 (u daljnjem tekstu: kriterij (g)). Smatrao je da je ta institucija time počinila očitu pogrešku u ocjeni i da je usto povrijedila njegova temeljna prava i načelo proporcionalnosti.

27 Opći sud odbio je tužbu prvog žalitelja prvom pobijanom presudom. Kad je riječ o kriteriju (g), Opći sud u biti je u točkama 51., 56. i 58. te presude odlučio da je Vijeće iznijelo skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se može dokazati da je, s jedne strane, prvi žalitelj vodeća poslovna osoba zbog svojih funkcija u TMK-u i grupaciji Sinara i da je, s druge strane, s obzirom na te funkcije i brojne sektore djelatnosti u kojima ta dva poduzetnika posluju, uključen u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Opći sud pojasnio je u točki 57. navedene presude da se pojam „znatan izvor prihoda" u smislu kriterija (g) odnosi na bitan i nezanemariv izvor prihoda koji se osigurava gospodarskim sektorima.

28 Osim toga, Opći sud smatrao je u točki 62. prve pobijane presude da činjenica da je žalitelj na svojim funkcijama u dvama društvima o kojima je riječ podnio ostavku istog dana na koji su donesene sporna odluka i sporna uredba nije relevantna za ocjenu zakonitosti tih akata jer je na dan njihova donošenja još uvijek bio na tim funkcijama. U točki 63. te presude odlučio je i da nije relevantna ni činjenica da je prvi žalitelj nekoliko dana prije donošenja navedenih akata navodno prodao dionice koje je imao u tim dvama društvima jer se obrazloženje tih akata ne temelji ni na tome da je taj žalitelj imao nadzor nad navedenim društvima ni na njegovu statusu dioničara. Usto, Opći sud smatrao je u točki 65. navedene presude da se samo na temelju funkcija kao što su one koje je prvi žalitelj izvršavao u TMK-u i grupaciji Sinara tog žalitelja može kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu" u smislu kriterija (g), neovisno o nadzoru koji je taj žalitelj izvršavao nad tim društvima.

29 Opći sud odlučio je u točki 66. prve pobijane presude da tekst kriterija (g) ne ostavlja mjesta nikakvoj sumnji u pogledu činjenice da „znatan izvor prihoda" na koji se odnosi taj kriterij treba potjecati iz „gospodarskih sektora", a ne od „vodećih poslovnih osoba". Opći sud također je u točki 67. te presude odbio argument prvog žalitelja prema kojem se Vijeće nije moglo osloniti samo na okolnost da TMK i grupacija Sinara plaćaju poreze u Rusiji jer taj argument nije činjenično osnovan.

30 Kad je riječ o tužbenom razlogu koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti i temeljnih prava, Opći sud smatrao je u točki 79. prve pobijane presude da su u ovom slučaju ispunjena četiri uvjeta iz članka 52. stavka 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja). Konkretno, u točki 80. te presude odlučio je da su mjere ograničavanja koje se spornom odlukom i spornom uredbom izriču prvom žalitelju „predviđene zakonom" jer su određene u aktima koji imaju ponajprije opći doseg i jasan pravni temelj u pravu Unije.

31 Osim toga, Opći sud podsjetio je u točki 86. navedene presude na to da samo očita neprikladnost mjere donesene u području u kojem zakonodavac Unije raspolaže širokom diskrecijskom ovlasti, u odnosu na cilj koji nadležna institucija želi postići, može utjecati na zakonitost te mjere. U tom je okviru Opći sud u točkama 87. do 95. te presude odlučio da ograničenja temeljnih prava prvog žalitelja, koja proizlaze iz tih mjera ograničavanja, nisu neproporcionalna.

B. Postupak pred Općim sudom i druga pobijana presuda (predmet C-704/23 P)

32 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 7. lipnja 2022. drugi je žalitelj pokrenuo postupak za poništenje spornih akata u dijelu u kojem se odnose na njega. U okviru svoje tužbe za poništenje osporavao je, među ostalim, ocjenu Vijeća prema kojoj njegova situacija ispunjava kriterij (g). Smatrao je da je ta institucija time počinila očitu pogrešku u ocjeni i da je usto povrijedila njegova temeljna prava i načelo proporcionalnosti.

33 Općі sud odbio je tu tužbu drugom pobijanom presudom. Kad je riječ o kriteriju (g), Općі sud pojasnio je u točkama 79. do 81. te presude da, s obzirom na, među ostalim, cilj koji se nastoji postići mjerama ograničavanja utvrđenima u spornoj odluci i spornoj uredbi, pojam „vodeća poslovna osoba” obuhvaća poslovne osobe koje su važne s obzirom na, ovisno o slučaju, svoj profesionalni status, važnost svojih gospodarskih djelatnosti, visinu svojih udjela u kapitalu ili pak opseg svojih funkcija u jednom poduzetniku ili više njih, a Vijeće tim kriterijem nastoji iskoristiti utjecaj koji bi te poslovne osobe mogle izvršavati na ruski režim.

34 Općі sud odlučio je u točkama 82. i 83. druge pobijane presude i da iz cilja tih mjera ograničavanja proizlazi da prihod na koji se odnosi kriterij (g) nije prihod vodećih poslovnih osoba, nego prihod iz gospodarskih sektora u kojima one posluju. U točkama 105. i 106. te presude u biti je smatrao da se pojam „znatan izvor prihoda” u smislu tog kriterija odnosi na bitan i nezanemariv izvor prihoda koji se izravno ili neizravno osigurava sektorima djelatnosti kao što je, u ovom slučaju, sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

35 Osim toga, Općі sud je u točkama 90., 107. i 108. druge pobijane presude smatrao da je, kad je riječ o prvotnim spornim aktima, Vijeće iznijelo skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se može dokazati da je, s jedne strane, drugi žalitelj vodeći poslovni čovjek zbog važnosti njegova statusa i funkcija u Yandexu, kao i zbog gospodarske važnosti tog društva, i da je, s druge strane, s obzirom na te funkcije i djelatnosti navedenog društva, uključen u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

36 Kad je riječ o prvim i drugim spornim aktima o zadržavanju, Općі sud odlučio je u točki 125. druge pobijane presude da je Vijeće pravilno smatralo da je drugi žalitelj i dalje znatno povezan s Yandexom, tako da je zadržavanje njegova imena na popisima o kojima je riječ i dalje opravdano.

37 Prilikom odlučivanja o tužbenom razlogu koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja, Općі sud smatrao je u točkama 137. do 139. druge pobijane presude, među ostalim, da se ne može smatrati da se kriterijem (g) povređuje načelo nediskriminacije na temelju državljanstva jer se on ne odnosi na državljanstvo navedenih osoba. Usto, podsjetio je na to da načela jednakog postupanja i nediskriminacije trebaju biti u skladu s načelom zakonitosti, na temelju kojeg se nitko ne može u svoju korist pozvati na nezakonitost počinjenu u korist drugoga, te je u tom slučaju presudio da Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni kad je protiv drugog žalitelja donijelo mjere ograničavanja.

38 Kad je riječ o tužbenom razlogu koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti, Općі sud odbio ga je u točkama 151. i 166. druge pobijane presude zbog, među ostalim, razloga koji su navedeni u točkama 143. i 145. te presude, prema kojima su mjere ograničavanja donesene u odnosu na drugog žalitelja prikladne za postizanje željenih ciljeva jer negativne posljedice primjene tih mjera na tog žalitelja nisu bile očito neproporcionalne i jer mu navedene mjere nisu izrečene zbog izravne uloge u djelovanjima Ruske Federacije protiv Ukrajine.

C. Postupak pred Općim sudom i treća pobijana presuda (predmet C-711/23 P)

39 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 24. svibnja 2022. treći je žalitelj pokrenuo postupak za poništenje spornih akata u dijelu u kojem se odnose na njega. U okviru te tužbe osporavao je, među ostalim, ocjenu Vijeća prema kojoj njegova situacija ispunjava kriterij (g). Smatrao je da je ta institucija time počinila očitu pogrešku u ocjeni i da je usto povrijedila načelo jednakog postupanja. Treći se žalitelj tijekom postupka pozvao i na nezakonitost tog kriterija na temelju članka 277. UFEU-a.

40 Općі sud odbio je navedenu tužbu trećom pobijanom presudom. Kad je riječ o kriteriju (g), Općі sud odlučio je u točki 78. treće pobijane presude, pri čemu je primijenio isto tumačenje pojmova „vodeća poslovna osoba” i „znatan izvor prihoda” kao u drugoj pobijanoj presudi, da je Vijeće trećeg žalitelja pravilno kvalificiralo kao „vodeću poslovnu osobu”, što taj žalitelj nije osporavao i što se također moglo zaključiti iz gospodarske važnosti MMK-a čiji je bio vlasnik i predsjednik upravnog odbora. Usto, Općі sud smatrao je u točkama 79. do 90. te presude da je Vijeće podnijelo skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se može dokazati da je treći žalitelj bio uključen u gospodarski sektor, odnosno sektor metalurgije, koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

41 Općі sud pojasnio je u točki 81. treće pobijane presude da MMK-ov doprinos proračunu Ruske Federacije nije bio odlučujući element za provjeru osigurava li gospodarski sektor u kojem je poslovao treći žalitelj znatan izvor prihoda vladi te treće zemlje jer je za potrebe primjene kriterija (g) trebalo provjeriti doprinos gospodarskih sektora u cijelosti, a ne doprinos pojedinih poduzetnika. U točki 98. te presude pojasnio je i da za potrebe primjene tog kriterija nije bila riječ ni o samom poreznom doprinosu koji snose vodeće poslovne osobe ili poduzetnika u kojima obavljaju djelatnost jer se navedeni kriterij odnosi na ukupan prihod ostvaren u sektoru djelatnosti u kojem te poslovne osobe posluju.

42 Osim toga, Općі sud odbio je u točkama 104. do 109. treće pobijane presude prigovor nezakonitosti kriterija (g) koji je istaknuo treći žalitelj. U tom je pogledu naveo, pri čemu je istaknuo da se tim kriterijem nije uvela pretpostavka povezanosti između svojstva vodeće poslovne osobe i Vlade Ruske Federacije, da navedeni kriterij odgovara želji Vijeća da izvrši pritisak na ruske vlasti da okončaju svoja djelovanja i politike kojima se destabilizira Ukrajina. Općі sud iz toga je zaključio, u točki 108. te presude, da postoji razuman odnos između, s jedne strane, ciljanja na vodeće poslovne osobe koje djeluju u gospodarskim sektorima kojima se osiguravaju znatni prihodi Ruskoj Federaciji, uzimajući u obzir važnost njih samih i važnost tih sektora za rusko gospodarstvo, i, s druge strane, cilja mjera ograničavanja u ovom slučaju, a to je povećanje pritiska na Rusku Federaciju i povećanje troškova njezinih djelovanja usmjerenih na podrivanje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine. Općі sud iz toga je zaključio da kriterij (g) obuhvaća uvjete koji se odnose na osobno ponašanje osoba o kojima je riječ, odnosno njihov utjecaj, zbog njihovih gospodarskih djelatnosti u određenim sektorima, na temelju čega se može utvrditi dovoljna i subjektivna povezanost između tih osoba i treće zemlje o kojoj je riječ, odnosno Ruske Federacije.

43 Kad je riječ o tužbenom razlogu koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja, Općі sud odbio ga je u točkama 143. do 146. treće pobijane presude zbog u biti istih razloga kao što su oni navedeni u točki 37. ove presude.

D. Postupak pred Općim sudom i četvrta pobijana presuda (predmet C-35/24 P)

44 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 18. svibnja 2022. četvrti je žalitelj pokrenuo postupak za poništenje sporne odluke i sporne uredbe u dijelu u kojem se odnose na njega. U okviru tužbe za poništenje osporavao je, među ostalim, ocjenu Vijeća prema kojoj njegova situacija ispunjava kriterij (g). Smatrao je da je ta institucija time počinila očitu pogrešku u ocjeni i da je usto povrijedila načelo jednakog postupanja. Četvrti se žalitelj tijekom postupka pozvao i na nezakonitost tog kriterija na temelju članka 277. UFEU-a.

45 Općі sud odbio je tu tužbu četvrtom pobijanom presudom. Kad je riječ o kriteriju (g), Općі sud odlučio je u točki 66. četvrte pobijane presude, pri čemu je primijenio isto tumačenje pojmova „vodeća poslovna osoba” i „znatan izvor prihoda” kao u točkama 33. i 34. ove presude, da je Vijeće četvrtog žalitelja pravilno kvalificiralo kao „vodeću poslovnu osobu”, što taj žalitelj nije osporavao i što se također moglo zaključiti iz gospodarske važnosti Uralchema, čiji je bio vlasnik i glavni izvršni direktor. Usto, Općі sud odlučio je u točkama 67. do 76. te presude da je Vijeće podnijelo skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se može dokazati da je četvrti žalitelj bio uključen u gospodarski sektor gnojiva, koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. U tom pogledu i u skladu s razmatranjima iz točke 81. treće pobijane presude, Općі sud podsjetio je u točki 69. četvrte pobijane presude da, iako je sam doprinos grupacije Uralchem proračunu Ruske Federacije mogao biti koristan za utvrđivanje njezine gospodarske važnosti u sektoru o kojem je riječ ili za utvrđivanje svojstva vodeće poslovne osobe četvrtog žalitelja, nije bio odlučujući za davanje odgovora na pitanje može li ga se kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu uključenu u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” jer za potrebe primjene kriterija (g) znatan izvor prihoda toj vladi treba osiguravati gospodarski sektor o kojem je riječ, a ne fizička osoba ili pojedini poduzetnik.

46 Općі sud odbio je u točkama 84. do 92. četvrte pobijane presude i prigovor nezakonitosti kriterija (g) koji je istaknuo četvrti žalitelj. U tom je pogledu primijenio isto rasuđivanje kao što je ono sažeto u točki 42. ove presude.

47 Kad je riječ o tužbenom razlogu koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja, Općі sud odbio ga je u točkama 126. do 131. četvrte pobijane presude zbog u biti istih razloga kao što su oni navedeni u točki 37. ove presude. U točki 128. četvrte pobijane presude dodao je da Vijeće nije dužno na popise osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja uvrstiti sve osobe koje ispunjavaju kriterij kao što je kriterij (g). Naime, Općі sud smatrao je da Vijeće ima široku diskrecijsku ovlast koja mu omogućuje da, prema potrebi, na određene osobe ne primijeni mjere ograničavanja ako smatra da, s obzirom na ciljeve koji se nastoje postići tim mjerama, to nije prikladno učiniti.

E. Postupak pred Općim sudom i peta pobijana presuda (predmet C-111/24 P)

48 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 6. lipnja 2022. peti je žalitelj pokrenuo postupak za poništenje prvotnih spornih akata i prvih spornih akata o zadržavanju u dijelu u kojem se odnose na njega. U okviru tužbe za poništenje osporavao je, među ostalim, ocjenu Vijeća prema kojoj njegova situacija ispunjava kriterij (g). Peti je žalitelj smatrao da je ta institucija time počinila očitu pogrešku u ocjeni. Pozvao se i na nezakonitost tog kriterija zbog nepostojanja pravne osnove i povrede načela proporcionalnosti.

49 Općі sud odbio je tužbu petom pobijanom presudom. Prilikom odlučivanja o prigovoru nezakonitosti kriterija (g) zbog nepostojanja pravne osnove, Općі sud podsjetio je u točki 37. te presude na to da, s obzirom na to da postoji odluka koja je donesena u skladu s odredbama poglavlja 2. glave V. UEU-a kojom se predviđaju mjere ograničavanja, članak 215. stavak 2. UFEU-a omogućuje Vijeću da takve mjere donese protiv bilo koje osobe, subjekta ili grupacije i, konkretno, protiv adresata koji nisu ni na koji način povezani s vladajućim režimom treće zemlje.

50 Osim toga, Opći sud pojasnio je u točki 45. navedene presude da se, s obzirom na to da se u njoj upućuje na ukupan prihod ostvaren u sektoru djelatnosti u kojem posluju vodeće poslovne osobe o kojima je riječ, kriterij (g) odnosi na ukupan porez koji je ostvario gospodarski sektor o kojem je riječ, čak i onaj koji te osobe nisu platile.

51 Kad je riječ o prigovoru nezakonitosti kriterija (g) zbog povrede načela proporcionalnosti, Opći sud odbio ga je u točkama 50. do 63. pete pobijane presude zbog sličnih razloga kao što su oni sažeti u točki 42. ove presude. U točki 58. pete pobijane presude odlučio je da činjenica da su uključene osobe čija situacija ispunjava kriterij (g), neovisno o njihovu oporezivanju u Rusiji, odgovara cilju koji se nastoji postići s obzirom na to da su te osobe uključene u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije te stoga nije očito neprikladna. Opći sud također je u točki 60. navedene presude odbio argument petog žalitelja koji se temelji na uvodnoj izjavi 11. Odluke 2022/329 jer uvodna izjava ne može odstupati od samih odredbi akta o kojem je riječ.

52 Kad je riječ o primjeni kriterija (g) na petog žalitelja, Opći sud primijenio je u točkama 88. do 93. te u točki 106. pete pobijane presude isto tumačenje pojmova „vodeća poslovna osoba” i „znatan izvor prihoda” kao što je ono navedeno u točkama 33. i 34. ove presude, pri čemu je podsjetio na to da Vijeće nije dužno dokazati postojanje uske povezanosti između vodećih poslovnih osoba i Vlade Ruske Federacije ili njihove međuovisnosti. Konkretno, u točkama 92. i 93. pete pobijane presude pojasnio je da se, s jedne strane, tumačenje pojma „vodeća poslovna osoba” ne dovodi u pitanje činjenicom da se u određenim jezičnim verzijama kriterija (g) upotrebljava pridjev „vodeće”, dok se u drugima upotrebljava pridjev „važne”, i da, s druge strane, iako se funkcijama koje poslovna osoba obnaša može potkrijepiti činjenica da ona ima „utjecaj” u smislu tog kriterija, one ipak nisu jedini element koji Vijeće može uzeti u obzir u tu svrhu.

53 Kad je riječ o osnovanosti prvotnih spornih akata, Opći sud odlučio je u točki 105. pete pobijane presude da je, s obzirom na sve dokaze, Vijeće moglo smatrati, a da pritom ne počini pogrešku u ocjeni, da je peti žalitelj na dan donošenja tih akata bio „vodeća poslovna osoba”. Opći sud odlučio je u točkama 106. do 111. te presude da je Vijeće valjano moglo odlučiti, na temelju skupa dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija, da je društvo Alfa Group, koje obuhvaća društvo Alfa Bank i u kojem je peti žalitelj jedan od najvećih dioničara, uključeno u gospodarski sektor, odnosno bankarski sektor, koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

54 Kad je riječ o prvim spornim aktima o zadržavanju, Opći sud odlučio je u točki 125. pete pobijane presude da Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni time što je utvrdilo da se pojedinačna situacija petog žalitelja nije promijenila i time što se oslonilo na iste elemente kako bi zadržalo mjere ograničavanja donesene protiv tog žalitelja.

III. Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka u žalbenom postupku

A. Spajanje

55 Predsjednik Suda pozvao je stranke 5. lipnja 2024. da zauzmu stajalište o mogućem spajanju predmeta C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P i C-111/24 P u svrhu nastavka postupka.

56 Dopisima od 20. lipnja 2024. drugi, treći i četvrti žalitelj obavijestili su Sud da se ne protive spajanju tih predmeta. Vijeće je u pet dopisa od, redom, 27. lipnja 2024., 3. srpnja 2024., 1. srpnja 2024., 28. lipnja 2024. i 1. srpnja 2024. obavijestilo Sud da se ni ono ne protivi spajanju tih pet predmeta. Dopisima od 20. lipnja 2024. odnosno 19. lipnja 2024. prvi i peti žalitelj naveli su da se protive spajanju navedenih predmeta u svrhu nastavka postupka.

57 Predsjednik Suda odlučio je 5. srpnja 2024. da se predmeti u toj fazi postupka neće spojiti.

B. Zahtjevi za intervenciju

58 Aktom podnesenim tajništvu Suda 11. travnja 2024. Češka Republika zatražila je intervenciju u predmetu C-35/24 P u potporu zahtjevu Vijeća. Odlukom predsjednika Suda od 7. svibnja 2024. taj je zahtjev za intervenciju prihvaćen.

59 Aktom podnesenim tajništvu Suda 3. svibnja 2024. Komisija je zatražila intervenciju u predmetu C-35/24 P u potporu zahtjevu Vijeća. Odlukom predsjednika Suda od 31. svibnja 2024. taj je zahtjev za intervenciju prihvaćen.

C. Zahtjevi stranaka u žalbenim postupcima

1. Zahtjevi stranaka u predmetu C-696/23 P

60 Prvi žalitelj od Suda zahtijeva da:

– ukine prvu pobijanu presudu;

– odluči o meritumu tužbe i poništi spornu odluku i spornu uredbu u dijelu u kojem se odnose na njega te naloži Vijeću snošenje troškova, uključujući troškove prvostupanjskog postupka, i

– podredno, vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje i odredi da će se o troškovima odlučiti naknadno.

61 Vijeće od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu;

– podredno, u slučaju da Sud odluči ukinuti prvu pobijanu presudu i konačno odlučiti o predmetu, odbije tužbu kao neosnovanu, i

– naloži prvom žalitelju snošenje troškova obaju postupaka.

2. Zahtjevi stranaka u predmetu C-704/23 P

62 Drugi žalitelj od Suda zahtijeva da:

– ukine drugu pobijanu presudu;

– odluči o meritumu tužbe i poništi sporne akte u dijelu u kojem se odnose na njega;

– naloži na temelju članka 268. UFEU-a naknadu neimovinske štete koju je pretrpio zbog donošenja tih akata, i

– naloži Vijeću snošenje troškova.

63 Vijeće od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu;

– podredno, u slučaju da Sud odluči ukinuti drugu pobijanu presudu i konačno odlučiti o predmetu, odbije tužbu kao neosnovanu, i

– naloži drugom žalitelju snošenje troškova.

3. Zahtjevi stranaka u predmetu C-711/23 P

64 Treći žalitelj od Suda zahtijeva da:

– ukine treću pobijanu presudu;

– poništi sporne akte;

– podredno, ukine treću pobijanu presudu i vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje te, u svakom slučaju,

– naloži Vijeću snošenje troškova obaju postupka.

65 Vijeće od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu i

– naloži trećem žalitelju snošenje troškova.

4. Zahtjevi stranaka u predmetu C-35/24 P

66 Četvrti žalitelj od Suda zahtijeva da:

– ukine četvrtu pobijanu presudu;

– poništi spornu odluku i spornu uredbu;

– podredno, ukine četvrtu pobijanu presudu i vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje te, u svakom slučaju,

– naloži Vijeću snošenje troškova obaju postupka.

67 Vijeće, koje podupiru Češka Republika, Republika Latvija i Europska komisija, zahtijeva od Suda da:

– odbije žalbu i

– naloži četvrtom žalitelju snošenje troškova.

5. Zahtjevi stranaka u predmetu C-111/24 P

68 Peti žalitelj od Suda zahtijeva da:

– ukine petu pobijanu presudu;

– odluči o meritumu tužbe i poništi prvotne sporne akte te prve sporne akte o zadržavanju;

– podredno, ukine petu pobijanu presudu i vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje te, u svakom slučaju,

– naloži Vijeću snošenje troškova.

69 Vijeće od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu i

– naloži petom žalitelju snošenje troškova.

D. Zahtjevi za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

1. Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-696/23 P

70 Aktom podnesenim tajništvu Suda 16. lipnja 2025. prvi žalitelj zatražio je ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-696/23 P, u skladu s člankom 83. Poslovnika Suda.

71 U prilog svojem zahtjevu ističe, s jedne strane, da, suprotno onomu što je nezavisna odvjetnica u biti navela u točki 32. svojeg mišljenja u tom predmetu, u svojoj žalbi tvrdi da ga se ne može kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu” jer je prodao svoj udio u TMK-u i grupaciji Sinara i jer je podnio ostavku na svojim funkcijama u tom društvu i toj grupaciji. S druge strane, Vijeće je na raspravi pred Sudom pogrešno tvrdilo, pri čemu mu prvi žalitelj nije imao priliku odgovoriti, da su se na žalitelja mjere ograničavanja primijenile zbog toga što je bio „glavni izvršni direktor društva”, iako je njegovo uvrštenje bilo obrazloženo činjenicom da je bio predsjednik upravnog odbora TMK-a te predsjednik i član uprave grupacije Sinara.

72 Na temelju članka 83. Poslovnika, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka iznese, po zatvaranju tog dijela postupka, novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda, ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije.

73 U ovom slučaju, kad je riječ o tome da je nezavisna odvjetnica pogrešno shvatila žalbu prvog žalitelja u točki 32. svojeg mišljenja u predmetu C-696/23 P, valja podsjetiti na to da Statut Suda Europske unije i Poslovnik ne propisuju mogućnost da zainteresirane stranke iznesu svoja očitovanja kao odgovor na mišljenje nezavisnog odvjetnika. Naime, na temelju članka 252. drugog stavka UFEU-a, dužnost je nezavisnog odvjetnika, djelujući posve nepristrano i neovisno, da na javnoj raspravi iznosi obrazložena mišljenja o predmetima u kojima se u skladu sa Statutom Suda Europske unije zahtijeva njegovo sudjelovanje. S tim u vezi, Sud nije vezan ni mišljenjem nezavisnog odvjetnika ni obrazloženjem koje je dovelo do tog mišljenja. Stoga neslaganje jedne od stranaka s mišljenjem nezavisnog odvjetnika, bez obzira na pitanja koja je ondje razmatrao, ne može samo za sebe biti opravdan razlog za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka (presuda od 5. ožujka 2024., Public.Resource.Org i Right to Know/Komisija i dr., C-588/21 P, EU:C:2024:201, t. 47. i 48. te navedena sudska praksa).

74 Osim toga, kad je riječ o pogreški koju je Vijeće navodno počinilo na raspravi pred Sudom, očito nije riječ o „argumentu” o kojem stranke nisu raspravljale u smislu članka 83. Poslovnika, nego o materijalnoj pogreški sličnoj *lapsusu linguae* ili jezičnom skraćivanju.

75 S obzirom na prethodna razmatranja, Sud smatra, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da nije potrebno odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-696/23 P.

2. Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-711/23 P

76 Aktom podnesenim tajništvu Suda 5. lipnja 2025. treći žalitelj zatražio je ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-711/23 P, u skladu s člankom 83. Poslovnika.

77 U prilog svojem zahtjevu tvrdi da su Odluka 2014/145 i Uredba br. 269/2014 izmijenjene Odlukom Vijeća (ZVSP) 2025/904 od 13. svibnja 2025. (SL 2025./904, L) odnosno Uredbom Vijeća (EU) 2025/903 od 13. svibnja 2025. (SL 2025./903, L). Međutim, ta dva akta Unije sadržavaju elemente koji su proturječni stajalištu koje je Vijeće zauzelo na raspravi pred Sudom u pogledu tumačenja i zakonitosti kriterija (g) te navodno privremene prirode mjera ograničavanja. Stoga je riječ o novoj činjenici koja strankama nije bila poznata u trenutku te rasprave održane 11. veljače 2025. i koja, s obzirom i na to da određene odredbe navedenih akata imaju retroaktivan učinak na sporne akte, može imati odlučujući utjecaj na odluku Suda.

78 U ovom slučaju valja istaknuti da Odluka 2025/904 i Uredba 2025/903 nisu primjenjive *ratione temporis* na predmet C-711/23 P. Naime, zakonitost spornih akata u okviru tog predmeta treba ocijeniti s obzirom na situaciju koja je postojala na dan njihova donošenja, tako da eventualno proturječje koje bi moglo postojati između sadržaja prethodno navedene odluke i uredbe i stajališta koje je Vijeće zauzelo na raspravi u navedenom predmetu ne može imati odlučujući utjecaj na odluku Suda. Osim toga, iako određene odredbe navedenih akata trebaju imati retroaktivne učinke na situaciju trećeg žalitelja i sporne akte, takva posljedica ne opravdava ponovno otvaranje usmenog dijela postupka s obzirom na to da, čak i u slučaju odbijanja žalbe u navedenom predmetu, trećem žalitelju nije uskraćena mogućnost da iskoristi pravna sredstva koja se nude pravom Unije ili čak nacionalnim pravom kako bi osporavao te odredbe i njihove eventualne učinke i posljedice.

79 Usto, nije očito da u predmetu treba odlučiti na temelju argumenta o kojem stranke nisu raspravljale s obzirom na to da Sud raspolaže svim elementima potrebnima za odlučivanje.

80 S obzirom na prethodna razmatranja, Sud smatra, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da nije potrebno odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u predmetu C-711/23 P.

IV. O žalbama

81 S obzirom na njihovu povezanost, ove predmete valja spojiti u svrhu donošenja presude, u skladu s člankom 54. stavkom 1. Poslovnika.

82 U potporu svojoj žalbi u predmetu C-696/23 P prvi žalitelj ističe pet žalbenih razloga. Prvim žalbenim razlogom tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što ga je kvalificirao kao „vodeću poslovnu osobu" u smislu kriterija (g). Drugim žalbenim razlogom tvrdi da je Opći sud pogrešno smatrao da je „uključen u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije" u smislu tog kriterija. Trećim žalbenim razlogom prvi žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da je pravna osnova sporne odluke i sporne uredbe „predviđena zakonom" u smislu članka 52. stavka 1. prve rečenice Povelje. Četvrti žalbeni razlog temelji se na pogreški koja se tiče prava koju sadržava prva pobijana presuda jer je Opći sud odlučio da su mjere ograničavanja koje se na njega primjenjuju proporcionalne. U okviru petog žalbenog razloga prvi žalitelj izjavljuje da ponavlja sve argumente na koje se pozivao u prvostupanjskom postupku, a koji se odnose na drugi kriterij na kojem su se temeljile mjere ograničavanja donesene protiv njega, odnosno kriterij koji je osobito predviđen člankom 2. stavkom 1. točkom (f) Odluke 2014/145, i traži od Suda da o njima odluči u slučaju da prihvati njegovu žalbu i ne vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje.

83 U okviru svoje žalbe u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj poziva se na četiri žalbena razloga, pri čemu se prvi temelji na pogreški koja se tiče prava koju je Opći sud počinio prilikom tumačenja i primjene kriterija (g), a drugi na tome da je Opći sud povrijedio opseg svojeg sudskog nadzora. Treći i četvrti žalbeni razlog temelje se na tome da je Opći sud pogrešno ocijenio njegove tužbene razloge koje je istaknuo u prilog svojoj tužbi u prvostupanjskom postupku, koji su se temeljili na povredi načela proporcionalnosti i njegovih temeljnih prava.

84 Treći žalitelj ističe pet žalbenih razloga u prilog svojoj žalbi u predmetu C-711/23 P. Prvim žalbenim razlogom tvrdi da je Opći sud zanemario doseg svojeg sudskog nadzora i time počinio nekoliko pogrešaka koje se tiču prava i iskrivio činjenice. Drugi i treći žalbeni razlog u biti se temelje na povredi kriterija (g), pri čemu se treći žalitelj podredno u okviru svojeg trećeg žalbenog razloga pozvao na nezakonitost i neprimjenjivost tog kriterija na temelju članka 277. UFEU-a. Četvrtim žalbenim razlogom tvrdi da je Opći sud povrijedio pojmove „izvor prihoda" i „znatan izvor prihoda" u smislu kriterija (g), iskrivio činjenice i dokaze, povrijedio bitne postupovne zahtjeve i svoju obvezu obrazlaganja te pogrešno primijenio taj kriterij. Petim žalbenim razlogom treći žalitelj tvrdi da je Opći sud povrijedio načela jednakog postupanja i nediskriminacije s obzirom na navedeni kriterij.

85 Pet žalbenih razloga koje je četvrti žalitelj istaknuo u okviru svoje žalbe u predmetu C-35/24 P glasi jednako kao pet žalbenih razloga koje je istaknuo treći žalitelj, osim četvrtog žalbenog razloga kojim četvrti žalitelj Općem sudu ne prigovara pogrešnu primjenu kriterija (g), nego prebacivanje tereta dokazivanja.

86 U okviru svoje žalbe u predmetu C-111/24 P peti žalitelj ističe osam žalbenih razloga. Prvim žalbenim razlogom prigovara Općem sudu da nije odgovorio na njegove prigovore koji se odnose na materijalnost kriterija koji je osobito predviđen člankom 2. stavkom 1. točkom (d) Odluke

2014/145, prema kojem treba zamrznuti sredstva i gospodarske resurse koji pripadaju, među ostalim, fizičkim osobama koje pružaju financijsku potporu ruskim donositeljima odluka ili koje od njih imaju koristi (u daljnjem tekstu: kriterij (d)). Drugim žalbenim razlogom prigovara Općem sudu da je povrijedio pojam „vodeća poslovna osoba" u smislu kriterija (g), a trećim žalbenim razlogom da je pogrešno presudio da je zbog članka 215. stavka 2. UFEU-a zastario zahtjev dovoljne povezanosti osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja i treće zemlje o kojoj je riječ. Njegov četvrti žalbeni razlog temelji se na pogreški koja se tiče prava jer je Opći sud primijenio tumačenje kriterija (g) kojim se povređuju načelo pravne sigurnosti, pravo na vlasništvo i sloboda poduzetništva. Petim žalbenim razlogom peti žalitelj prigovara Općem sudu da je iskrivio smisao i doseg dokaza i da nije odgovorio na jedan od njegovih argumenata, a šestim žalbenim razlogom prigovara da nije pravilno primijenio kriterij (g) ili da je na temelju pretpostavke zaključio da bankarski sektor općenito osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Sedmi žalbeni razlog temelji se na povredi pojma gospodarskih sektora koji osiguravaju „znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije" u smislu kriterija (g), dok se osmi žalbeni razlog temelji na povredi načela poštenog suđenja i jednakosti oružja.

87 S obzirom na povezanost ili čak istovjetnost brojnih žalbenih razloga na koje se petorica žalitelja pozivaju u prilog svojim žalbama, Sud će ih skupno analizirati, prije nego što razmotri one koji su svojstveni određenim žalbama. Usto, s obzirom na činjenicu da treba pojasniti doseg kriterija (g) prije nego što se ispita njegova zakonitost, žalbeni razlozi koji se odnose na tumačenje tog kriterija ispitat će se prije onih koji se odnose na odbijanje prigovora nezakonitosti navedenog kriterija.

A. Žalbeni razlozi koji se temelje na tome da je Opći sud povrijedio kriterij (g)

88 Žalbene razloge, dijelove i prigovore kojima petorica žalitelja u biti kritiziraju tumačenje koje je Opći sud primijenio u pogledu kriterija (g) valja ispitati zajedno. Riječ je o prvom žalbenom razlogu i drugom dijelu drugog žalbenog razloga koje je prvi žalitelj istaknuo u predmetu C-696/23 P, o prvom i drugom prigovoru iz prvog dijela prvog žalbenog razloga, drugom prigovoru iz drugog dijela prvog žalbenog razloga i trećem dijelu prvog žalbenog razloga koje je drugi žalitelj istaknuo u predmetu C-704/23 P, o drugom žalbenom razlogu, prvom dijelu trećeg žalbenog razloga te prvom, drugom i trećem dijelu četvrtog žalbenog razloga koje je treći žalitelj istaknuo u predmetu C-711/23 P, o četvrtom dijelu prvog žalbenog razloga, drugom žalbenom razlogu, prvom dijelu trećeg žalbenog razloga i prvom prigovoru iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga koje je četvrti žalitelj istaknuo u predmetu C-35/24 P, kao i o drugom žalbenom razlogu, prvom dijelu četvrtog žalbenog razloga i sedmom žalbenom razlogu koje je peti žalitelj istaknuo u predmetu C-111/24 P.

89 Podsjećam na to da se kriterijem (g) predviđa da se zamrzavaju sredstva i gospodarski resursi koji pripadaju „vodeći[m] poslovni[m] osoba[ma] ili pravni[m] osoba[ma], subjek[tima] i tijel[ima] uključeni[ma] u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine".

90 Ispitivanje žalbenih razloga, dijelova i prigovora navedenih u točki 88. ove presude u nastavku će se podijeliti na dva dijela koja se odnose na tumačenje izraza „koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije" odnosno na tumačenje pridjeva „vodeće" kojim se opisuju poslovne osobe na koje se odnosi kriterij (g).

1. Argumenti koji se temelje na tome da je Opći sud pogrešno tumačio izraz „koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” u smislu kriterija (g)

91 Najprije valja istaknuti da, iako se drugim dijelom drugog žalbenog razloga na koji se prvi žalitelj poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-696/23 P nastoji kritizirati tumačenje tog izraza koje je primijenio Opći sud, za njegovo je razmatranje potrebno ocijeniti cijeli kriterij (g), tako da će se taj dio naknadno ispitati zasebno.

a) Drugi žalbeni razlog i prvi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P te drugi žalbeni razlog i prvi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P

1) Argumentacija stranaka

92 Drugim žalbenim razlogom u predmetu C-711/23 P treći žalitelj prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 68. do 70. treće pobijane presude u biti smatrao da „znatan prihod” koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije treba potjecati iz „gospodarskih sektora”, iako zapravo treba potjecati od „vodećih poslovnih osoba” na koje se odnosi kriterij (g). Treći žalitelj u tom okviru tvrdi da se u sedam jezičnih verzija kriterija (g), odnosno u verzijama na bugarskom, danskom, estonskom, latvijskom, litavskom, slovenskom i finskom jeziku, jasno navodi da prihod treba potjecati od tih poslovnih osoba. Usto, iz uvodne izjave 11. Odluke 2022/329 i uvodne izjave 5. Provedbene uredbe 2022/427 proizlazi da je namjera zakonodavca Unije bila uključiti vodeće poslovne osobe koje same osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Stoga Opći sud nije pravilno utvrdio cilj koji se nastoji postići kriterijem (g), tako da je njegovo teleološko tumačenje utvrđeno u točkama 68. do 70. treće pobijane presude pravno pogrešno.

93 Treći žalitelj u svojoj replici navodi da tumačenje koje predlaže ne čini nelogičnim dio teksta kriterija (g) prema kojem vodeće poslovne osobe trebaju biti uključene u gospodarske sektore. Naime, tim se pojašnjenjem poslovne osobe koje imaju trajnu i aktivnu ulogu u takvim sektorima razlikuju od poslovnih osoba koje u njima imaju samo pasivnu ulogu zbog držanja velikih udjela. Dodaje da to tumačenje ne dovodi ni do kakvog preklapanja kriterija (g) s drugim kriterijima koji su predviđeni člankom 1. stavkom 1. i člankom 2. stavkom 1. Odluke 2014/145, kao i člankom 3. stavkom 1. Uredbe br. 269/2014. U svakom slučaju, određena preklapanja uvijek mogu postojati između više kriterija za uvrštenje na popise koji su priloženi tim aktima Unije.

94 U okviru prvog dijela svojeg trećeg žalbenog razloga treći žalitelj prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je, uglavnom u točkama 69. i 70. treće pobijane presude, u biti smatrao da znatan prihod koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije treba potjecati samo iz gospodarskih sektora, iako treba potjecati i od vodećih poslovnih osoba. Treći žalitelj u tom se pogledu ponovno oslanja na uvodnu izjavu 11. Odluke 2022/329 i uvodnu izjavu 5. Provedbene uredbe 2022/427, pri čemu naglašava da je Opći sud bio nedosljedan jer tim uvodnim izjavama nije pridao nikakvu važnost, dok se oslonio na različite druge uvodne izjave kako bi obrazložio svoje rasuđivanje u drugim točkama treće pobijane presude. Dodaje da se, s obzirom na to da je Opći sud u točki 109. te presude priznao da se kriterijem (g) utvrđuju uvjeti koji se odnose na osobno ponašanje osoba, subjekata i tijela o kojima je riječ, samo na temelju tumačenja koje on predlaže s obzirom na te dvije uvodne izjave može uzeti u obzir osobno ponašanje poslovnih osoba o kojima je riječ, odnosno njihov doprinos gospodarskom sektoru o kojem je riječ, pri čemu se pojašnjava da se njihov utjecaj u tom gospodarskom sektoru ne može kao takav smatrati osobnim ponašanjem.

95 Drugi žalbeni razlog na koji se četvrti žalitelj poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-35/24 P odnosi se na točke 56. i 57. četvrte pobijane presude te se temelji na istim argumentima kao što su oni koje je treći žalitelj iznio u potporu drugom žalbenom razlogu iz svoje žalbe u predmetu C-711/23 P, uključujući one koje je iznio u replici. Međutim, četvrti žalitelj dodaje da je Opći sud povrijedio svoju obvezu obrazlaganja time što nije analizirao različite jezične verzije kriterija (g).

96 U okviru prvog dijela svojeg trećeg žalbenog razloga, koji se u biti odnosi na točke 56. i 57. četvrte pobijane presude, u vezi s točkom 92. te presude, četvrti žalitelj ističe iste argumente kao što su oni koje je treći žalitelj iznio u potporu prvom dijelu trećeg žalbenog razloga iz svoje žalbe u predmetu C-711/23 P.

97 Vijeće, koje podupiru Češka Republika, Republika Latvija i Komisija u predmetu C-35/24 P, osporava osnovanost argumenata trećeg i četvrtog žalitelja.

2) Ocjena Suda

98 Treći žalitelj svojim drugim žalbenim razlogom i prvim dijelom svojeg trećeg žalbenog razloga, a četvrti žalitelj svojim drugim žalbenim razlogom i prvim dijelom svojeg trećeg žalbenog razloga u biti tvrde da iz nekoliko jezičnih verzija kriterija (g) i iz konteksta tog kriterija proizlazi da je namjera zakonodavca Unije bila da znatan izvor prihoda koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije u smislu navedenog kriterija potječe od „vodećih poslovnih osoba” na koje se odnosi taj kriterij, a ne iz „gospodarskih sektora”, kao što je to Opći sud, dakle, pogrešno odlučio u točkama 69. i 70. treće pobijane presude i u točkama 56. i 57. četvrte pobijane presude. Četvrti žalitelj usto ističe povredu obveze obrazlaganja u dijelu u kojem Opći sud nije usporedio jezične verzije kriterija (g), protivno sudskoj praksi Suda.

99 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, prilikom tumačenja neke odredbe prava Unije treba voditi računa ne samo o njezinu tekstu nego i o njezinu kontekstu i ciljevima koji se žele postići propisom kojega je ona dio (vidjeti presude od 17. studenoga 1983., Merck, 292/82, EU:C:1983:335, t. 12. i od 26. travnja 2022., Landespolizeidirektion Steiermark (Maksimalno trajanje nadzora na unutarnjim granicama), C-368/20 i C-369/20, EU:C:2022:298, t. 56. i navedenu sudsku praksu). Sud je pojasnio da akte Unije kojima se predviđaju mjere ograničavanja treba tumačiti s obzirom na povijesne okolnosti u kojima je Unija donijela odredbe, pri čemu su ti akti dio tih odredbi (vidjeti u tom smislu presudu od 1. ožujka 2016., National Iranian Oil Company/Vijeće, C-440/14 P, EU:C:2016:128, t. 78. i navedenu sudsku praksu).

100 Usto, formulacija korištena u jednoj od jezičnih verzija odredbe prava Unije ne može služiti kao jedini temelj za tumačenje te odredbe niti imati prednost u odnosu na ostale jezične verzije. Naime, takav pristup ne bi bio u skladu sa zahtjevom ujednačenosti primjene prava Unije jer se odredbe prava Unije trebaju tumačiti i primjenjivati ujednačeno s obzirom na verzije sastavljene na svim jezicima Unije. U slučaju razlika između jezičnih verzija, odredba o kojoj je riječ mora se tumačiti s obzirom na opću strukturu i svrhu propisa kojeg je dio (vidjeti presude od 25. ožujka 2010., Helmut Müller, C-451/08, EU:C:2010:168, t. 38. i od 20. studenoga 2025., Lolach, C-327/24, EU:C:2025:901, t. 29.).

101 Osim toga, valja podsjetiti na to da iz obrazloženja presude ili rješenja Općeg suda mora jasno i nedvosmisleno slijediti njegova ocjena, tako da zainteresirane osobe mogu utvrditi razloge za donesenu odluku i tako da Sud može izvršavati sudski nadzor. Obveza obrazlaganja koju ima Opći sud ipak ga ne obvezuje da cjelovito, stavku po stavku, obrazlaže svaki stav koji su iznijele

stranke u postupku i to obrazloženje stoga može biti implicitno pod uvjetom da omogućava zainteresiranim strankama da saznaju razloge zbog kojih Opći sud nije prihvatio njihove argumente, a Sudu da raspolaže s dovoljno elemenata za obavljanje sudskog nadzora (presuda od 18. siječnja 2024., Jenkinson/Vijeće i dr., C-46/22 P, EU:C:2024:50, t. 131. i navedena sudska praksa).

102 Na prvom mjestu, kad je riječ o povredi obveze obrazlaganja koju navodi četvrti žalitelj, u dijelu u kojem Opći sud u točkama 56. i 57. četvrte pobijane presude nije proveo analizu različitih jezičnih verzija kriterija (g), iako se u točki 52. te presude pozvao na sudsku praksu sličnu onoj navedenoj u točki 99. ove presude, valja naglasiti da se stranke u prvostupanjskom postupku nisu pozvale na postojanje razlika među jezičnim verzijama tog kriterija u pogledu pitanja podrijetla znatnog izvora prihoda, tako da Opći sud nije bio dužan odgovoriti na takav argument, koji u tom slučaju nije bio istaknut. Iz toga slijedi da taj sud nije povrijedio svoju obvezu obrazlaganja.

103 Na drugom mjestu, kad je riječ o argumentima trećeg i četvrtog žalitelja prema kojima teleološko tumačenje kriterija (g) koje je Opći sud utvrdio u točkama 69. i 70. treće pobijane presude i u točkama 56. i 57. četvrte pobijane presude nije točno jer su ciljevi koje je utvrdio Opći sud proturječni tekstu i kontekstu tog kriterija, valja provjeriti, s obzirom na pravila o tumačenju navedena u točkama 99. i 100. ove presude, je li Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je kriterij (g) tumačio na način da „znatan izvor prihoda” koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije ne treba potjecati od „vodećih poslovnih osoba”, nego iz „gospodarskih sektora”.

104 Kao prvo, kad je riječ o tekstu kriterija (g), kako bi se utvrdilo podrijetlo znatnog izvora prihoda koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije, valja ispitati, s obzirom na različite jezične verzije tog kriterija, na što se odnosi zamjenica „*qui*” („koji”) u izrazu na francuskom jeziku „*qui fournissent une source substantielle de revenus au gouvernement de la Fédération de Russie*” („koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije”) ili pak na koji se pojam iz tog teksta odnosi izraz „kojima se osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije”.

105 Najprije valja naglasiti da među strankama nije sporno da se izraz „uključeni u gospodarske sektore” odnosi na cijelu imeničku skupinu „vodeće poslovne osobe ili pravne osobe, subjekti i tijela”. U tim se okolnostima izraz „koji osiguravaju/kojima se osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” može odnositi na imeničku skupinu „vodeće poslovne osobe ili pravne osobe, subjekti i tijela uključeni u gospodarske sektore” ili samo na imeničku skupinu „gospodarski sektori”.

106 U tom pogledu valja istaknuti da se, suprotno onomu što tvrde treći i četvrti žalitelj, izraz „koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” u verzijama kriterija (g) na danskom, estonskom, latvijskom, litavskom i finskom jeziku može odnositi samo na „gospodarske sektore”. Naime, odnosne zamjenice „*der*” u danskom jeziku, „*mis*” u estonskom jeziku i „*kas*” u latvijskom jeziku nužno se u tim jezicima odnose na pojmove ili izraze „*økonomiske sektorer*”, „*majandussektoritega*” i „*ekonomikas nozarēs*” („gospodarski sektori”). Isto tako, u litavskom se jeziku riječ „*užtikrinančiais*” („kojima se osigurava”) može odnositi samo na imeničku skupinu „*ekonomikos sektoriais*” („gospodarski sektori”). Kad je riječ o izrazu „*sellaisilla talouden aloilla, jotka*” („u takvim gospodarskim sektorima koji”) koji se upotrebljava u finskom jeziku, on nedvosmisleno upućuje na to da gospodarski sektori trebaju osiguravati znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

107 Suprotno tomu, postoji dvosmislenost u verzijama na bugarskom i slovenskom jeziku, koju ti žalitelji ističu, jer se odnosna zamjenica „*които*” odnosno „*ki*” („koji”) može odnositi i na izraze „*видни бизнесмени или юридически лица, образувания или органи*” odnosno „*vodilni poslovneži ali pravne osebe, subjekti ali organi*” („istaknute/vodeće poslovne osobe ili pravne osobe, subjekti ili tijela”) i na izraze „*икономически сектори*” odnosno „*gospodarske sektorje*” („gospodarski sektori”). Usto, ista dvosmislenost postoji u verzijama na španjolskom, malteškom, rumunjskom i slovačkom jeziku. Kad je riječ o drugim jezičnim verzijama kriterija (g), među kojima su one navedene u prethodnoj točki, u njima se jasno navodi da prihodi trebaju potjecati iz gospodarskih sektora.

108 Iz toga slijedi da se šest tih jezičnih verzija, odnosno verzije na bugarskom, španjolskom, malteškom, rumunjskom, slovačkom i slovenskom jeziku, može tumačiti na dva načina navedena u točki 105. ove presude, za razliku od ostalih osamnaest verzija, u kojima se izraz „koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” može odnositi samo na imeničku skupinu „gospodarski sektori”.

109 Iz prethodno navedenog proizlazi da se, prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točki 100. ove presude, tekst kriterija (g) može tumačiti ujednačeno na svim jezicima Unije na način da „znatan izvor prihoda” koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije treba potjecati iz „gospodarskih sektora”. U tim okolnostima ne postoji razlika među tim jezičnim verzijama, tako da valja odbiti argument trećeg i četvrtog žalitelja, prema kojem je teleološko tumačenje koje je Opći sud utvrdio u točkama 69. i 70. treće pobijane presude i u točkama 56. i 57. četvrte pobijane presude protivno tekstu kriterija (g) u određenim jezičnim verzijama.

110 Kao drugo, kad je riječ o kontekstu kriterija (g), najprije valja istaknuti da bi, ako znatan izvor prihoda koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije ne bi trebao potjecati iz „gospodarskih sektora” kao takvih, nego od „vodećih poslovnih osoba ili pravnih osoba, subjekata i tijela uključenih u gospodarske sektore”, doseg i koristan učinak kriterija (g) bili nepostojeći ili barem oslabljeni. Naime, taj bi kriterij tada u velikoj mjeri, ako ne i u potpunosti, udvostručio kriterij utvrđen u članku 2. stavku 1. točki (f) Odluke 2014/145, pri čemu bi se njime dodali uvjeti koji u potonjem kriteriju ne postoje.

111 Doista, potonjim se kriterijem predviđa da se trebaju zamrznuti sva sredstva i gospodarski resursi koji pripadaju fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima koji pružaju, među ostalim, financijsku potporu Vladi Ruske Federacije.

112 Naime, valja utvrditi da se na temelju takvog kriterija već mogu izreći mjere ograničavanja fizičkim osobama, među kojima su, ovisno o slučaju, vodeće poslovne osobe, kao i pravnim osobama, subjektima i tijelima samo zbog toga što pružaju financijsku potporu navedenoj vladi, pri čemu nije potrebno provjeriti, kao prvo, jesu li fizičke osobe o kojima je riječ stvarno „vodeće poslovne osobe”, kao drugo, jesu li te fizičke ili pravne osobe, subjekti i tijela uključeni u sektor ruskog gospodarstva i, kao treće, treba li njihovu financijsku potporu, čak i ako joj treba pridati određenu kvantitativnu ili kvalitativnu važnost (vidjeti po analogiji presudu od 1. ožujka 2016., National Iranian Oil Company/Vijeće, C-440/14 P, EU:C:2016:128, t. 82. i 83.), kvalificirati kao „znatan izvor prihoda” za tu vladu.

113 U tim okolnostima očuvanje korisnog učinka kriterija (g) u odnosu na kriterij utvrđen u članku 2. stavku 1. točki (f) Odluke 2014/145 ide u prilog tumačenju prema kojem znatan izvor prihoda koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije treba potjecati iz „gospodarskih sektora” te treće zemlje.

114 Osim toga, točno je da se, kao što to tvrde treći i četvrti žalitelj, u uvodnoj izjavi 11. Odluke 2022/329 i uvodnoj izjavi 5. Provedbene uredbe 2022/427 u biti pojašnjava da su se kriteriji za uvrštenje na kojima se temelji izricanje mjera ograničavanja zbog destabilizirajućih djelovanja Ruske Federacije protiv Ukrajine nakon invazije te treće zemlje na Ukrajinu izmijenili kako bi se uključile „osobe i subjekti koji […] osiguravaju znatan izvor prihoda [Vladi Ruske Federacije]" odnosno „osobe i subjekti koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije", pri čemu se tim formulacijama upućuje na kriterij (g).

115 Međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da, iako se preambulom akta Unije može pojasniti sadržaj odredbi navedenog akta jer ona predstavlja važan interpretativni element kojim se može pojasniti volja autora tog akta, takva preambula ipak nema pravno obvezujuću snagu i ne može se na nju pozivati ni kako bi se odstupilo od samih odredbi predmetnog akta ni kako bi se te odredbe tumačile na način očito suprotan njihovu tekstu (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2019., Puppinck i dr./Komisija, C-418/18 P, EU:C:2019:1113, t. 75. i 76. i navedenu sudsku praksu).

116 Naime, kao što je to navedeno u točki 109. ove presude, različite jezične verzije kriterija (g) međusobno se ne razlikuju jer iz njihova zajedničkog tumačenja proizlazi da „znatan izvor prihoda" koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije treba potjecati iz „gospodarskih sektora" te treće zemlje. Stoga je, s obzirom na to da je tekst uvodnih izjava iz točke 114. ove presude proturječan tekstu tog kriterija, Opći sud u točki 57. četvrte pobijane presude u biti pravilno odlučio da navedene uvodne izjave nisu odlučujuće za potrebe analize konteksta navedenog kriterija, čiji je cilj utvrditi podrijetlo tog izvora prihoda.

117 Kao treće, kad je riječ o cilju koji se nastoji postići kriterijem (g) i propisom kojeg je taj kriterij dio, kao i o njihovu povijesnom kontekstu, valja podsjetiti na to da je Unija upravo zbog djelovanja Ruske Federacije na Krimu 2014. donijela, među ostalim, Odlukom 2014/145 i Uredbom br. 269/2014, akte kojima se mjerama ograničavanja nastoji odgovoriti na ta djelovanja i općenitije na destabilizirajuća djelovanja na istoku Ukrajine, a zatim i agresivna djelovanja te federacije protiv cijele Ukrajine.

118 U tom je okviru Sud presudio da je cilj pojedinačnih i sektorskih mjera ograničavanja koje su donesene od 2014., među ostalim, povećavanje troškova djelovanja Ruske Federacije usmjerenog na podrivanje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine (vidjeti u tom smislu presude od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 104. i 123. i od 25. lipnja 2020., VTB Bank/Vijeće, C-729/18 P, EU:C:2020:499, t. 59.).

119 S obzirom na sve veću postojanost i opseg tih djelovanja, Unija je postupno postrožila taj sustav sankcija. Tako je, među ostalim, dodala kriterije jedinstvenom kriteriju za uvrštenje, kako je naveden u prvotnoj verziji tih akata, odnosno kriteriju koji obuhvaća fizičke osobe odgovorne za djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine te fizičke ili pravne osobe, subjekte ili tijela povezane s njima. Zakonodavac Unije također je postupno proširio doseg određenih postojećih kriterija kako bi se mjere ograničavanja mogle izreći sve širem krugu osoba, subjekata ili tijela (vidjeti u tom smislu presudu od 13. ožujka 2025., Šuvalov/Vijeće, C-271/24 P, EU:C:2025:180, t. 8.).

120 Kriterij (g) uveden je, kao što to proizlazi iz točaka 11. i 12. ove presude, kao dotad nezabilježen kriterij za uvrštenje dan nakon invazije oružanih snaga Ruske Federacije na Ukrajinu, koju Vijeće i visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku smatraju, u skladu s uvodnim izjavama 9. i 10. Odluke 2022/329, nezakonitom s obzirom na međunarodno pravo.

121 S obzirom na iznimnu ozbiljnost te invazije i činjenicu da je Vijeće mjesec dana ranije potvrdilo, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 5. navedene odluke, da će svaka daljnja agresija Ruske Federacije prema Ukrajini imati goleme posljedice, među ostalim u smislu troškova u obliku pojedinačnih i sektorskih mjera ograničavanja, valja smatrati da je Vijeće donošenjem tog kriterija namjeravalo, kao što je to Opći sud u biti naveo u točki 68. treće pobijane presude i točki 55. četvrte pobijane presude, izvršiti dodatni pritisak na Rusku Federaciju i povećati troškove njezinih djelovanja kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine kako bi ta federacija okončala svoju vojnu agresiju na Ukrajinu i, općenitije, svoja djelovanja i politike kojima se destabilizira ta treća zemlja.

122 Kao što je to nezavisna odvjetnica navela u točki 63. svojeg mišljenja u predmetu C-711/23 P i točki 60. svojeg mišljenja u predmetu C-35/24 P, kriterij (g) ne bi mogao jednako učinkovito pridonijeti postizanju tih ciljeva kad bi ga se tumačilo na način da se mjere ograničavanja mogu izreći samo vodećim poslovnim osobama, pravnim osobama, subjektima i tijelima koji sami osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

123 Naprotiv, mogućnost izricanja mjera ograničavanja u odnosu na sve vodeće poslovne osobe, pravne osobe, subjekte i tijela uključene u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, neovisno o tome osiguravaju li oni sami takav izvor prihoda toj vladi, može ojačati sposobnost Unije da izvršava pritisak na navedenu vladu, osobito ometanjem funkcioniranja gospodarskih sektora o kojima je riječ i posljedičnim slabljenjem izvora prihoda koje ti sektori osiguravaju toj vladi.

124 To vrijedi tim više jer se, u kontekstu ničim izazvane agresije protiv neovisne države protivno međunarodnom pravu, gospodarstvo zemlje agresora pretvara ili može pretvoriti u ratno gospodarstvo. U tim okolnostima valja smatrati da je cilj kriterija (g), kao što je to nezavisna odvjetnica u biti navela u točki 62. svojeg mišljenja u predmetu C-711/23 P i točki 59. svojeg mišljenja u predmetu C-35/24 P, ugroziti glavne izvore prihoda vlade te zemlje agresora i time oslabiti financiranje agresije na Ukrajinu, osobito zamrzavanjem sredstava i gospodarskih resursa osoba, subjekata ili tijela koji su uključeni u gospodarske sektore koji su unosni za tu vladu i koji svojom djelatnošću mogu pridonositi, kao vodeće poslovne osobe, održavanju profitabilnosti, pa čak i prosperiteta tih sektora.

125 Iz razmatranja navedenih u točkama 104. do 124. ove presude proizlazi da, suprotno onomu što tvrde treći i četvrti žalitelj, Opći sud ni u točkama 69. i 70. treće pobijane presude ni u točkama 56. i 57. četvrte pobijane presude nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da kriterij (g) treba tumačiti na način da znatan izvor prihoda za Vladu Ruske Federacije treba potjecati iz „gospodarskih sektora”, a ne od vodećih poslovnih osoba.

126 Na trećem mjestu, kad je riječ o argumentu trećeg i četvrtog žalitelja prema kojem iz primarnog prava Unije proizlazi da se kriteriji za uvrštenje kao što je kriterij (g) trebaju odnositi na „osobno ponašanje” osoba i subjekata o kojima je riječ, valja utvrditi da su treći i četvrti žalitelj u prvostupanjskom postupku istaknuli taj argument, ali ne u vezi s tumačenjem kriterija (g), nego u vezi s prigovorom nezakonitosti tog kriterija. Usto, to ponavljaju u fazi žalbe, u okviru drugog dijela svojih trećih žalbenih razloga kako bi kritizirali činjenicu da je Opći sud odbio taj prigovor. U tim će se okolnostima navedeni argument ispitati u okviru analize tog drugog dijela.

127 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi žalbeni razlog i prvi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P te drugi žalbeni razlog i prvi dio trećeg žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P.

b) Drugi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, prvi, drugi i treći dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P, prvi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P i sedmi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P

1) Argumentacija stranaka

128 Drugim prigovorom iz drugog dijela svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj u biti tvrdi da je Opći sud u točki 105. druge pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom tumačenja pojma „znatan” u smislu kriterija (g). Prema njegovu mišljenju, Opći sud pogrešno je taj pojam definirao kao „nezanemariv” i time odstupio od njegova uobičajenog smisla. Usto, Opći sud nije utvrdio brojčane pragove na temelju kojih bi se moglo smatrati da je prihod znatan. Nije pojasnio ni koji bi bio element usporedbe, kao što je ukupni prihod kojim raspolaže Vlada Ruske Federacije, s obzirom na koji bi se mogla utvrditi ta znatnost.

129 Prvim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-711/23 P treći žalitelj smatra da je tumačenje koje je Opći sud u točki 98. treće pobijane presude utvrdio u pogledu pojma „prihod” u smislu kriterija (g), odnosno „ukupan prihod ostvaren u sektoru djelatnosti” o kojem je riječ, preširoko i da na neprihvatljiv način nadilazi uobičajeni smisao tog pojma. Prema mišljenju tog žalitelja, izvor prihoda trebao bi obuhvaćati samo stvarne izvore novca od kojih proračun Ruske Federacije izravno ostvaruje korist.

130 Osim toga, treći žalitelj u okviru drugog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga tvrdi da to tumačenje pojma „prihod” nije dovoljno obrazloženo. Konkretno, Opći sud nije pojasnio od čega se prihod treba sastojati, koga treba smatrati korisnikom tog prihoda ili pak za koje vrste prihoda treba smatrati da ih ostvaruje Vlada Ruske Federacije.

131 Trećim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga treći žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 87. treće pobijane presude pojam „znatan” poistovjetio s izrazom „nezanemariv”. Naime, smisao tog pojma i tog izraza znatno se razlikuju jer pojam „znatan” znači „velik, od velike vrijednosti ili od velike važnosti”, dok se izraz „nezanemariv” odnosi na ono što „nije premaleno da bi bilo važno”. Usto, s obzirom na to da je pojam „znatan” relativan, Opći sud trebao je, kako bi procijenio znatnost izvora prihoda ostvarenog u gospodarskom sektoru o kojem je riječ, kao referentnu vrijednost uzeti ukupan prihod Vlade Ruske Federacije, što nije učinio.

132 U predmetu C-35/24 P argumenti koje je četvrti žalitelj istaknuo u okviru prvog prigovora iz drugog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga i koji se odnose na točke 75. i 79. četvrte pobijane presude odgovaraju argumentima koje je treći žalitelj istaknuo u potporu trećem dijelu četvrtog žalbenog razloga u svojoj žalbi, kako su navedeni u prethodnoj točki.

133 Sedmim žalbenim razlogom istaknutim u potporu svojoj žalbi u predmetu C-111/24 P peti žalitelj prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 108. pete pobijane presude smatrao da znatnost izvora prihoda iz kriterija (g) ne treba ocijeniti s obzirom na ukupan proračun Vlade Ruske Federacije. Naime, pojam „znatan” relativan je i zahtijeva da se izvor prihoda o kojem je riječ usporedi s ukupnim prihodom te vlade. To je tim više točno jer se na navedenu vladu ne može izvršavati nikakav pritisak ako sektor o kojem je riječ za nju predstavlja tek neznatan izvor prihoda.

134 Vijeće, koje podupiru Češka Republika, Republika Latvija i Komisija u predmetu C-35/24 P, osporava osnovanost argumenata drugog, trećeg, četvrtog i petog žalitelja.

2) Ocjena Suda

135 Na prvom mjestu, drugi, treći i četvrti žalitelj tvrde da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 105. druge pobijane presude, u točki 87. treće pobijane presude i u točki 75. četvrte pobijane presude pojam „znatan” definirao kao sinonim izraza „nezanemariv”.

136 U tom pogledu valja istaknuti da je Opći sud u tim različitim točkama tih presuda odlučio da upotreba opisnog pridjeva „znatan” u imeničkoj skupini „znatan izvor prihoda” podrazumijeva da „taj izvor prihoda treba biti bitan i stoga nezanemariv”. To se pojašnjenje dosega izraza „znatan” u smislu kriterija (g) ne kritizira jer je Opći sud u tu svrhu upotrijebio dva sinonima tog pojma, odnosno pridjev „bitan” i pridjev „nezanemariv”. Naime, potonji se pridjev u svakodnevnom govoru u francuskom jeziku, koji je jezik postupka u predmetu u kojem je donesena druga pobijana presuda, i u engleskom jeziku („*not negligible*”), koji je jezik postupka u predmetima u kojima su donesene treća i četvrta pobijana presuda, upotrebljava kako bi se označila, među ostalim, znatna količina.

137 Na drugom mjestu, drugi, treći, četvrti i peti žalitelj smatraju da je Opći sud u točki 105. druge pobijane presude, u točki 87. treće pobijane presude, u točkama 75. i 79. četvrte pobijane presude i u točki 108. pete pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što prihod ostvaren u gospodarskim sektorima o kojima je riječ nije usporedio s ukupnim prihodom Vlade Ruske Federacije kako bi utvrdio njegovu znatnost, iako je znatnost relativan pojam za koji je potreban element usporedbe.

138 U tom pogledu, iako je točno da se znatnost količine može ocijeniti relativno, to jest u odnosu na referentnu količinu, takva se znatnost može ocijeniti i apsolutno. To može biti slučaj s prihodom koji je vlada države ostvarila u nekom sektoru svojeg gospodarstva. Naime, može se smatrati da gospodarski sektor takvoj vladi ostvaruje prihod u znatnoj količini, neovisno o postotku koji on čini u ukupnom prihodu te vlade, tako da Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što nije proveo takvu usporedbu.

139 Na trećem mjestu, treći žalitelj u biti tvrdi da je Opći sud u točki 98. treće pobijane presude utvrdio preširoko i općenito tumačenje pojma „prihod” u smislu kriterija (g) time što je u njega bez ikakva pojašnjenja uključio „ukupan prihod ostvaren u sektoru djelatnosti” o kojem je riječ.

140 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da pojam „prihod” nužno obuhvaća, s obzirom na njegov uobičajeni smisao u svakodnevnom jeziku, koji treći žalitelj sam navodi u svojoj žalbi, ukupna financijska sredstva koja gospodarski sektor o kojem je riječ ostvaruje Vladi Ruske Federacije kao javno tijelo, među kojima su porezi iz tog sektora, koje je Opći sud naveo kao primjer u točki 98. treće pobijane presude.

141 Kad je riječ o činjenici da ta točka ne sadržava konkretnije pojašnjenje navedenog pojma, tako da rasuđivanje Općeg suda nije dostatno obrazloženo, dovoljno je utvrditi da je Opći sud u točki 98. treće pobijane presude odbio argument kojim je treći žalitelj tvrdio da plaćanje poreza nije istovjetno pružanju potpore režimu. U tim okolnostima Opći sud u toj točki nije namjeravao definirati pojam „prihod”. Samo je objasnio da se kriterij (g) ne odnosi na porez koji plaća taj

žalitelj ili poduzetnik u okviru kojeg obavlja svoju djelatnost, nego, među ostalim, na porez ostvaren u gospodarskom sektoru o kojem je riječ. Stoga se ne može smatrati da je Opći sud povrijedio svoju obvezu obrazlaganja.

142 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, prvi, drugi i treći dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P, prvi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P i sedmi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P.

2. Žalbeni razlozi koji se temelje na tome da je Opći sud pogrešno tumačio pojam „utjecaj” u smislu kriterija (g)

143 Ovaj pododjeljak odnosi se na prvi žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, prvi i drugi prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga te treći dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, četvrti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P te drugi žalbeni razlog i prvi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P.

a) Argumentacija stranaka

144 U predmetu C-696/23 P prvi žalitelj svojim prvim žalbenim razlogom, koji se dijeli na tri dijela, prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da ga se valjano može kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu” (u francuskoj jezičnoj verziji taj pojam glasi „*homme d'affaires influent*”, odnosno „utjecajna poslovna osoba”) u smislu kriterija (g).

145 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga prvi žalitelj tvrdi da je Opći sud, među ostalim u točkama 51. i 63. prve pobijane presude, pogrešno smatrao da je Vijeće valjano moglo primijeniti kriterij (g) te ga kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu” samo s obzirom na funkcije koje je obnašao u TMK-u i grupaciji Sinara, neovisno o njegovoj osobnoj važnosti za Vladu Ruske Federacije ili utjecaju koji je na nju izvršavao. Prema mišljenju prvog žalitelja, činjenica da vodeće poslovne osobe o kojima je riječ, kako bi ispunjavale kriterij (g), trebaju biti od takve važnosti ili izvršavati takav utjecaj proizlazi iz doslovnog, kontekstualnog i teleološkog tumačenja tog kriterija. Uostalom, Opći sud sam je to potvrdio u točkama 79. do 81. druge pobijane presude, koja je donesena istog dana kao i prva pobijana presuda, kao i u točkama 66. i 68. treće pobijane presude, koja je donesena jedan tjedan nakon prve pobijane presude. Stoga je u prvoj pobijanoj presudi i protivno drugoj i trećoj pobijanoj presudi pogrešno tumačio pojam „utjecaj” u smislu kriterija (g) time što je smatrao da je takav utjecaj ograničen na gospodarsko područje, iako se tim kriterijem također zahtijeva uzimanje u obzir političkog područja.

146 Drugim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga prvi žalitelj smatra da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 65. prve pobijane presude, u vezi s njezinim točkama 51. i 63., odlučio da ga se može kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu” u smislu kriterija (g) samo na temelju funkcija koje je izvršavao u TMK-u i grupaciji Sinara. Naime, Opći sud trebao je provjeriti je li prvi žalitelj na dan donošenja sporne odluke i sporne uredbe bio od takve važnosti za Vladu Ruske Federacije ili na nju imao stvaran utjecaj, kao i je li provodio nadzor nad tim društvom i tom grupacijom. Konkretno, Opći sud nije uzeo u obzir posebnu situaciju tog žalitelja, odnosno činjenicu da na posljednji dan na koji je izvršavao svoje funkcije u TMK-u i grupaciji Sinara, odnosno 9. ožujka 2022., što je ujedno datum na koji su donesene sporna odluka i sporna uredba, više nije provodio nadzor nad tim društvima niti je na njih imao utjecaj.

147 U okviru trećeg dijela svojeg prvog žalbenog razloga prvi žalitelj tvrdi da je Opći sud u točki 63. prve pobijane presude pogrešno propustio provjeriti je li taj žalitelj nekoliko dana prije donošenja sporne odluke i sporne uredbe prodao dionice koje je imao u TMK-u i grupaciji Sinara, iako bi takva provjera Općem sudu omogućila da utvrdi da taj žalitelj, unatoč tomu što je svoje funkcije u tom društvu i toj grupaciji obnašao do 9. ožujka 2022., više nije izvršavao nikakav utjecaj na ta društva, a još manje na Vladu Ruske Federacije.

148 Prvim i drugim prigovorom iz prvog dijela svojeg prvog žalbenog razloga na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj u biti prigovara Općem sudu da je povrijedio pojam „vodeće poslovne osobe” u smislu kriterija (g). Naime, kao prvo, definicija tog pojma koju je Opći sud naveo u točki 80. druge pobijane presude protivna je načelu pravne sigurnosti jer nije ni jasna ni precizna.

149 Kao drugo, Opći sud je u točkama 88. i 90. druge pobijane presude, kako bi zaključio da se drugog žalitelja valjano moglo kvalificirati kao „vodeću” poslovnu osobu u smislu kriterija (g), utvrdio kriterij koji nije naveo u definiciji pojma „utjecaj” u točki 80. te presude, odnosno gospodarsku važnost Yandexa, društva u kojem je taj žalitelj obavljao svoju djelatnost. Usto, Opći sud je u točki 89. navedene presude utvrdio činjenični razlog koji nije relevantan s obzirom na tu definiciju, odnosno činjenicu da je navedeni žalitelj 24. veljače 2022. sudjelovao na sastanku s predsjednikom Ruske Federacije Vladimirom Putinom.

150 Trećim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga drugi žalitelj tvrdi da je Opći sud povrijedio pravila o teretu dokazivanja i izvođenju dokaza time što nije provjerio, kao što je to ipak naveo u točki 79. druge pobijane presude, izvršava li poslovna osoba kao što je on bilo kakav utjecaj na Vladu Ruske Federacije i može li izvršiti pritisak na tu vladu na način da ona izmijeni svoju politiku.

151 U predmetu C-35/24 P četvrti žalitelj četvrtim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga prigovara Općem sudu da je u točki 54. četvrte pobijane presude svoje tumačenje pojma „utjecaj” u smislu kriterija (g) temeljio na pretpostavki prema kojoj osoba na koju se primjenjuju mjere ograničavanja donesene na temelju tog kriterija može izvršavati utjecaj na Vladu Ruske Federacije, neovisno o tome što ne postoji nikakav dokaz o povezanosti te osobe i te vlade. Ta pogreška koja se tiče prava dovela je do prebacivanja tereta dokazivanja te je također imala posljedice na analizu koju je Opći sud proveo u točki 75. četvrte pobijane presude.

152 Drugim žalbenim razlogom na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-111/24 P peti žalitelj u biti prigovara Općem sudu da je povrijedio pojam „utjecaj” u smislu kriterija (g). Naime, kao prvo, Opći sud u točki 92. pete pobijane presude nije analizirao različite jezične verzije kriterija (g), iako se, kao što je to taj žalitelj tvrdio u prvostupanjskom postupku, u nekim od tih verzija upotrebljava pojam „vodeće”, a u drugima pojam „važne”. Opći sud stoga je pojam „utjecaj” pogrešno poistovjetio s pojmom „važnost”.

153 Kao drugo, teleološka analiza koju je proveo Opći sud pogrešna je jer je taj sud u točkama 52. i 89. pete pobijane presude cilj mjera ograničavanja koji proizlazi iz prvotnih spornih akata i prvih spornih akata o zadržavanju utvrdio s obzirom na presude Suda i Općeg suda koje se ne odnose na pojedinačne mjere ograničavanja, kao u ovom slučaju, nego na sektorske mjere ograničavanja. Prema mišljenju petog žalitelja, cilj je spornih akata, u dijelu u kojem se njima predviđaju pojedinačne mjere ograničavanja utemeljene na članku 215. stavku 2. UFEU-a, izvršiti pritisak na osobe kako bi one promijenile svoje ponašanje. U tim okolnostima kriterij (g) treba tumačiti na način da se ne odnosi na sve „važne” poslovne osobe, nego samo na poslovne osobe koje su doslovno „vodeće”, odnosno koje mogu izvršavati utjecaj na Vladu Ruske Federacije.

154 Prvim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P peti žalitelj tvrdi da je Opći sud povrijedio načelo pravne sigurnosti time što je u točki 91. pete pobijane presude utvrdio preširoku definiciju pojma „utjecaj”. Naime, na temelju te definicije, u dijelu u kojem se ona odnosi na svaku važnu poslovnu osobu uključenu u gospodarski sektor o kojem je riječ, sankcionirane osobe ne mogu razumjeti koje bi ponašanje trebale usvojiti kako bi izvršile pritisak na Vladu Ruske Federacije i kako bi se ukinule mjere ograničavanja koje se na njih primjenjuju. Stoga je Opći sud pojam „utjecaj” trebao tumačiti kao utjecaj koji poslovna osoba izvršava na tu vladu kako bi je navela da promijeni svoja djelovanja i politiku u pogledu Ukrajine.

155 Vijeće, koje podupiru Češka Republika, Republika Latvija i Komisija u predmetu C-35/24 P, osporava osnovanost argumenata prvog, drugog, četvrtog i petog žalitelja.

156 U predmetu C-696/23 P Vijeće, koje formalno ne ističe nedopuštenost prvog žalbenog razloga na koji se prvi žalitelj poziva u prilog svojoj žalbi, tvrdi da, kao prvo, taj žalitelj u prilog prvom dijelu tog žalbenog razloga ne navodi jasno točke prve pobijane presude koje želi kritizirati ni razloge zbog kojih smatra da te točke sadržavaju pogrešku koja se tiče prava. Kao drugo, ta institucija ističe da je neobično to što se u okviru tog prvog dijela Općem sudu prigovara da nije slijedio sudsku praksu koju je razvio u trećoj pobijanoj presudi, koja je donesena nakon prve pobijane presude. Kao treće, Vijeće smatra da prvi žalitelj većinom svojih argumenata na koje se poziva u prilog trima dijelovima prvog žalbenog razloga traži od Suda da provede novu ocjenu činjenica, za što Sud nije nadležan u okviru žalbe, osim u slučaju iskrivljavanja činjenica koje se u ovom predmetu ne navodi.

b) Ocjena Suda

1) Dopuštenost prvog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P

157 Iz članka 256. stavka 1. drugog podstavka UFEU-a, članka 58. prvog stavka Statuta Suda Europske unije i članka 168. stavka 1. točke (d) Poslovnika proizlazi da se u žalbi moraju točno navesti osporavani dijelovi presude čije se ukidanje traži kao i pravni argumenti koji posebno podupiru taj zahtjev, inače će žalba ili dotični žalbeni razlog biti nedopušteni i da je na Sudu da, prema potrebi po službenoj dužnosti, provjeri je li taj zahtjev preciznosti ispunjen (presuda od 13. ožujka 2025., Šuvalov/Vijeće, C-271/24 P, EU:C:2025:180, t. 33. i navedena sudska praksa).

158 Usto, valja podsjetiti na to da je na temelju članka 256. UFEU-a i članka 58. Statuta Suda Europske unije žalba ograničena na pitanja prava i da je Opći sud jedini nadležan, s jedne strane, utvrđivati činjenice, osim u slučaju kada materijalna netočnost njegovih utvrđenja proizlazi iz dijelova spisa koji su mu podneseni, i, s druge strane, ocjenjivati te činjenice. Ta ocjena ne čini, osim u slučaju iskrivljavanja dokaza iznesenih pred Općim sudom, pravno pitanje koje je, kao takvo, podložno nadzoru Suda. Kada Opći sud utvrdi ili ocijeni činjenice, Sud je nadležan, na temelju članka 256. UFEU-a, za kontrolu pravne kvalifikacije tih činjenica i pravnih posljedica koje je iz njih izveo Opći sud (vidjeti u tom smislu presude od 25. ožujka 2021., Deutsche Telekom/Komisija, C-152/19 P, EU:C:2021:238, t. 110. i od 26. rujna 2024., JCDecaux Street Furniture Belgium/Komisija, C-710/22 P, EU:C:2024:787, t. 28. i navedenu sudsku praksu).

159 U ovom slučaju valja istaknuti, na prvom mjestu, da je, suprotno onomu što ističe Vijeće, prvi žalitelj u okviru prvog dijela svojeg prvog žalbenog razloga naveo koje su to točno točke prve pobijane presude koje želi kritizirati, odnosno njezine točke 45., 51. i 63., i da je s potrebnom

jasnoćom i preciznošću objasnio da doseg pojma „utjecaj” u smislu kriterija (g) koji je utvrđen u tim točkama nije potkrijepljen doslovnim, kontekstualnim i teleološkim tumačenjem tog kriterija, kao što to proizlazi i iz obrazloženja Općeg suda u drugoj i trećoj pobijanoj presudi.

160 Na drugom mjestu, točno je da je Opći sud u točkama 45. do 51., 63. i 65. prve pobijane presude, na koje se odnose tri dijela prvog žalbenog razloga, ispitao, kao prvo, je li razlog na koji se Vijeće poziva radi donošenja mjera ograničavanja protiv prvog žalitelja na temelju kriterija (g) potkrijepljen činjenicama, kao drugo, je li Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što za potrebe kvalifikacije tog žalitelja kao „vodeće poslovne osobe” nije uzelo u obzir činjenični razlog, odnosno navodnu prodaju njegovih dionica nekoliko dana prije datuma donošenja sporne odluke i sporne uredbe, i, kao treće, je li za potrebe kvalifikacije navedenog žalitelja kao „vodeće poslovne osobe” trebalo uzeti u obzir drugi činjenični razlog, odnosno navodno nepostojanje nadzora tog žalitelja nad društvom i grupacijom u kojima je na taj datum još uvijek obavljao djelatnost.

161 S obzirom na to, valja istaknuti, osobito uzimajući u obzir sudsku praksu Suda navedenu u točki 158. ove presude, da prvi žalitelj trima dijelovima svojeg prvog žalbenog razloga ne nastoji dovesti u pitanje utvrđenje i ocjenu činjenica koje je Opći sud iznio u točkama 45. do 51. prve pobijane presude jer taj sud, osim toga, nije proveo takvo utvrđenje ni takvu ocjenu u točkama 63. i 65. te presude. Naprotiv, u biti smatra da je Opći sud u točkama 51., 63. i 65. prve pobijane presude pogrešno odlučio da ga valjano može kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu” u smislu kriterija (g) samo s obzirom na funkcije koje je obnašao u TMK-u i grupaciji Sinara, neovisno o tome je li prodao svoje dionice u tom društvu ili toj grupaciji ili je li još uvijek provodio nadzor nad njima na dan donošenja sporne odluke i sporne uredbe. Prvi žalitelj smatra da je Opći sud takvim rasuđivanjem utvrdio isključivo gospodarsko značenje pojma „utjecaj”, iako taj pojam, kao što je to tvrdio u svojoj tužbi u prvostupanjskom postupku, podrazumijeva važnost za Vladu Ruske Federacije ili utjecaj na nju.

162 Stoga se kritike prvog žalitelja odnose na pravnu kvalifikaciju činjenica koju je proveo Opći sud kao elemenata koji opravdavaju primjenu mjera ograničavanja donesenih protiv njega (vidjeti po analogiji presudu od 15. studenoga 2012., Vijeće/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, t. 60.), što je, prema sudskoj praksi navedenoj u točki 158. ove presude, u nadležnosti Suda. Budući da se te kritike odnose i na tumačenje koje je Opći sud u tom okviru prešutno utvrdio u pogledu pojma „utjecaj” u smislu kriterija (g), valja podsjetiti na to da je pitanje je li Opći sud pogrešno tumačio odredbu akta Unije pravno pitanje nad kojim Sud može provesti nadzor u okviru žalbe (vidjeti u tom smislu presudu od 16. studenoga 2000., Sarrió/Komisija, C-291/98 P, EU:C:2000:631, t. 35.).

163 Na trećem mjestu, kad žalitelj u okviru žalbe prigovara Općem sudu da u pobijanoj presudi nije utvrdio isto tumačenje odredbe akta Unije kao što je ono koje je utvrdio u drugoj presudi donesenoj istog dana ili čak u presudi koja je donesena naknadno, takav se prigovor ne može proglasiti nedopuštenim. U suprotnom bi se tom žalitelju neopravdano uskratila mogućnost isticanja eventualnog proturječja ili nedosljednosti u tumačenju takve odredbe koje je utvrdio Opći sud, čak i ako je pitanje je li taj sud pravo Unije tumačio pravilno i ujednačeno s obzirom na vlastitu sudsku praksu pravno pitanje koje je u nadležnosti Suda (vidjeti u tom smislu presudu od 26. rujna 2018., Philips i Philips France/Komisija, C-98/17 P, EU:C:2018:774, t. 82. do 85.).

164 U tim okolnostima valja smatrati da je prvi žalbeni razlog na koji se prvi žalitelj poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-696/23 P dopušten u cijelosti.

2) Meritum

i) Prvi žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, treći dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P i četvrti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P

165 U dijelu u kojem su argumenti prvog, drugog i četvrtog žalitelja međusobno povezani, u nastavku će ih se ispitati zajedno, dok će se argumenti koji su svojstveni svakom od tih žalitelja, prema potrebi, ispitati zasebno.

166 Kao prvo, valja utvrditi da prvi žalitelj pogrešno tumači drugu i treću pobijanu presudu, baš kao što drugi žalitelj pogrešno tumači drugu pobijanu presudu, a četvrti žalitelj pogrešno tumači četvrtu pobijanu presudu. Naime, Opći sud nije ni u točkama 79. do 81. druge pobijane presude ni u točkama 66. i 68. treće pobijane presude, kao ni u točki 54. četvrte pobijane presude, smatrao ni pretpostavio da „vodeće poslovne osobe" u smislu kriterija (g) trebaju biti osobno povezane s Vladom Ruske Federacije na način da trebaju biti od konkretne važnosti za tu vladu ili moći izvršavati znatan utjecaj ili pritisak na nju.

167 Najprije, Opći sud je u točki 79. druge pobijane presude, na koju upućuju prvi i drugi žalitelj, u točki 66. treće pobijane presude, na koju upućuje prvi žalitelj, i u točki 54. četvrte pobijane presude, na koju upućuje četvrti žalitelj, odlučio da se kriterijem (g) predviđa samo povezanost između, s jedne strane, Vlade Ruske Federacije i, s druge strane, gospodarskih sektora koji osiguravaju znatan izvor prihoda toj vladi, a ne vodećih poslovnih osoba. Usto, Opći sud smatrao je da se taj kriterij odnosi isključivo na iskorištavanje utjecaja koji kategorija osoba koju čine te poslovne osobe „može" izvršavati na ruski režim, i to „poticanjem" tih osoba da izvrše pritisak na navedenu vladu kako bi promijenila svoju politiku, pri čemu se u toj formulaciji jasno navodi da Opći sud nije utvrdio da vodeće poslovne osobe trebaju biti osobno povezane s tom vladom ni da trebaju stvarno moći izvršavati pritisak na nju.

168 Nadalje, Opći sud odlučio je u točki 80. druge pobijane presude, na koju upućuje prvi žalitelj, da pojam „utjecaj" u smislu kriterija (g) obuhvaća važnost koju poslovne osobe mogu imati u gospodarskom smislu s obzirom na, ovisno o slučaju, njihov profesionalni status, važnost njihovih gospodarskih djelatnosti, visinu njihovih udjela u kapitalu ili opseg njihovih funkcija u jednom poduzetniku ili više njih u kojima obavljaju te djelatnosti, i to neovisno o odnosima koje te poslovne osobe mogu održavati s Vladom Ruske Federacije.

169 Naposljetku, Opći sud smatrao je u točki 81. druge pobijane presude i u točki 68. treće pobijane presude, na koje upućuje prvi žalitelj, da je takvo tumačenje tog pojma, u kojem se ne navodi nikakva vrsta odnosa koji bi poslovne osobe mogle održavati s tom vladom, potkrijepljeno ciljem mjera ograničavanja o kojima je riječ, odnosno izvršavanjem pritiska na navedenu vladu i povećanjem troškova djelovanja Ruske Federacije protiv Ukrajine.

170 Stoga valja utvrditi da Opći sud nije primijenio nikakvu pretpostavku u odnosu na takvu sposobnost niti je prebacio teret dokazivanja. Isto tako, Opći sud u točkama 79. do 81. druge pobijane presude i u točkama 66. i 68. treće pobijane presude nije smatrao da „vodeće poslovne osobe" u smislu kriterija (g) trebaju biti osobno povezane s Vladom Ruske Federacije na način da trebaju biti od konkretne važnosti za tu vladu ili izvršavati stvaran utjecaj na nju. U tim okolnostima valja odbiti argumente drugog i četvrtog žalitelja.

171 S obzirom na to, valja provjeriti, kao drugo, je li Opći sud, neovisno o razmatranjima koja je naveo u drugoj i trećoj pobijanoj presudi, u prvoj pobijanoj presudi pravilno razumio pojam „utjecaj” u smislu tog kriterija, s obzirom na to da je u točkama 51., 63. i 65. te presude u biti smatrao da se osobu kao što je prvi žalitelj može kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu” samo s obzirom na funkcije koje obnaša u ruskom gospodarstvu, neovisno o tome postoji li povezanost između nje i Vlade Ruske Federacije.

172 U tom kontekstu valja provjeriti, u skladu s pravilima o tumačenju odredbi prava Unije navedenima u točkama 99. i 100. ove presude, sadržava li tumačenje pojma „utjecaj” koje je Opći sud tako utvrdio u prvoj pobijanoj presudi pogrešku koja se tiče prava.

173 Kad je riječ o pojmu „vodeća”, očito je da se u svim jezičnim verzijama kriterija (g) upotrebljavaju pojmovi sličnog značenja jer odražavaju ideju da poslovna osoba treba biti važna, ključna ili cijenjena. Naime, tim se verzijama određuje da poslovne osobe trebaju biti „istaknute” („*видни*” na bugarskom jeziku), „važne” („*principales*” na španjolskom jeziku i „*importanți*” na rumunjskom jeziku), „ključne” („*předních*” na češkom jeziku, „*fremtrædende*” na danskom jeziku, „*führende*” na njemačkom jeziku, „*leading*” na engleskom jeziku, „*príomhdhaoine*” na irskom jeziku, „*vodeće*” na hrvatskom jeziku, „*vezető*” na mađarskom jeziku, „*vooraanstaande*” na nizozemskom jeziku, „*wiodących*” na poljskom jeziku, „*propredných*” na slovačkom jeziku, „*johtavat*” na finskom jeziku i „*ledande*” na švedskom jeziku), „cijenjene” („*juhtivad*” na estonskom jeziku, „*εξέχοντες*” na grčkom jeziku, „*di spicco*” na talijanskom jeziku i „*proeminentes*” na portugalskom jeziku), „utjecajne” („*influents*” na francuskom jeziku, „*ietekmīgi*” na latvijskom jeziku i „*įtakingi*” na litavskom jeziku), „glavne” („*ewlenin*” na malteškom jeziku) ili „vladajuće” („*vodilne*” na slovenskom jeziku).

174 Usto, pojmovi upotrijebljeni u različitim jezičnim verzijama nipošto ne podrazumijevaju, sami po sebi i izvan svakog konteksta, povezanost s bilo kojim područjem, kao što su gospodarsko ili političko područje, ili s određenim osobama ili subjektima, kao što je vlada države.

175 Stoga, kao što je to nezavisna odvjetnica istaknula u točki 32. svojeg mišljenja u predmetu C-696/23 P, opisni pridjev „vodeće” odnosi se, s obzirom na to da u tekstu kriterija (g) ne postoji druga naznaka prema kojoj bi se utjecaj trebao izvršavati na Vladu Ruske Federacije ili općenitije u političkom kontekstu, na važnost koju poslovna osoba o kojoj je riječ treba imati u svojem sektoru djelatnosti, neovisno o odnosima koje ta osoba može, osim toga, prema potrebi, održavati s tom vladom.

176 Točno je da se ta vlada navodi u kriteriju (g), tako da se može smatrati da se pojam „utjecaj” odnosi i na politički kontekst. Međutim, kao što je to Opći sud naveo u točkama 79. do 81. druge pobijane presude i točkama 66. i 68. treće pobijane presude, na koje upućuje prvi žalitelj, tim se kriterijem utvrđuje povezanost između, s jedne strane, te vlade i, s druge strane, gospodarskih sektora u kojima vodeće poslovne osobe obavljaju djelatnost, a ne tih poslovnih osoba. Naime, kao što je to navedeno u točki 125. ove presude, kriterij (g) treba tumačiti na način da gospodarski sektori, a ne vodeće poslovne osobe, trebaju osigurati znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

177 Stoga iz teksta kriterija (g) proizlazi da je samo potrebno dokazati da poslovne osobe imaju važnu ulogu u gospodarskom sektoru koji je unosan za Vladu Ruske Federacije, neovisno o odnosima koje te osobe mogu održavati s tom vladom, o njihovoj konkretnoj važnosti za nju ili o njihovoj stvarnoj sposobnosti utjecaja na nju.

178 U tim okolnostima valja smatrati da se, kao što je to Opći sud istaknuo u točki 80. druge pobijane presude, na koju upućuje prvi žalitelj, pojam „utjecaj” poslovnih osoba u gospodarskom sektoru u kojem te osobe obavljaju svoju djelatnost može tumačiti samo s obzirom na gospodarski kontekst u kojem posluju, u skladu s kriterijima kao što su njihov profesionalni status ili funkcije, važnost njihovih gospodarskih djelatnosti, visina njihovih udjela u kapitalu ili ulaganja, opseg njihovih funkcija u poduzetniku u kojem izvršavaju te funkcije ili pak bilo koji drugi relevantni gospodarski kriterij.

179 To tumačenje potkrepljuju i ciljevi koji se žele postići kriterijem (g). U tom pogledu valja podsjetiti na to da se, kao što je to Opći sud u biti naveo u točki 90. prve pobijane presude i kao što se na to podsjeća u točki 121. ove presude, ti ciljevi sastoje u izvršavanju dodatnog pritiska ne Rusku Federaciju i povećanju troškova njezinih djelovanja kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine kako bi ta federacija okončala svoju vojnu agresiju na Ukrajinu i, općenitije, svoja djelovanja i politike kojima se destabilizira ta treća zemlja.

180 Naime, kao što je to nezavisna odvjetnica istaknula u točki 44. svojeg mišljenja u predmetu C-696/23 P, ti se ciljevi mogu postići usmjeravanjem mjera ograničavanja na poslovne osobe koje, zbog toga što imaju važnu ulogu u gospodarskom sektoru koji je unosan za Vladu Ruske Federacije, pridonose prihodu koji ta vlada ostvaruje u tom sektoru, kao i, posljedično, financiranju djelovanja koje ta treća zemlja provodi protiv Ukrajine, i to u kontekstu gospodarstva koje se pretvara ili može pretvoriti u ratno gospodarstvo. S obzirom na to da se time ometa funkcioniranje gospodarskih sektora o kojima je riječ, izricanje mjera ograničavanja u odnosu na takve poslovne osobe, neovisno o odnosima koje, prema potrebi, mogu održavati s navedenom vladom, stoga može povećati troškove tih djelovanja i izvršiti pritisak na tu vladu kako bi okončala navedena djelovanja.

181 Iz točaka 173. do 180. ove presude proizlazi da pojam „utjecaj” u smislu kriterija (g) treba shvatiti na način da se odnosi na poslovne osobe koje imaju važnu ulogu u gospodarskim sektorima koji su unosni za Vladu Ruske Federacije, tako da, time što pridonose održavanju profitabilnosti, pa čak i prosperitetu navedenih sektora, mogu neizravno poticati financiranje destabilizirajućih djelovanja koja navedena vlada provodi protiv Ukrajine.

182 U tim okolnostima valja odbiti argument prvog žalitelja prema kojem je Opći sud, time što je smatrao da ga se može valjano kvalificirati kao „vodeću” poslovnu osobu s obzirom na funkcije koje je obnašao u TMK-u i grupaciji Sinara, neovisno o bilo kakvoj povezanosti s Vladom Ruske Federacije, u točkama 51., 63. i 65. prve pobijane presude pogrešno tumačio pojam „utjecaj” u smislu kriterija (g).

183 Kao treće, kad je riječ o argumentima prvog žalitelja prema kojima je Opći sud u točkama 63. i 65. prve pobijane presude pogrešno smatrao da to što je izgubio ovlast nadzora nad TMK-om i grupacijom Sinara nakon prodaje dionica nije relevantan element koji treba uzeti u obzir za potrebe tumačenja i primjene kriterija (g), a stoga i njegove kvalifikacije kao „vodeće” poslovne osobe u smislu tog kriterija, valja ih odbiti zbog sljedećih razloga.

184 Naime, iz točke 181. ove presude proizlazi da pojam „utjecaj” poslovnih osoba iz kriterija (g) nije ograničen samo na poslovne osobe koje zbog svojih funkcija unutar društva ili zbog dionica kojima raspolažu provode stvaran i djelotvoran nadzor nad tim društvom. Taj pojam obuhvaća, kao što to također proizlazi iz točaka 47. do 51. prve pobijane presude i točke 178. ove presude, osobe koje, zbog, među ostalim, važnosti svojeg statusa i svojih funkcija te gospodarske važnosti društva za koje obavljaju djelatnost, imaju važnu ulogu u gospodarskom sektoru u kojem obavljaju svoju

djelatnost. Iako se u određenim okolnostima takva važna uloga može utvrditi s obzirom na, među ostalim, nadzor koji poslovna osoba provodi nad društvom u kojem obavlja svoju djelatnost, ona se može utvrditi i s obzirom na druge objektivne elemente, kao što su oni prethodno navedeni.

185 Naime, iz činjeničnih utvrđenja i ocjena koje je Opći sud proveo u točkama 47. do 51. i 62. prve pobijane presude, koje prvi žalitelj ne kritizira u okviru svoje žalbe, u biti proizlazi da je taj žalitelj imao status i izvršavao funkcije zbog kojih je, s obzirom i na gospodarsku važnost TMK-a i grupacije Sinara, do datuma donošenja sporne odluke i sporne uredbe imao važnu ulogu u sektoru djelatnosti u kojem je poslovao, odnosno „utjecaj” u smislu kriterija (g). U tim okolnostima Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 63. i 65. prve pobijane presude u biti smatrao da za potrebe kvalifikacije prvog žalitelja kao „vodeće poslovne osobe” nije potrebno utvrditi je li taj žalitelj do tog datuma i dalje provodio stvaran i djelotvoran nadzor nad tim društvom i tom grupacijom.

186 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti prvi žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, treći dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P te četvrti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P.

ii) Prvi i drugi prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P te drugi žalbeni razlog i prvi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P

187 Na prvom mjestu, u okviru prvog prigovora iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P odnosno prvog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P drugi i peti žalitelj tvrde da je Opći sud povrijedio načelo pravne sigurnosti time što je u točki 80. druge pobijane presude i točki 91. pete pobijane presude preširoko definirao pojam „utjecaj” u smislu kriterija (g).

188 U tom pogledu iz ustaljene sudske prakse proizlazi da načelo pravne sigurnosti zahtijeva, s jedne strane, da su pravna pravila jasna i precizna i, s druge strane, da je njihova primjena za osobe predvidljiva, osobito kada mogu imati nepovoljne posljedice. To načelo osobito zahtijeva da propis omogućava zainteresiranim osobama da znaju točan opseg obveza koje im taj propis nameće i da potonje osobe mogu nedvojbeno znati svoja prava i obveze te da se posljedično mogu ponašati u skladu s njima. Međutim, te zahtjeve ne treba shvatiti na način da im se protivi to da u okviru pravnog pravila koje donosi zakonodavac Unije upotrijebi apstraktan pravni pojam niti da se njima nalaže da se u takvom apstraktnom pravnom pravilu navedu različiti konkretni slučajevi u kojima ga se može primijeniti, s obzirom na to da zakonodavac, a ni sud Unije prilikom tumačenja tog pravnog pravila, ne može unaprijed utvrditi sve te slučajeve (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2024., Litva i dr./Parlament i Vijeće (Paket za mobilnost), C-541/20 do C-555/20, EU:C:2024:818, t. 158. i 159. te navedenu sudsku praksu i od 1. kolovoza 2025., Timčenko/Vijeće, C-703/23 P, EU:C:2025:608, t. 33.).

189 Osim toga, načelo pravne sigurnosti ne može biti povrijeđeno samo zbog toga što sud Unije treba primijeniti metode tumačenja različite od doslovnog tumačenja pravnog pravila opće primjene (vidjeti u tom smislu presudu od 2. rujna 2021., Irish Ferries, C-570/19, EU:C:2021:664, t. 167.).

190 Valja podsjetiti na to da je Opći sud u točki 91. pete pobijane presude smatrao da su poslovne osobe „vodeće” u smislu kriterija (g) zbog njihove važnosti u sektoru u kojem obavljaju svoju djelatnosti i zbog važnosti tog sektora za rusko gospodarstvo. Opći sud pojasnio je u toj točki i u točki 80. druge pobijane presude da pojam „utjecaj” u smislu tog kriterija obuhvaća važnost koju

poslovne osobe mogu imati s obzirom na, ovisno o slučaju, njihov profesionalni status, važnost njihovih gospodarskih djelatnosti, visinu njihovih udjela u kapitalu ili opseg njihovih funkcija u jednom poduzetniku ili više njih u kojima obavljaju te djelatnosti.

191 Time je Opći sud pojam „utjecaj” tumačio u gospodarskom smislu te je pružio dovoljno jasne i precizne kriterije u svrhu njegove primjene, iako nije trebao detaljno navesti slučajeve u kojima se navedeni pojam može primijeniti zbog toga što, kao što to također proizlazi iz točke 184. ove presude, način na koji treba shvatiti važnost ili utjecaj koje poslovna osoba može imati u gospodarskom sektoru o kojem je riječ uvelike ovisi o kontekstu i okolnostima o kojima je riječ (vidjeti po analogiji presudu od 1. kolovoza 2025., Timčenko/Vijeće, C-703/23 P, EU:C:2025:608, t. 34.).

192 Usto, s obzirom na to da je Opći sud, kao što to proizlazi iz točke 178. ove presude, u točki 91. pete pobijane presude pravilno mogao utvrditi da iz pojma „utjecaj” proizlazi da su obuhvaćeni slučajevi u kojima je poslovna osoba važna u gospodarskom sektoru o kojem je riječ s obzirom na svoj profesionalni status, važnost svojih gospodarskih djelatnosti, visinu svojih udjela u kapitalu ili opseg svojih funkcija u jednom poduzetniku ili više njih, ne može se smatrati da se tom točkom 91. povređuje zahtjev predvidljivosti koji se zahtijeva načelom pravne sigurnosti.

193 Na drugom mjestu, svojim drugim prigovorom na koji se poziva u prilog prvom dijelu svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj u biti tvrdi da je Opći sud u točkama 88. do 90. druge pobijane presude utvrdio kriterije ili elemente koje nije naveo u definiciji pojma „vodeća poslovna osoba” u točki 80. te presude, a to su gospodarska važnost Yandexa, u kojem je drugi žalitelj obavljao svoju djelatnost, odnosno sastanak na kojem je taj žalitelj sudjelovao 24. veljače 2022. s predsjednikom Ruske Federacije Vladimirom Putinom.

194 U tom je pogledu točno da je Opći sud u točki 80. druge pobijane presude utvrdio četiri nekumulativna kriterija na temelju kojih se može smatrati da je poslovna osoba „vodeća” u smislu kriterija (g) i da se ni u jednom od tih kriterija ne navodi gospodarska važnost društva u kojem ta poslovna osoba obavlja svoju djelatnost. Točno je i da je Opći sud u točkama 88. i 90. te presude utvrdio da je Yandex važno društvo u gospodarskom smislu te se oslonio, među ostalim, na taj element kako bi smatrao da je Vijeće drugog žalitelja valjano moglo kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu” u smislu kriterija (g).

195 S obzirom na navedeno, kao što to proizlazi iz točaka 178. i 191. ove presude, utjecaj poslovne osobe može se utvrditi primjenom različitih gospodarskih kriterija ovisno o okolnostima slučaja. Stoga je gospodarska važnost društva za koje poslovna osoba obavlja svoju djelatnost relevantan element kako bi se, zajedno s drugim elementima, odredilo je li ta poslovna osoba „vodeća” u smislu kriterija (g), odnosno, kao što je to navedeno u točki 181. ove presude, ima li važnu ulogu u gospodarskom sektoru o kojem je riječ. Prema tome, Opći sud nije počinio nikakvu pogrešku koja se tiče prava time što je taj element uzeo u obzir u točkama 87. do 90. druge pobijane presude.

196 Kad je riječ o činjenici da je Opći sud u točki 89. druge pobijane presude utvrdio činjenični razlog koji nije obuhvaćen kriterijima navedenima u definiciji pojma „utjecaj” u točki 80. te presude, odnosno sudjelovanje drugog žalitelja na sastanku koji je predsjednik Ruske Federacije Vladimir Putin organizirao 24. veljače 2022., dovoljno je istaknuti da je Opći sud u toj točki 89. samo smatrao da taj element „potkrepljuje” utjecaj drugog žalitelja u smislu kriterija (g). Naime, kao što to proizlazi iz točke 188. ove presude, u općoj definiciji pojma, kao što je definicija koju je Opći sud

naveo u točki 80. druge pobijane presude, ne mogu se navesti različiti konkretni slučajevi u kojima bi se taj pojam mogao primjenjivati, a još manje može sadržavati činjenične razloge kojima bi se moglo potkrijepiti ili potvrditi da je konkretna situacija obuhvaćena navedenim pojmom.

197 Usto, uzimanje u obzir sastanka održanog 24. veljače 2022. ne treba shvatiti na način da je žalitelj vodeća osoba zbog svoje povezanosti s Vladom Ruske Federacije ili njezinim predsjednikom, nego na način da njegovu važnu ulogu u gospodarskom sektoru u kojem obavlja djelatnost potvrđuje činjenica da je jedan od oligarha koji su bili pozvani sudjelovati na tom sastanku.

198 Na trećem mjestu, svojim drugim žalbenim razlogom u predmetu C-111/24 P peti žalitelj u biti prigovara Općem sudu da u točki 92. pete pobijane presude nije proveo usporednu analizu pojma „vodeća” u različitim jezičnim verzijama kriterija (g) i da je u točki 89. te presude, u vezi s njezinom točkom 52., svoju teleološku analizu tog pojma temeljio na ciljevima koji se nisu odnosili na pojedinačne nego sektorske mjere ograničavanja koje je Unija donijela u vezi s destabilizirajućim djelovanjima Ruske Federacije protiv Ukrajine.

199 Kad je riječ o prvom od tih dvaju prigovora, peti žalitelj pogrešno tumači točku 92. pete pobijane presude. Naime, Opći sud u biti je presudio da, čak i ako postoji razlika između različitih jezičnih verzija pojma „vodeća” koji se nalazi u tekstu tog kriterija, prema sudskoj praksi navedenoj u toj točki i točki 100. ove presude navedeni kriterij valja tumačiti s obzirom na opću strukturu i cilj propisa kojeg je dio, što je on upravo i učinio u točkama 88. do 91. pete pobijane presude.

200 U svakom slučaju, valja podsjetiti na to da 24 jezične verzije pojma „vodeća” nisu međusobno različite jer ih se može ujednačeno tumačiti, kao što to proizlazi iz točaka 173. i 174. ove presude.

201 Kad je riječ o drugom prigovoru navedenom u točki 198. ove presude, valja podsjetiti na to da je, kao što to proizlazi iz točaka 118. i 121. ove presude i kao što je to Opći sud naveo u točkama 52. i 89. pete pobijane presude, cilj akata Unije u području mjera ograničavanja donesenih u kontekstu stanja u Ukrajini od 2014. primjenom sektorskih mjera ograničavanja i, kao u ovom slučaju, pojedinačnih mjera ograničavanja izvršiti pritisak na Rusku Federaciju i povećati troškove njezinih djelovanja kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine kako bi ta federacija okončala svoja djelovanja i politike kojima se destabilizira Ukrajina, a od 2022. i agresiju protiv te treće zemlje. Stoga je Opći sud proveo teleološku analizu u točkama 88. i 89. pete pobijane presude te je pravilno utvrdio ciljeve koji se nastoje postići mjerama ograničavanja koje proizlaze iz prvotnih spornih akata i prvih spornih akata o zadržavanju.

202 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti prvi i drugi prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P te drugi žalbeni razlog i prvi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P.

B. Žalbeni razlozi koji se temelje na tome da je Opći sud povrijedio načelo proporcionalnosti i članak 52. stavak 1. Povelje te drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P

203 Ovaj odjeljak objedinjuje, osim drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P, žalbene razloge koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava koje je Opći sud navodno počinio u odnosu na načelo proporcionalnosti i zahtjeve iz članka 52. stavka 1. Povelje, odnosno treći i četvrti žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P te treći žalbeni razlog i drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P.

1. Treći žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, koji se temelji na povredi članka 52. stavka 1. prve rečenice Povelje

a) Argumentacija stranaka

204 Trećim žalbenim razlogom u potporu svojoj žalbi u predmetu C-696/23 P prvi žalitelj tvrdi da je Opći sud u točki 80. prve pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u biti smatrao da je ograničenje ostvarivanja njegovih temeljnih prava uvedeno mjerama ograničavanja koje se na njega primjenjuju „predviđeno zakonom" u smislu članka 52. stavka 1. prve rečenice Povelje. Naime, taj sud, protivno sudskoj praksi Suda, nije provjerio predviđaju li se spornom odlukom i spornom uredbom kojima su te mjere donesene jasna i precizna pravila kojima se uređuje doseg zadiranja u temeljna prava prvog žalitelja propisana člancima 7. i 17. Povelje, odnosno pravo na poštovanje njegova privatnog života i pravo na vlasništvo. Međutim, to ovdje nije slučaj. Konkretno, kriterij (g) nije ni jasan ni precizan te se temelji na dvosmislenim pojmovima koji ne ispunjavaju zahtjev predvidljivosti i kojima se ne pružaju dostatna jamstva protiv toga da Vijeće proizvoljno upotrebljava svoju diskrecijsku ovlast.

205 Vijeće osporava osnovanost argumenata prvog žalitelja.

b) Ocjena Suda

206 Valja podsjetiti na to da pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja, koje je propisano člankom 7. Povelje, kao i pravo na vlasništvo, predviđeno člankom 17. Povelje, nisu apsolutna prava i njihovo ostvarivanje može biti predmet ograničenja koja su opravdana ciljevima u općem interesu koje Unija želi postići, pod uvjetom da takva ograničenja zaista odgovaraju navedenim ciljevima u općem interesu i u odnosu na zadani cilj ne predstavljaju nerazmjerno i neprihvatljivo uplitanje koje ugrožava samu bit tako zajamčenih prava (vidjeti u tom smislu presude od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 148. i od 21. ožujka 2024., Landeshauptstadt Wiesbaden, C-61/22, EU:C:2024:251, t. 75.).

207 U tom se okviru člankom 52. stavkom 1. prvom rečenicom Povelje predviđa da su ograničenja pri ostvarivanju tih prava moguća ako su predviđena zakonom i poštuju bit navedenih prava.

208 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se zahtjevom prema kojem takva ograničenja trebaju biti predviđena zakonom (načelo zakonitosti) podrazumijeva da se u samom aktu kojim se dopušta zadiranje u ta prava definira doseg ograničavanja ostvarivanja dotičnog prava, pri čemu valja pojasniti, s jedne strane, da taj zahtjev ne isključuje da to ograničenje bude dovoljno široko formulirano da se može prilagoditi različitim slučajevima i promjenama situacija i da, s druge strane, Sud može, prema potrebi, tumačenjem pojasniti konkretan doseg ograničavanja s obzirom na sami tekst predmetnog propisa Unije kao i s obzirom na njegovu opću strukturu i ciljeve koji se njime nastoje postići, kako se tumače s obzirom na temeljna prava zajamčena Poveljom (presuda od 21. ožujka 2024., Landeshauptstadt Wiesbaden, C-61/22, EU:C:2024:251, t. 77. i navedena sudska praksa).

209 U ovom je slučaju točno da je Opći sud u točki 80. prve pobijane presude u okviru ispitivanja načela zakonitosti samo istaknuo da su mjere ograničavanja koje su spornim aktima izrečene prvom žalitelju određene u aktima koji imaju ponajprije opći doseg i jasan pravni temelj u pravu

Unije. Time u toj točki nije ispitao pitanje definira li se aktima koji omogućuju zadiranje u temeljna prava prvog žalitelja doseg ograničenja ostvarivanja tih prava u smislu sudske prakse navedene u prethodnoj točki. Općі sud u tom je pogledu počinio pogrešku koja se tiče prava.

210 Međutim, prema ustaljenoj sudskoj praksi, ako obrazloženje odluke Općeg suda sadržava povredu prava Unije, ali je njezina izreka osnovana zbog drugih pravnih razloga, takva povreda nema za posljedicu ukidanje te odluke pa valja zamijeniti obrazloženje (presuda od 4. listopada 2024., Komisija i Vijeće/Front Polisario, C-778/21 P i C-798/21 P, EU:C:2024:833, t. 178.).

211 U tom je pogledu točno da se člankom 52. stavkom 1. Povelje zahtijeva da svako ograničenje ostvarivanja temeljnog prava koje je njome zajamčeno mora biti predviđeno zakonom, što znači da se u samoj pravnoj osnovi kojom se dopušta zadiranje u spomenuto pravo mora jasno i precizno definirati doseg ograničenja njegova ostvarivanja (presude od 16. srpnja 2020., Facebook Ireland i Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, t. 175. i od 8. rujna 2020., Recorded Artists Actors Performers, C-265/19, EU:C:2020:677, t. 86.).

212 Naime, Općі sud u biti je poštovanje tog zahtjeva ispitao u svojoj analizi prvog tužbenog razloga, koji se temeljio na povredi načela proporcionalnosti i temeljnih prava.

213 Konkretno, u točkama 83., 84. i 91. do 93. prve pobijane presude smatrao je da su uvjeti primjene i doseg ograničenja ostvarivanja temeljnih prava zajamčenih člancima 7. i 17. Povelje jasno i precizno definirani samom Odlukom 2014/145 i Uredbom br. 269/2014. Naime, takve se mjere ograničavanja mogu donijeti samo u odnosu na kategorije osoba i subjekata koji ispunjavaju kriterije iz članaka 1. i 2. Odluke 2014/145 te članka 3. Uredbe br. 269/2014, među kojima je i kriterij (g). Usto, u članku 1. stavcima 2., 3. i 6. Odluke 2014/145 pojašnjavaju se slučajevi u kojima osoba može ostvariti pravo na odstupanje od mjere zabrane ulaska na područje Unije i provoza preko njega koja se na nju primjenjuje, dok se člankom 2. stavcima 3. do 5., 7. i 8. te odluke te člancima 4. do 6.b Uredbe br. 269/2014 predviđa u kojim se slučajevima zamrznuta sredstva i gospodarski resursi osobe mogu osloboditi.

214 U tim je okolnostima očito da je zaključak Općeg suda, naveden u točki 80. prve pobijane presude, prema kojem su mjere ograničavanja koje su spornim aktima izrečene prvom žalitelju predviđene zakonom u smislu članka 52. stavka 1. prve rečenice Povelje, osnovan s obzirom na obrazloženje navedeno u drugom dijelu te presude.

215 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti treći žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P.

2. Četvrti žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P i treći žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P, koji se temelje na povredi članka 52. stavka 1. druge rečenice Povelje, te drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti

a) Argumentacija stranaka

216 Četvrti žalbeni razlog na koji se poziva u prilog žalbi u predmetu C-696/23 P dijeli se na šest dijelova.

217 Prvim dijelom tog žalbenog razloga prvi žalitelj u biti tvrdi da je Općі sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 88. i 90. prve pobijane presude smatrao da su mjere ograničavanja koje su mu izrečene prikladne i nužne za ostvarivanje ciljeva koje nastoji postići Unija. Naime, s jedne strane, kad je riječ o točki 88. te presude, te mjere nisu imale ni najmanje posljedice za Rusku Federaciju te se razmatranjima navedenima u toj točki 88. usto ne može potkrijepiti proporcionalnost navedenih mjera. Konkretno, prvi žalitelj tvrdi da je, za potrebe ocjenjivanja prikladnosti mjera ograničavanja za postizanje željenih ciljeva, pitanje je li prodao svoje dionice u TMK-u i grupaciji Sinara bilo relevantna činjenica koju je Općі sud trebao ispitati s obzirom na podnesene dokazne prijedloge. S druge strane, kad je riječ o točki 90. navedene presude, prvi žalitelj smatra da, suprotno onomu što je odlučio Općі sud, nije mogao predložiti manje ograničavajuće mjere jer ni takve mjere ne bi bile prikladne za postizanje željenih ciljeva.

218 Drugim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga prvi žalitelj prigovara Općem sudu da je u točki 94. prve pobijane presude smatrao da, unatoč dokazima koji su tijekom postupka podneseni Općem sudu, argument prema kojem mjere ograničavanja utvrđene spornom odlukom i spornom uredbom u konačnici služe interesima Ruske Federacije nije u dovoljnoj mjeri dokazan.

219 U okviru trećeg dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga prvi žalitelj tvrdi da Općі sud nije odgovorio na njegov argument prema kojem su mjere ograničavanja koje su mu izrečene nerazumne zbog toga što države članice kupnjom fosilnih goriva pridonose financiranju troškova rata koji vodi Ruska Federacija.

220 U prilog četvrtom dijelu svojeg četvrtog žalbenog razloga prvi žalitelj tvrdi da je Općі sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što u točki 90. prve pobijane presude nije uzeo u obzir činjenicu da praktički nije mogao zaobići naložena ograničenja, što je Općі sud mogao utvrditi da je uzeo u obzir dokazne prijedloge koji se odnose na prodaju njegovih dionica.

221 Petim i šestim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga prvi žalitelj tvrdi da je Općі sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 81., 82. i 93. odnosno u točkama 83., 84., 91. i 92. prve pobijane presude, za potrebe nadzora proporcionalnosti mjera ograničavanja koje se na njega primjenjuju, pridao preveliku važnost njihovu periodičnom preispitivanju te mogućnostima podnošenja zahtjeva za odobrenje korištenja sredstava ili ishođenja putne dozvole zbog humanitarnih razloga.

222 U potporu svojem trećem žalbenom razlogu u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj kritizira točku 143. druge pobijane presude jer Općі sud nije provjerio, suprotno onomu što je najavio u toj točki, jesu li mjere ograničavanja koje su utvrđene i zadržane spornim aktima prikladne za ostvarivanje ciljeva koji se tim aktima nastoje postići. Naime, dokazivanje koje je Općі sud proveo u navedenoj točki nije se odnosilo na nadzor prikladnosti mjera ograničavanja za ostvarivanje tih ciljeva. Doista, mjere ograničavanja izrečene drugom žalitelju nisu prikladne za izvršavanje bilo kakvog pritiska na čelnike Ruske Federacije, kao ni utjecaja na njezinu politiku ili bilo kakvog utjecaja na gospodarski sektor o kojem je riječ.

223 Drugim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga u istom predmetu drugi žalitelj tvrdi da stoga i točka 166. druge pobijane presude, koja se odnosi na proporcionalnost ograničenja ostvarivanja njegovih temeljnih prava i u kojoj se upućuje na, među ostalim, analizu proporcionalnosti provedenu u točki 143. te presude, sadržava pogrešku koja se tiče prava.

224 Vijeće odgovara da prvi žalitelj u predmetu C-696/23 P prvim, drugim i četvrtim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga nastoji dovesti u pitanje ocjenu činjenica koju je proveo Opći sud, iako takav nadzor činjenica, s obzirom na to da ne postoji nikakva tvrdnja o iskrivljavanju, nije u nadležnosti Suda u okviru žalbe.

225 U preostalom dijelu ta institucija osporava osnovanost argumenata prvog i drugog žalitelja.

b) Ocjena Suda

1) Dopuštenost prvog, drugog i četvrtog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P

226 Kad je riječ o dopuštenosti prvog i četvrtog dijela četvrtog žalbenog razloga na koje se poziva u prilog žalbi u predmetu C-696/23 P, valja utvrditi, s obzirom na sudsku praksu Suda navedenu u točki 158. ove presude, da prvi žalitelj ne nastoji dovesti u pitanje činjenična utvrđenja i ocjene koje je proveo Opći sud. Naprotiv, prigovara mu da nije uzeo u obzir činjenični razlog, odnosno prodaju njegovih dionica u TMK-u i grupaciji Sinara, kako bi ocijenio proporcionalnost zadiranja u njegova temeljna prava mjerama ograničavanja koje su mu izrečene i postojanje rizika od zaobilaženja tih mjera. Tim se argumentom od Suda zapravo zahtijeva da provede nadzor nad mogućom povredom načela proporcionalnosti, kao i pravila u području tereta dokazivanja i izvođenja dokaza koje provodi Opći sud, za što je Sud nadležan u okviru žalbe (vidjeti u tom smislu presudu od 1. kolovoza 2025., Timčenko/Vijeće, C-702/23 P, EU:C:2025:605, t. 25. i navedenu sudsku praksu). U tim su okolnostima ta dva dijela dopuštena.

227 Suprotno tomu, valja utvrditi da drugim dijelom četvrtog žalbenog razloga na koji se poziva u predmetu C-696/23 P prvi žalitelj nastoji ishoditi novu ocjenu dokaza koje je podnio u prilog svojoj tužbi u prvostupanjskom postupku kako bi dokazao da mjere ograničavanja o kojima je riječ, suprotno onomu što je Opći sud odlučio u točki 94. prve pobijane presude, pogoduju Vladi Ruske Federacije zbog prisilnog vraćanja brojnih poslovnih osoba u tu zemlju. Takvu argumentaciju, kojom taj žalitelj uopće ne tvrdi da je Opći sud iskrivio te dokaze, treba odbaciti kao nedopuštenu prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točki 158. ove presude.

228 Iz toga slijedi da su dopušteni samo prvi i četvrti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P.

2) Meritum

i) Uvodne napomene

229 Kao prvo, kad je riječ o proporcionalnosti mjera ograničavanja koje je donijela Unija ili općih pravila predviđenih u aktima Unije kojima se izriču takve mjere, Sud je podsjetio na to da se načelom proporcionalnosti zahtijeva da sredstva stavljena na raspolaganje odredbom prava Unije moraju biti prikladna za ostvarenje legitimnih ciljeva, kako su postavljeni konkretnim propisom, te ne smiju ići dalje od onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva (presude od 31. siječnja 2019., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće, C-225/17 P, EU:C:2019:82, t. 102. i navedena sudska praksa i od 9. srpnja 2020., Haswani/Vijeće, C-241/19 P, EU:C:2020:545, t. 99.).

230 Kad je riječ o sudskom nadzoru poštovanja zahtjeva koji proizlaze iz načela proporcionalnosti, valja podsjetiti na to da je Sud Vijeću priznao široku marginu prosudbe prilikom predviđanja sustava mjera ograničavanja koji je obuhvaćen zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Unije, koji uključuje njegovo sudjelovanje u odlukama političke, gospodarske i socijalne prirode i u kojem ono treba izvršiti složene ocjene i procjene. Iz toga je zaključio da nije riječ o pitanju je li neka mjera koja je donesena na temelju takvog sustava jedina ili najbolja moguća, nego da samo očita neprikladnost takve mjere, u odnosu na cilj koji Vijeće nastoji postići, može utjecati na njezinu zakonitost. Pojasnio je i da je, čak i ako ima široku marginu prosudbe, Vijeće dužno svoj izbor temeljiti na objektivnim kriterijima i ispitati opravdavaju li ciljevi koji se donesenom mjerom nastoje ostvariti negativne gospodarske posljedice, nekad i znatne, za određene gospodarske subjekte (vidjeti u tom smislu presude od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 120. i navedenu sudsku praksu; od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 146. i od 9. srpnja 2020., Haswani/Vijeće, C-241/19 P, EU:C:2020:545, t. 100.).

231 Kao drugo, kao što se na to podsjeća u točki 206. ove presude, ostvarivanje temeljnih prava, kako su propisana člancima 7. i 17. Povelje te njezinim člankom 16., koji se odnosi na slobodu obavljanja gospodarske djelatnosti, može biti predmet ograničenja koja su opravdana ciljevima u općem interesu koje Unija želi postići, pod uvjetom da takva ograničenja zaista odgovaraju navedenim ciljevima i u odnosu na zadani cilj ne predstavljaju nerazmjerno i neprihvatljivo uplitanje koje ugrožava samu bit tako zajamčenih prava. Sud je pojasnio i da mjere ograničavanja po definiciji imaju učinke koji utječu na pravo na poštovanje privatnog života, pravo na vlasništvo i slobodno obavljanje profesionalnih djelatnosti, čime uzrokuju štetu osobama na koje se odnose (vidjeti u tom smislu presude od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 121. do 123. i navedenu sudsku praksu i od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 148. i 149.).

232 U skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje, svako ograničenje pri ostvarivanju prava i sloboda priznatih tom Poveljom mora biti predviđeno zakonom i mora poštovati njihovu bit te su, podložno načelu proporcionalnosti, ograničenja tih prava moguća samo ako su potrebna i ako zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba. U tom se okviru sudska praksa navedena u točkama 229. i 230. ove presude može primijeniti i kako bi se utvrdilo je li zadiranje, koje predstavljaju mjere ograničavanja, u temeljna prava osobe o kojoj je riječ proporcionalno (vidjeti u tom smislu presude od 31. siječnja 2019., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće, C-225/17 P, EU:C:2019:82, t. 101. do 103. i od 9. srpnja 2020., Haswani/Vijeće, C-241/19 P, EU:C:2020:545, t. 98. do 100.).

233 Iz točaka 229. do 232. ove presude proizlazi da, kako bi se odredilo poštuje li se mjerama ograničavanja koje je donijela Unija ili općim pravilima predviđenima aktom Unije kojim se takve mjere izriču načelo proporcionalnosti ili pak je li zadiranje u prava ili slobode zajamčene Poveljom slijedom ograničenja tih prava ili sloboda aktom Unije kojim se izriču mjere ograničavanja proporcionalno, valja provjeriti, kao prvo, ispunjavaju li te mjere ili ta pravila cilj u općem interesu koji priznaje Unija, kao drugo, jesu li oni očito neprikladni s obzirom na taj cilj, odnosno jesu li očito neprikladni za njegovo postizanje, i, kao treće, prekoračuje li se očito njima ili, ovisno o slučaju, predmetnim ograničenjem ono što je nužno za postizanje navedenog cilja (vidjeti u tom smislu presude od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 126. i od 17. rujna 2020., Rosneft i dr./Vijeće, C-732/18 P, EU:C:2020:727, t. 110. do 115. i t. 117.).

234 Stoga upravo s obzirom na taj analitički okvir valja ispitati je li, kao što to tvrde prvi i drugi žalitelj, Opći sud počinio pogreške koje se tiču prava u svojoj ocjeni proporcionalnosti mjera ograničavanja koje su na razini Unije donesene protiv drugog žalitelja ili ocjeni proporcionalnosti zadiranja u temeljna prava prvog i drugog žalitelja koja su propisana člancima 7. i 17. Povelje te, kad je riječ o drugom žalitelju, njezinim člankom 16.

235 Cilj koji se nastoji postići mjerama ograničavanja o kojima je riječ sastoji se u izvršavanju pritiska na Vladu Ruske Federacije i povećanju troškova njezinih djelovanja kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine. Riječ je o legitimnom cilju koji pripada ciljevima koji se ostvaruju u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, a navedeni su u članku 21. stavku 2. točkama (b) i (c) UEU-a, a to su, s jedne strane, učvršćivanje i podrška demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima i načelima međunarodnog prava te, s druge strane, očuvanje mira, sprečavanje sukoba i jačanje međunarodne sigurnosti (vidjeti po analogiji presude od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 124.; od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 115. i od 31. siječnja 2019., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće, C-225/17 P, EU:C:2019:82, t. 104.). Uostalom, prvi i drugi žalitelj u okviru svoje argumentacije ne osporavaju legitimnost tog cilja.

ii) Analiza

236 Na prvom mjestu, kad je riječ o argumentu drugog žalitelja prema kojem Opći sud u okviru svoje analize proporcionalnosti mjera ograničavanja donesenih na razini Unije protiv tog žalitelja odnosno proporcionalnosti zadiranja u njegova temeljna prava koje proizlazi iz tih mjera, u točkama 143. i 166. druge pobijane presude nije ispitao prikladnost navedenih mjera s obzirom na ciljeve koji se nastoje postići spornim aktima, valja istaknuti da navedeni žalitelj pogrešno tumači te točke.

237 Naime, kao prvo, na temelju upućivanja na sudsku praksu Općeg suda navedenih u točki 143. druge pobijane presude, osobito upućivanja na točku 116. presude od 12. ožujka 2014., Al Assad/Vijeće (T-202/12, EU:T:2014:113), u kojoj je Opći sud smatrao da prikladnost mjera ograničavanja o kojima je riječ proizlazi iz činjenice da je cilj od općeg interesa koji se nastoji postići tim mjerama bitan međunarodnoj zajednici, može se shvatiti da je Opći sud po analogiji u toj točki 143. smatrao da su, s obzirom na važnost ciljeva koji se nastoje postići predmetnim mjerama ograničavanja, koje drugi žalitelj ne osporava i koji su navedeni u točki 235. ove presude, te mjere prikladne za njihovo postizanje.

238 Kao drugo, s obzirom na to da se u točki 166. druge pobijane presude upućuje na analizu navedenu, među ostalim, u njezinoj točki 143., valja utvrditi da je Opći sud ispitao prikladnost navedenih mjera s obzirom na ciljeve koji se njima nastoje postići te je smatrao da su prikladne za njihovo postizanje. Usto, Opći sud u biti je u toj točki 143. smatrao, prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točkama 231. i 233. ove presude, da se negativne posljedice koje proizlaze iz zadiranja u temeljna prava uzrokovanog mjerama ograničavanja izrečenima drugom žalitelju ne mogu smatrati neproporcionalnima jer očito ne prekoračuju ono što je nužno za postizanje cilja koji se nastoji postići.

239 Na drugom mjestu, valja ispitati, kao prvo, prvi i četvrti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P, kojima prvi žalitelj prigovara Općem sudu da je, kako bi utvrdio je li ograničenje ostvarivanja njegovih temeljnih prava proporcionalno, počinio pogreške koje se tiču prava u točkama 88. i 90. prve pobijane presude u okviru analize prikladnosti mjera ograničavanja za ostvarivanje ciljeva koji se nastoje postići, kao i nužnosti tog ograničenja.

240 Najprije valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, prigovori protiv sporednih obrazloženja sadržanih u odluci Općeg suda ne mogu dovesti do njezina ukidanja te su, slijedom toga, bespredmetni (presuda od 2. listopada 2019., Crédit mutuel Arkéa/ESB, C-152/18 P i C-153/18 P, EU:C:2019:810, t. 68. i navedena sudska praksa). Naime, s obzirom na to da je točka 88. prve pobijane presude uvedena izrazom „To vrijedi tim više jer”, iz toga valja zaključiti da su obrazloženja na kojima se temelji taj izraz sporedna u odnosu na obrazloženja koja mu prethode, navedena u točki 87. te presude, koju prvi žalitelj ne kritizira i u kojoj je Opći sud smatrao da su mjere ograničavanja utvrđene spornom odlukom i spornom uredbom prikladne za postizanje željenih ciljeva. Stoga argumente prvog žalitelja koji se odnose na točku 88. prve pobijane presude treba odbiti kao bespredmetne.

241 Nadalje, kad je riječ o argumentu prvog žalitelja prema kojem Opći sud nije bio dosljedan jer je u točki 90. prve pobijane presude smatrao da je žalitelj trebao navesti koje je manje ograničavajuće, ali jednako učinkovite mjere Vijeće moglo donijeti, s obzirom na ciljeve koje nastoji postići, radi ublažavanja negativnih posljedica koje proizlaze iz ograničenja ostvarivanja njegovih temeljnih prava, iako ne postoji nijedna odgovarajuća alternativna mjera, taj argument nije osnovan. Naime, Opći sud u toj je točki prve pobijane presude, nakon što je sam uputio na takve manje ograničavajuće mjere i utvrdio da se njima ne mogu jednako učinkovito ostvariti ciljevi koji se nastoje postići, utvrdio da prvi žalitelj nije pružio druge primjere takvih mjera. Doista, Opći sud bez takvih primjera ne može nadomjestiti propust prvog žalitelja (vidjeti u tom smislu presudu od 25. lipnja 2020., VTB Bank/Vijeće, C-729/18 P, EU:C:2020:499, t. 85. do 87.) niti se može pretpostaviti da bi Opći sud eventualne alternativne mjere koje je taj žalitelj mogao navesti nužno smatrao neprikladnima.

242 Naposljetku, kad je konkretnije riječ o četvrtom dijelu prvog žalbenog razloga koji se odnosi na točku 90. prve pobijane presude, Opći sud u toj točki nije bio dužan ispitati je li prvi žalitelj zbog navodnog gubitka ovlasti nadzora nad TMK-om i grupacijom Sinara mogao zaobići mjere ograničavanja koje su mu izrečene. Naime, točka 90. te presude odnosi se isključivo na pitanje postoje li mjere ograničavanja koje su manje ograničavajuće, ali jednako učinkovite za ostvarivanje ciljeva koji se nastoje postići. Međutim, iako ispitivanje rizika od zaobilaženja može biti korisno za utvrđivanje postojanja takvih alternativnih mjera, sama činjenica da osoba na koju se primjenjuju mjere ograničavanja ne može zaobići te mjere ne znači da ograničenje ostvarivanja njezinih temeljnih prava koje iz njih proizlazi očito prekoračuje ono što je nužno za postizanje tih ciljeva.

243 Kao drugo, valja odbiti i treći dio četvrtog žalbenog razloga kojim prvi žalitelj prigovara Općem sudu da nije odgovorio na njegov argument prema kojem su mjere ograničavanja koje su mu izrečene nerazumne zbog toga što države članice kupnjom fosilnih goriva pridonose financiranju troškova rata koje ima Ruska Federacija. Naime, po analogiji s onim što je Opći sud odlučio u točkama 87. i 89. prve pobijane presude, koje taj žalitelj ne kritizira u okviru svoje žalbe, takva okolnost, s obzirom na to da je riječ o pitanju koje se odnosi na poslovne odnose među suverenim državama, objektivno uopće nije povezana s kriterijem (g) i ciljem koji se nastoji postići mjerama ograničavanja utvrđenima spornom odlukom i spornom uredbom, odnosno izvršavanjem dodatnog pritiska, primjenom pojedinačnih mjera ograničavanja, na vladu te federacije i

povećanjem troškova njezinih djelovanja kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine. Stoga, prema sudskoj praksi navedenoj u točki 101. ove presude, prvi je žalitelj na temelju tih točaka prve pobijane presude mogao shvatiti zašto se takav argument ne može prihvatiti u okviru ispitivanja proporcionalnosti zadiranja u njegova temeljna prava.

244 Kao treće, kad je riječ o petom i šestom dijelu četvrtog žalbenog razloga, kojima prvi žalitelj u biti prigovara Općem sudu da je u točkama 81. do 84. i točkama 92. i 93. prve pobijane presude, za potrebe nadzora proporcionalnosti zadiranja u njegova temeljna prava, pridao preveliku važnost periodičnom preispitivanju mjera ograničavanja koje se na njega odnose te mogućnostima podnošenja zahtjeva za odobrenje korištenja sredstava ili ishođenja putne dozvole zbog humanitarnih razloga, valja ih odbiti.

245 Naime, s jedne strane, točke 81. do 84. prve pobijane presude ne odnose se na ispitivanje koje je Opći sud proveo u pogledu zahtjeva proporcionalnosti iz članka 52. stavka 1. druge rečenice Povelje, nego na ispitivanje zahtjeva predviđenog u prvoj rečenici te odredbe, prema kojem svako ograničenje temeljnih prava mora poštovati bit tih prava. Međutim, petim i šestim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga prvi žalitelj ističe samo pogreške koje se tiču prava koje je Opći sud počinio u odnosu na ispitivanje koje je proveo u pogledu načela proporcionalnosti s obzirom na zadiranje u njegova temeljna prava.

246 S druge strane, kad je riječ o točkama 92. i 93. prve pobijane presude, dovoljno je istaknuti da prvi žalitelj nije pojasnio razloge zbog kojih je Opći sud pridao „preveliku važnost” aspektima navedenima u tim točkama. Naime, taj je sud u njima samo istaknuo da periodično preispitivanje mjera ograničavanja i postojanja odstupanja koja bi se mogla odobriti za korištenje zamrznutih sredstava i gospodarskih resursa ili za ulazak na područje Unije pridonosi dokazivanju proporcionalnosti zadiranja u temeljna prava prvog žalitelja.

247 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti prvi, treći, četvrti, peti i šesti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P te treći žalbeni razlog i drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P.

3. Drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P

a) Argumentacija stranaka

248 U okviru drugog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga, na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-111/24 P, peti žalitelj smatra da definicija pojma „vodeće poslovne osobe” koju je Sud naveo u točki 91. pobijane presude neproporcionalno povređuje njegovu slobodu poduzetništva i njegovo pravo na vlasništvo, koji su propisani člankom 16. odnosno člankom 17. Povelje. Naime, s obzirom na to da se jedine mjere koje poslovna osoba obuhvaćena kriterijem (g) može razumno poduzeti sastoje u gubitku statusa, primjerice prodajom dionica ili udjela, mjere ograničavanja više nisu privremene i reverzibilne, nego, naprotiv, postaju konačne i nepovratne.

249 Vijeće smatra da taj dio treba proglasiti nedopuštenim jer nije dovoljno jasan. Osim toga, osporava osnovanost argumenata petog žalitelja.

b) Ocjena Suda

250 Najprije valja smatrati, s obzirom na sudsku praksu Suda navedenu u točki 157. ove presude, da je, suprotno onomu što tvrdi Vijeće, prigovor istaknut u okviru drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P, unatoč tomu što je sažet, dovoljno razumljiv.

251 Kad je riječ o meritumu, valja podsjetiti na to da se, prema općem načelu tumačenja, akt Unije mora tumačiti u najvećoj mogućoj mjeri tako da se ne dovede u pitanje njegova valjanost i u skladu s cjelokupnim primarnim pravom i osobito odredbama Povelje (presuda od 15. veljače 2016., N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, t. 48. i navedena sudska praksa).

252 U ovom je slučaju Opći sud u točki 91. pete pobijane presude u biti smatrao da, kako bi bile obuhvaćene kriterijem (g), poslovne osobe treba smatrati „vodećima” zbog njihove važnosti, s obzirom na različite gospodarske kriterije, u gospodarskom sektoru u kojem obavljaju svoju djelatnost, pri čemu to tumačenje ne sadržava pogrešku koja se tiče prava, kao što to proizlazi iz točaka 178. i 181. ove presude. Stoga valja provjeriti je li Opći sud time utvrdio tumačenje kriterija (g) koje nije u skladu s temeljnim pravima propisanima člancima 16. i 17. Povelje jer dovodi do neproporcionalne povrede tih prava s obzirom na sudsku praksu Suda navedenu u točki 233. ove presude.

253 U tom pogledu valja smatrati, kao prvo, da, zbog istih razloga kao što su oni navedeni u točki 235. ove presude, kriterij (g) ispunjava legitiman cilj koji proizlazi iz onih koji se nastoje postići u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike Unije, odnosno, kao što je Opći sud na to podsjetio u točkama 52., 54., 89. i 122. pete pobijane presude, cilj koji se sastoji u povećavanju pritiska na Vladu Ruske Federacije, kao i troškova djelovanja te federacije kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine.

254 Kao drugo, zbog razloga navedenih u točkama 52. do 55. pete pobijane presude, koje peti žalitelj ne kritizira, valja smatrati da mjere ograničavanja donesene na temelju kriterija (g) nisu očito neprikladne s obzirom na taj cilj jer nisu očito neprikladne za njegovo postizanje.

255 Kao treće, valja ispitati pitanje je li zadiranje u temeljna prava propisana člancima 16. i 17. Povelje, koje proizlazi iz mjera ograničavanja donesenih na temelju kriterija (g), neproporcionalno jer očito prekoračuje ono što je nužno za postizanje navedenog cilja.

256 Naime, s obzirom na cilj koji je jednako bitan kao cilj okončanja agresije koja je protiv neovisne države kao što je Ukrajina počinjena protivno međunarodnom pravu i cilj zaštite teritorijalne cjelovitosti, suverenosti i neovisnosti te treće zemlje, to se zadiranje ne može smatrati toliko nerazmjernim i neprihvatljivim da očito prekoračuje ono što je nužno za postizanje tog cilja.

257 U tim se okolnostima ne može smatrati da je, zbog tumačenja koje je Opći sud pravilno utvrdio u pogledu pojma „utjecaj” u smislu kriterija (g), zadiranje u temeljna prava petog žalitelja koje proizlazi iz mjera ograničavanja donesenih na temelju tog kriterija neproporcionalno.

258 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-111/24 P.

C. Žalbeni razlozi koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava koje je Opći sud počinio u okviru svoje analize prigovorâ nezakonitosti kriterija (g)

259 Ovaj se odjeljak odnosi na drugi dio trećeg žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P i treći žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P, kojima treći, četvrti i peti žalitelj kritiziraju analizu Općeg suda koja se odnosi na prigovore nezakonitosti kriterija (g) koje su istaknuli u prvostupanjskom postupku na temelju članka 277. UFEU-a.

1. Treći žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P

a) Argumentacija stranaka

260 Trećim žalbenim razlogom na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-111/24 P peti žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je odbio prigovor nezakonitosti kriterija (g) koji je on istaknuo pred njim.

261 Naime, rasuđivanje Općeg suda u točki 37. pete pobijane presude pogrešno je jer podrazumijeva da se člankom 215. stavkom 2. UFEU-a Vijeću omogućuje da donosi mjere ograničavanja protiv svih kategorija osoba protiv kojih to želi, iako one uopće nisu povezane s režimom treće zemlje o kojoj je riječ. Konkretno, Opći sud nije uzeo u obzir suprotnu sudsku praksu proizašlu iz presude od 13. ožujka 2012., Tay Za/Vijeće (C-376/10 P, EU:C:2012:138), čiji zaključci i dalje vrijede, unatoč činjenici da su se mjere ograničavanja o kojima je riječ u predmetu u kojem je donesena ta presuda temeljile na člancima 60. i 301. UEZ-a.

262 Peti žalitelj dodaje da je Unija kreativno upotrijebila ta dva članka kako bi mogla donijeti sustave „pametnih sankcija” *(smart sanctions)*, odnosno preciznije i selektivnije mjere poput zamrzavanja sredstava ili zabrana putovanja u odnosu na pojedince ili subjekte povezane s vođama treće zemlje o kojoj je riječ, koji im pružaju gospodarsku potporu ili koje te vođe izravno ili neizravno nadziru, pri čemu se sustavno zahtijeva postojanje dovoljne povezanosti tih pojedinaca ili subjekata i te treće zemlje. Kako bi potvrdio te nove prakse i Uniji pružio prikladniji pravni okvir od dvaju prethodno navedenih članaka UEZ-a, Ugovorom iz Lisabona u pravo Unije uveden je trenutačni članak 215. UFEU-a. Države članice time su praksu „pametnih sankcija” formalno uključile u tekst osnivačkih ugovora Unije a da pritom ničim nisu izmijenile stanje prava, kao što je to Opći sud pogrešno utvrdio u točki 37. pete pobijane presude.

263 Peti žalitelj dodaje da je zahtjev takve povezanosti potreban kako bi se izbjeglo da institucije Unije imaju odriješene ruke i izriču mjere ograničavanja bilo kojoj osobi ili kategoriji osoba. Primjenom ciljanih sankcija Unija je odabrala sustav pravednijih sankcija koji je odraz Unije zamišljene kao prostor prava i sloboda.

264 Vijeće osporava osnovanost argumenata petog žalitelja.

b) Ocjena Suda

265 Trećim žalbenim razlogom peti žalitelj u biti tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 37. pete pobijane presude smatrao da se na svaku osobu mogu, na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a, primijeniti mjere ograničavanja, čak i ako ne postoji dostatna povezanost između kategorije osoba na koju se te mjere odnose i treće zemlje o kojoj je riječ.

266 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se, kao što je to Opći sud pravilno naglasio u točki 37. pete pobijane presude, člankom 215. stavkom 2. UFEU-a predviđa da Vijeće može usvojiti mjere ograničavanja ne samo protiv vođa treće zemlje i osoba ili subjekata koji su povezani s njima ili koje oni izravno ili neizravno nadziru, nego i protiv osoba i subjekata koji ni na koji način nisu povezani s vladajućim režimom takve zemlje, pri čemu se pojašnjava da se pravom Unije već i prije Ugovora iz Lisabona predviđala ta dvostruka mogućnost redom, s jedne strane, na temelju članaka 60. i 301. UEZ-a i, s druge strane, na temelju tih odredbi i članka 308. UEZ-a (vidjeti u tom smislu presude od 3. rujna 2008., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Vijeće i Komisija, C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461, t. 166. i 216.; od 13. ožujka 2012., Tay Za/Vijeće, C-376/10 P, EU:C:2012:138, t. 63. i 64. i od 19. srpnja 2012., Parlament/Vijeće, C-130/10, EU:C:2012:472, t. 51. do 53. i 73.).

267 To ipak ne znači da Vijeće može na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a donositi mjere ograničavanja protiv osoba i subjekata koji nisu objektivno povezani s tom zemljom.

268 Naime, iz teksta članka 215. stavka 2. UFEU-a proizlazi da, kao što je to Opći sud sam naveo u točki 37. pete pobijane presude, Vijeće može na temelju te odredbe usvojiti mjere ograničavanja protiv fizičkih ili pravnih osoba, skupina ili nedržavnih subjekata samo ako je to predviđeno odlukom donesenom u skladu s odredbama poglavlja 2. glave V. UEU-a, čiji je dio i članak 29. tog Ugovora.

269 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se člankom 29. UEU-a Vijeće ovlašćuje za donošenje odluka koje utvrđuju pristup Unije pojedinom pitanju zemljopisne ili tematske naravi, pri čemu takav pristup može obuhvaćati mjere ograničavanja protiv fizičkih ili pravnih osoba, skupina ili nedržavnih subjekata. U tom okviru Vijeće jednoglasno odlučuje o utvrđivanju ili pojašnjenju predmeta mjera ograničavanja koje Unija donosi u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike, pri čemu u tom pogledu ima široku diskrecijsku ovlast (vidjeti u tom smislu presude od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 87., 88. i 90. i od 16. listopada 2025., Timčenko i Timčenko/Vijeće, C-805/24 P, EU:C:2025:792, t. 20. i 23.).

270 Široka diskrecijska ovlast koju Vijeće ima u tom pogledu objašnjava se širokim dosegom ciljeva i svrha Unije u tom području, kako su navedeni u članku 3. stavku 5. i članku 21. UEU-a te u posebnim odredbama koje se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, osobito u člancima 23. i 24. UEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 88.).

271 Konkretno, kao što to u biti proizlazi iz točke 230. ove presude, Vijeće raspolaže širokom marginom prosudbe u pogledu predmeta mjera ograničavanja donesenih u navedenom području, kao i u pogledu utvrđivanja i dosega općih kriterija na temelju kojih se te mjere mogu donijeti (vidjeti u tom smislu presudu od 21. travnja 2015., Anbouba/Vijeće, C-605/13 P, EU:C:2015:248, t. 41.). Stoga je Sud, koji je na temelju zajedničkih odredbi članka 275. drugog stavka i članka 263. četvrtog stavka UFEU-a nadležan za ocjenjivanje zakonitosti akata Unije kojima se predviđaju mjere ograničavanja protiv fizičkih ili pravnih osoba, skupina i nedržavnih subjekta, a stoga i kriterija za uvrštenje koji su njima predviđeni, iz toga zaključio da samo očita neprikladnost takvog akta, u odnosu na cilj koji nadležna institucija želi postići, može utjecati na zakonitost tog akta (vidjeti u tom smislu presude od 23. travnja 2013., Gbagbo i dr./Vijeće, C-478/11 P do C-482/11 P, EU:C:2013:258, t. 57. i od 31. siječnja 2019., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće, C-225/17 P, EU:C:2019:82, t. 103.).

272 S obzirom na to, unatoč širokoj margini prosudbe kojom Vijeće raspolaže za utvrđivanje predmeta mjera ograničavanja koje Unija donosi u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike, kao i pravnih kriterija na temelju kojih se mogu izreći mjere ograničavanja, u svakoj se odluci kojom se donose takve mjere na temelju članka 29. UEU-a, s ciljem izvršavanja pritiska na treću zemlju, kao što je to slučaj u ovom predmetu, trebaju utvrditi i odrediti cilj pritiska koji se nastoji postići te kategorije osoba ili subjekata na koje se ti kriteriji odnose.

273 U tom kontekstu iz takve odluke treba, u okviru kriterija koji se njome propisuju, proizići objektivna povezanost tih kategorija osoba ili subjekata i treće zemlje o kojoj je riječ s obzirom na tako utvrđen i određen cilj. Konkretno, te kategorije treba utvrditi na način da su osobe i subjekti koje obuhvaća objektivno povezani s tom trećom zemljom kako bi se mjerama ograničavanja izrečenima na temelju toga mogao postići cilj pritiska koji Unija time želi izvršiti, i to na način koji nije očito neprikladan. Ako ne postoji takva povezanost, kriterij za uvrštenje na popis osoba na koje se primjenjuju takve mjere očito je neprikladan za postizanje željenog cilja te ga stoga treba smatrati nezakonitim (vidjeti u tom smislu presudu od 31. siječnja 2019., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i dr./Vijeće, C-225/17 P, EU:C:2019:82, t. 111.).

274 Kad Vijeće donosi propis na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a, i sam taj propis treba nužno odražavati takvu povezanost, pri čemu se ne može izmijeniti njezin doseg. Naime, s obzirom na to da je cilj takvog propisa provesti odluku donesenu u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike na temelju članka 29. UEU-a, provesti mjere ograničavanja koje su u toj odluci predviđene u dijelu u kojem ulaze u područje primjene UFEU-a te osigurati ujednačenu primjenu tih mjera u svim državama članicama, u predmetnom propisu treba samo ponoviti bit sadržaja odluke i dati definicije i pojašnjenja u pogledu primjene mjera ograničavanja određenih tom odlukom, pri čemu se ipak ne mogu dodati novi kriteriji ili nove mjere ograničavanja ni izmijeniti doseg kriterija i mjera sadržanih u navedenoj odluci (vidjeti u tom smislu presudu od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 89. i 90.).

275 Opći sud je u točki 37. pete pobijane presude naveo da je Vijeće na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a ovlašteno usvojiti mjere ograničavanja protiv „bilo koje ‚fizičke ili pravne osobe', ‚nedržavnog subjekta' ili bilo koje ‚skupine' ako se odlukom donesenom u skladu s poglavljem 2. glavom V. UEU-a predviđaju takve mjere", čime je u biti pravilno podsjetio na to da se takve mjere ograničavanja mogu usvojiti samo ako postoji odluka donesena na temelju članka 29. UEU-a. U tim se okolnostima ta točka pete pobijane presude ne može tumačiti na način da je Opći sud u njoj naveo da Vijeće prilikom donošenja propisa na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a može odstupiti od zahtjeva prema kojem se kriteriji za uvrštenje predviđeni takvom odlukom i preuzeti u tom propisu trebaju odnositi na kategorije osoba, skupine i nedržavne subjekte koji su objektivno povezani s trećom zemljom kojoj se Unija namjerava suprotstaviti.

276 Uostalom, pogrešno tumačenje petog žalitelja u pogledu točke 37. pete pobijane presude potvrđuje činjenica da je Opći sud u točki 41. te presude, koju taj žalitelj ne kritizira, naglasio da, kad je riječ o kriteriju (g), između poslovnih osoba iz tog kriterija i treće zemlje o kojoj je riječ, odnosno Ruske Federacije, postoji barem neizravna povezanost, s obzirom na to da se navedeni kriterij odnosi, među ostalim, na kategoriju fizičkih osoba koje su uključene u određene gospodarske sektore koji Vladi Ruske Federacije osiguravaju znatan izvor prihoda zahvaljujući kojem može nastaviti svoju politiku destabilizacije i agresije na Ukrajinu.

277 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti treći žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P.

2. Drugi dio trećeg žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P

a) Argumentacija stranaka

278 Drugim dijelom svojeg trećeg žalbenog razloga na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-711/23 P treći žalitelj tvrdi da je, čak i ako „znatan izvor prihoda" na koji se odnosi kriterij (g) treba potjecati iz gospodarskih sektora, a ne od vodećih poslovnih osoba, Opći sud u točki 101. i sljedećim točkama treće pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je odbio njegov prigovor koji se temelji na nezakonitosti tog kriterija.

279 Naime, Opći sud utvrdio je „objektivno" tumačenje navedenog kriterija na temelju kojeg Vijeće može donositi mjere ograničavanja protiv vodećih poslovnih osoba samo zbog toga što obavljaju djelatnost u gospodarskom sektoru kojim se osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, neovisno o pojedinačnom postupanju i doprinosu te osobe. Međutim, takvo razumijevanje kriterija (g) protivno je općem načelu prema kojem se, s obzirom na cilj i doseg sustava mjera ograničavanja Unije, takvim mjerama treba izazvati promjenu u ponašanju pojedinaca o kojima je riječ. Naime, u ovom slučaju vodeće poslovne osobe na koje se odnose mjere ograničavanja ne mogu znati što trebaju promijeniti u svojem ponašanju kako se te mjere na njih više ne bi primjenjivale.

280 I dalje u okviru tog drugog dijela, treći žalitelj tvrdi da Vijeće, protivno načelu pravne sigurnosti, nije unaprijed ni jasno utvrdilo gospodarski sektor u kojem bi on trebao obavljati djelatnost.

281 Četvrti žalitelj drugim dijelom svojeg trećeg žalbenog razloga na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-35/24 P također tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u četvrtoj pobijanoj presudi odbio prigovor nezakonitosti kriterija (g) koji je on istaknuo pred njim. Naime, u analizi koju je taj sud proveo u točkama 87., 89. i 90. te presude ne uzima se u obzir činjenica, na koju se četvrti žalitelj ipak poziva pred Općim sudom, da, na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a, kriterij za uvrštenje kao što je kriterij (g) treba izazvati promjene u ponašanju osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja, a ne učiniti te osobe „kolateralnim žrtvama". Stoga Vijeće na temelju te odredbe može donositi samo mjere ograničavanja kojima se na razumljiv i realan način može promijeniti ponašanje osobe o kojoj je riječ.

282 Međutim, tumačenje Općeg suda u pogledu pojma „utjecaj" poslovnih osoba na koje se odnosi kriterij (g), odnosno relativne važnosti koju te poslovne osobe trebaju imati u gospodarskom sektoru kojim se osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, dovodi do situacije u kojoj se na osobe o kojima je riječ mjere ograničavanja primjenjuju zbog toga što jesu, a ne zbog toga što čine ili trebaju činiti, tako da se pojedinačno ponašanje i doprinos tih osoba ne uzimaju u obzir.

283 Četvrti žalitelj pojašnjava i da, iako bi se na temelju činjenice da vodeća poslovna osoba u smislu kriterija (g) podnese ostavku na svojim funkcijama ili proda svoje udjele u poduzetniku nad kojim ima ovlast nadzora doista mogle ukinuti mjere ograničavanja koje se primjenjuju na tu poslovnu osobu, ne vidi na koji bi način na Rusku Federaciju nepovoljno utjecala činjenica da je takva osoba bila prisiljena napustiti gospodarski sektor o kojem je riječ ni na koji bi način ta činjenica dovela do ostvarivanja ciljeva zajedničke vanjske i sigurnosne politike Unije.

284 Vijeće, koje podupiru Češka Republika, Republika Latvija i Komisija u predmetu C-35/24 P, osporava osnovanost argumenata trećeg i četvrtog žalitelja.

b) Ocjena Suda

285 Uvodno valja utvrditi da, kao što je to već navedeno u točki 126. ove presude, argumentaciju koju su treći i četvrti žalitelj podredno razvili u prilog drugom dijelu svojih trećih žalbenih razloga treba tumačiti u vezi s argumentacijom koju su naveli u okviru prvog dijela tih žalbenih razloga i koja je sažeta u točkama 94. i 96. ove presude.

286 U tim okolnostima valja smatrati da treći i četvrti žalitelj tim drugim dijelom u biti prigovaraju Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 104. do 109. treće pobijane presude odnosno u točkama 87. do 92. četvrte pobijane presude odlučio da kriterij (g) nije nezakonit.

287 Konkretnije, ti žalitelji smatraju da se utjecaj poslovnih osoba u gospodarskim sektorima u kojima obavljaju djelatnost ne može poistovjetiti s osobnim ponašanjem ili barem osobnim ponašanjem koje je dovoljno ozbiljno da bi im omogućilo da svoje ponašanje promijene na način da se na njih više ne primjenjuju mjere ograničavanja. Takvo ponašanje, čija nužno osobna priroda proizlazi, prema mišljenju trećeg žalitelja, iz cilja i samog dosega sustava mjera ograničavanja Unije ili, prema mišljenju četvrtog žalitelja, iz članka 215. stavka 2. UFEU-a, može biti dovoljno ozbiljno samo ako osobe o kojima je riječ, čak i ako nisu osobno povezane s Vladom Ruske Federacije, same osiguravaju znatan izvor prihoda toj vladi. Budući da je Opći sud odbio takvo tumačenje kriterija (g) u točki 70. treće pobijane presude i točki 57. četvrte pobijane presude, trebao je stoga prihvatiti njihov prigovor nezakonitosti.

288 I dalje uvodno, u dijelu u kojem treći žalitelj prigovara Vijeću da je povrijedilo načelo pravne sigurnosti time što nije unaprijed ni jasno utvrdilo gospodarski sektor u kojem bi on trebao obavljati djelatnost, valja podsjetiti na to da se, u skladu s člankom 56. prvim stavkom Statuta Suda Europske unije, žalba treba podnijeti protiv odluke Općeg suda. Tako žalbeni argumenti koji ne osporavaju presudu Općeg suda donesenu povodom tužbe za poništenje odluke, već odluku čije se poništenje zahtijevalo pred Općim sudom, nisu dopušteni (presuda od 17. prosinca 2020., Inpost Paczkomaty/Komisija, C-431/19 P i C-432/19 P, EU:C:2020:1051, t. 108. i navedena sudska praksa).

289 S obzirom na te uvodne napomene, valja podsjetiti na to da, kao što to proizlazi iz točke 271. ove presude, samo očita neprikladnost kriterija na kojem se temelji izricanje mjera ograničavanja, u odnosu na cilj koji nadležna institucija želi postići, može utjecati na zakonitost tog kriterija. Konkretno, kriterij za uvrštenje na popis osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja s obzirom na treću zemlju ne može se smatrati nezakonitim ako se odnosi na kategorije osoba ili subjekata koje su objektivno, makar i neizravno, povezane s trećom zemljom o kojoj je riječ.

290 Kao što je to Komisija u biti navela na raspravi pred Sudom, a nezavisna odvjetnica u točki 86. svojeg mišljenja u predmetu C-711/23 P i točki 83. svojeg mišljenja u predmetu C-35/24 P, s obzirom na to da, osobito zbog postojanja takve povezanosti, kriterij za uvrštenje nije očito neprikladan u odnosu na cilj koji se nastoji postići, način na koji se ta povezanost odražava u sastavnim elementima tog kriterija ne može dovesti u pitanje valjanost navedenog kriterija.

291 U ovom je slučaju Opći sud u točkama 107. i 108. treće pobijane presude, u vezi s njezinim točkama 66. i 67., te u točkama 90. i 91. četvrte pobijane presude, u vezi s njezinom točkom 54., pravilno odlučio da iz kriterija (g) proizlazi „logična” i stoga objektivna povezanost između, s jedne strane, ciljanja na poslovne osobe koje su važne u gospodarskim sektorima u kojima obavljaju djelatnost i koji osiguravaju znatan prihod Vladi Ruske Federacije i, s druge strane, cilja

povećanja pritiska koji se izvršava na tu treću zemlju te troškova njezinih djelovanja. Kao što je to Opći sud pravilno smatrao u točki 108. treće pobijane presude i točki 91. četvrte pobijane presude, kriterij (g) upućivanjem na takve poslovne osobe usmjeren je na osobe u odnosu na koje je donošenje mjera ograničavanja o kojima je riječ takve prirode da povećava troškove djelovanja Ruske Federacije u Ukrajini s obzirom na važnost koju ti sektori imaju za rusko gospodarstvo.

292 Iz prethodno navedenih razmatranja proizlazi da se kriterij (g) odnosi na kategorije osoba ili subjekata koje su objektivno povezane s Vladom Ruske Federacije, tako da je prikladan za ostvarivanje cilja iz prethodne točke te ga se stoga ne može smatrati nezakonitim.

293 U tim okolnostima valja smatrati da je Opći sud pravilno presudio da kriterij (g) ne sadržava nezakonitost.

294 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi dio trećeg žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P.

D. Žalbeni razlozi koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava koje je Opći sud počinio u svojoj analizi načela jednakog postupanja

1. Argumentacija stranaka

295 Prvim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga na koji se poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj prigovara Općem sudu da je u točkama 135., 137. i 138. druge pobijane presude povrijedio načelo jednakog postupanja. Naime, prema sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava, Opći sud trebao je uzeti u obzir ne samo tekst kriterija (g), nego i posljedice njegove primjene u praksi sa statističkog stajališta. Međutim, u ovom su slučaju sve 43 osobe određene na temelju tog kriterija ruski državljani ili građani te se prema njima nepovoljno postupalo zbog njihova državljanstva.

296 Usto, suprotno onomu što je smatrao Opći sud, takvo nejednako postupanje ne može se ublažiti načelom zakonitosti navedenim u točki 138. druge pobijane presude. U suprotnom bi načelo jednakog postupanja izgubilo smisao jer ne bi bilo moguće dokazati nikakvu nejednakost u okviru mjera ograničavanja, čime bi se osobama na koje se primjenjuju uskratila sva pravna sredstva.

297 Petim žalbenim razlogom na koji se pozivaju u potporu svojoj žalbi u predmetu C-711/23 P odnosno C-35/24 P treći i četvrti žalitelj tvrde da je Opći sud u točkama 143. do 145. treće pobijane presude odnosno u točkama 124. do 131. četvrte pobijane presude povrijedio načelo jednakog postupanja. Naime, iz sudske prakse Suda i Europskog suda za ljudska prava proizlazi da, kako bi odlučio o tvrdnjama o nejednakom postupanju, sud kao što je Opći sud treba ispitati ne samo tekst kriterija za uvrštenje o kojem je riječ, nego i način na koji se on primjenjuje u praksi i u tu svrhu analizirati dostupne statističke podatke. Stoga nije važno, suprotno onomu što je odlučio Opći sud, da se kriterij (g) ne odnosi na državljanstvo određenih osoba i da Vijeće na temelju tog kriterija može odrediti fizičke osobe bilo kojeg državljanstva. Naime, sve 43 osobe koje su na temelju kriterija (g) određene 5. lipnja 2023. ili barem 34 osobe koje su na toj osnovi određene na datum objave treće i četvrte pobijane presude imaju rusko državljanstvo. Stoga Opći sud, s obzirom na to da nije analizirao konkretne posljedice toga što je Vijeće primijenilo kriterij (g), nije proveo potpuni nadzor zakonitosti tog kriterija.

298 Treći i četvrti žalitelj oslanjaju se na elemente slične onima koji su sažeti u točki 296. ove presude kako bi tvrdili da se ta razmatranja ne dovode u pitanje načelom zakonitosti na koje se Opći sud poziva u točki 145. treće pobijane presude i točki 129. četvrte pobijane presude.

299 Vijeće, koje podupiru Češka Republika, Republika Latvija i Komisija u predmetu C-35/24 P, osporava osnovanost argumenata drugog, trećeg i četvrtog žalitelja.

2. Ocjena Suda

300 Drugi, treći i četvrti žalitelj u biti prigovaraju Općem sudu da je u točkama 137. i 138. druge pobijane presude, točkama 143. do 145. treće pobijane presude i točkama 124. do 131. četvrte pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava u okviru analize pitanja je li Vijeće povrijedilo načelo jednakog postupanja time što je donijelo mjere ograničavanja protiv vodećih poslovnih osoba u smislu kriterija (g).

301 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je načelo jednakog postupanja, kako je zajamčeno i u članku 20. Povelje, opće načelo prava Unije, kojim se nalaže da se u usporedivim situacijama ne postupa na različit način i da se u različitim situacijama ne postupa na jednak način, osim ako je takvo različito postupanje objektivno opravdano (presuda od 30. studenoga 2023., MG/EIB, C-173/22 P, EU:C:2023:932, t. 45. i navedena sudska praksa).

302 Valja naglasiti i da, kao što to proizlazi iz točke 271. ove presude, Vijeće raspolaže širokom marginom prosudbe kad definira predmet mjera ograničavanja, kriterije za uvrštenje i kategorije osoba na koje se ti kriteriji odnose te da samo očita neprikladnost mjere donesene u području mjera ograničavanja, u odnosu na cilj koji ta institucija želi postići, može utjecati na zakonitost takve mjere, pri čemu se ta sudska praksa može primjenjivati i s obzirom na načelo jednakog postupanja (vidjeti u tom smislu presude od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 132. i od 25. lipnja 2020., VTB Bank/Vijeće, C-729/18 P, EU:C:2020:499, t. 70.).

303 U ovom slučaju, kao što je to Opći sud pravilno odlučio u točki 137. druge pobijane presude, točki 144. treće pobijane presude i točki 127. četvrte pobijane presude, kriterij (g) odnosi se bez razlike na vodeće poslovne osobe koje obavljaju djelatnost u gospodarskim sektorima kojima se osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, pri čemu se među tim poslovnim osobama ne pravi razlika s obzirom ni na jedan kriterij, pa ni kriterij državljanstva. U tim se okolnostima ne može smatrati da se prema osobama ruskog državljanstva, s obzirom na tekst kriterija (g) i u okviru njegove primjene, postupa drukčije nego prema osobama nekog drugog državljanstva.

304 Točno je da uvjet prema kojem vodeće poslovne osobe na koje se odnosi kriterij (g) trebaju obavljati djelatnost u takvim gospodarskim sektorima podrazumijeva da te poslovne osobe u većini slučajeva imaju rusko državljanstvo. Međutim, to logički proizlazi iz činjenice da je, kao što to proizlazi iz točaka 273. i 275. ove presude, kao i u biti iz točaka 79. do 83. druge pobijane presude, točaka 66. do 70., 107. i 108. treće pobijane presude te točaka 54. do 57., 90. i 91. četvrte pobijane presude, kriterij (g) dio mjera čiji je cilj izvršiti pritisak na Vladu Ruske Federacije kako bi je se navelo da okonča svoja destabilizirajuća i agresivna djelovanja na Ukrajinu posredstvom osoba i subjekata koji su objektivno povezani s Ruskom Federacijom, kao što su vodeće poslovne osobe.

305 Osim toga, iz točaka 285. do 294. ove presude proizlazi da Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 106. do 109. treće pobijane presude i točkama 89. do 92. četvrte pobijane presude smatrao da kriterij (g) nije nezakonit jer nije očito neprikladan s obzirom na ciljeve koji se nastoje postići. Ta su razmatranja primjenjiva *mutatis mutandis* kad je riječ o pitanju jesu li mjere ograničavanja koje su donesene na temelju kriterija (g) protivne načelu jednakog postupanja, uključujući u predmetu C-704/23 P.

306 Tako iz prethodnih triju točaka proizlazi da, kao što je to Opći sud pravilno odlučio u točki 137. druge pobijane presude, točki 144. treće pobijane presude i točki 127. četvrte pobijane presude, činjenica da se mjere ograničavanja na temelju kriterija (g) uglavnom odnose na vodeće poslovne osobe ruskog državljanstva ne može dovesti do zaključka da je Vijeće donošenjem i primjenom tog kriterija povrijedilo načelo jednakog postupanja.

307 Usto, kao što je to Opći sud naveo u točki 139. druge pobijane presude i točki 128. četvrte pobijane presude, široka margina prosudbe kojom Vijeće raspolaže za utvrđivanje vodećih poslovnih osoba na koje se mogu primijeniti mjere ograničavanja na temelju kriterija (g) ne može se analizirati kao povreda načela jednakog postupanja (vidjeti po analogiji presudu od 25. lipnja 2020., VTB Bank/Vijeće, C-729/18 P, EU:C:2020:499, t. 70.).

308 Naposljetku, kao što je to Opći sud u biti pravilno odlučio u točki 138. druge pobijane presude, točki 145. treće pobijane presude i točki 129. četvrte pobijane presude, Vijeću se ne može prigovoriti, s obzirom na tu široku marginu prosudbe i zakonitost kriterija (g) u pogledu načela jednakog postupanja, da je povrijedilo to načelo jer se mjere ograničavanja koje je donijelo ne odnose na sve fizičke osobe koje bi mogle ispunjavati uvjete utvrđene tim kriterijem.

309 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti prvi dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P te peti žalbeni razlog u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P.

E. Žalbeni razlozi koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava te iskrivljavanjima činjenica i dokaza koje je Opći sud počinio u pogledu pitanja jesu li u odnosu na petoricu žalitelja ispunjeni sastavni elementi kriterija (g)

310 Ovaj se odjeljak odnosi na žalbene razloge petorice žalitelja koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava i iskrivljavanjima činjenica i dokaza sadržanima u analizi Općeg suda kojom u svakoj od pet pobijanih presuda nastoji utvrditi je li Vijeće počinilo pogreške u ocjeni time što je smatralo da su sastavni elementi kriterija (g), s obzirom na te činjenice i dokaze, ispunjeni u odnosu na te žalitelje i time što ih je u obrazloženjima na kojima se temelje mjere ograničavanja koje se na njih primjenjuju stoga kvalificiralo kao „vodeće poslovne osobe […] uključene u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije”.

311 Konkretnije, riječ je o prvom dijelu drugog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P, trećem prigovoru iz prvog dijela i prvom prigovoru iz drugog dijela prvog žalbenog razloga te drugom žalbenom razlogu u predmetu C-704/23 P, prvom žalbenom razlogu te četvrtom, petom i šestom dijelu četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P, prvom, drugom i trećem dijelu prvog žalbenog razloga te prvom dijelu i drugom prigovoru iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P i, naposljetku, petom, šestom i osmom žalbenom razlogu u predmetu C-111/24 P.

312 Prvi element tih žalbenih razloga i argumenata u biti se temelji na navodnim pogreškama koje se tiču prava i iskrivljavanjima činjenica koje je Opći sud počinio u svojoj analizi pitanja osigurava li sektor u kojem drugi, treći, četvrti i peti žalitelj posluju ili su poslovali „znatan izvor prihoda" Vladi Ruske Federacije u smislu kriterija (g). Drugi element navedenih žalbenih razloga i argumenata u biti se temelji na navodnim pogreškama koje se tiču prava i iskrivljavanjima činjenica koje je Opći sud počinio u svojoj analizi pitanja je li drugi žalitelj „vodeća" poslovna osoba u smislu tog kriterija te jesu li prvi i peti žalitelj „uključeni" u smislu navedenog kriterija.

313 Valja pojasniti da su se, s obzirom na to da se, kao što to proizlazi iz točke 162. ove presude, određeni argumenti koje je prvi žalitelj istaknuo u potporu svojem prvom žalbenom razlogu istodobno odnose na pravnu kvalifikaciju činjenica i tumačenje pojma „utjecaj" u smislu kriterija (g), svi ti argumenti, osobito oni koji se odnose na kvalifikaciju činjenica, već analizirali u točkama 166. do 186. ove presude.

1. Navodne pogreške koje se tiču prava i iskrivljavanja koje je Opći sud počinio u svojoj analizi pitanja osiguravaju li gospodarski sektori u kojima drugi, treći, četvrti i peti žalitelj posluju ili su poslovali znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije

314 Prvim prigovorom iz drugog dijela prvog žalbenog razloga te drugim žalbenim razlogom u predmetu C-704/23 P, prvim žalbenim razlogom te četvrtim, petim i šestim dijelom četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P, prvim, drugim i trećim dijelom prvog žalbenog razloga te prvim dijelom i drugim prigovorom iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P i, naposljetku, petim i šestim žalbenim razlogom u predmetu C-111/24 P, drugi, treći, četvrti i peti žalitelj tvrde da je Opći sud počinio pogreške koje se tiču prava, pa čak i iskrivio činjenice i dokaze u svojoj analizi pitanja osiguravaju li gospodarski sektori u kojima oni posluju ili su poslovali znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

315 S obzirom na njihovu povezanost, drugi žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P i prvi dio prvog žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P, kojima drugi, treći i četvrti žalitelj prigovaraju Općem sudu da je povrijedio opseg svojeg sudskog nadzora, ispitat će se zajedno u prvom dijelu ovog pododjeljka. U njegovu drugom dijelu razmotrit će se ostali argumenti navedeni u prethodnoj točki.

a) Drugi žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P i prvi dio prvog žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P

1) Argumentacija stranaka

316 Drugim žalbenim razlogom u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj prigovara Općem sudu da je povrijedio doseg svojeg sudskog nadzora time što je ocjenu i rasuđivanje koje je Vijeće utvrdilo u obrazloženjima drugih spornih akata o zadržavanju zamijenio vlastitom ocjenom i rasuđivanjem. Naime, Vijeće je u tim obrazloženjima, kako bi zaključilo da drugi žalitelj ispunjava sastavne elemente kriterija (g), navelo da je Yandex „izvor znatnih poreznih prihoda za Vladu Ruske Federacije", što znači da je „znatnim izvorom prihoda" smatralo Yandexove porezne doprinose, a ne prihod ostvaren u gospodarskom sektoru u kojem to društvo posluje, koji uostalom nije bio naveden u tim obrazloženjima. Međutim, Opći sud u točkama 96. do 108. druge pobijane presude nije provjerio je li Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni u tom pogledu. Usto, nije provjerio,

suprotno onomu što je ipak naveo u točkama 82. i 83. te presude, je li izvor prihoda koji je Vlada Ruske Federacije ostvarila u cijelom gospodarskom sektoru u kojem je drugi žalitelj obavljao svoju djelatnost, a ne koji je ostvario samo Yandex, „znatan” u smislu kriterija (g).

317 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P treći žalitelj prigovara Općem sudu da je u točkama 69. do 74., 81. do 83. i 98. treće pobijane presude povrijedio doseg svojeg sudskog nadzora time što je ocjene i obrazloženja Vijeća zamijenio vlastitima. Naime, iako se ta institucija u obrazloženjima spornih akata i dokazima podnesenima Općem sudu usredotočila na utvrđivanje da MMK zbog poreza koji plaća osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, pri čemu je nije zanimao gospodarski sektor u kojem je poslovalo to društvo niti je provjerila predstavlja li sam taj sektor takav izvor, Opći sud nije provjerio može li navedena institucija samo valjano navesti takvo obrazloženje te je utvrdio druge elemente koji nisu bili navedeni u tim obrazloženjima kako bi zaključio da gospodarski sektor o kojem je riječ, koji uostalom nije ni bio naveden u tim obrazloženjima, osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

318 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P četvrti žalitelj prigovara Općem sudu da je u točkama 56. do 61. i u točkama 69. do 74. četvrte pobijane presude povrijedio doseg svojeg sudskog nadzora time što je ocjene i obrazloženja Vijeća zamijenio vlastitima. Naime, iako se Vijeće u obrazloženjima sporne odluke i sporne uredbe te dokazima podnesenima Općem sudu usredotočilo na utvrđivanje da Uralchem zbog svoje gospodarske važnosti osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, pri čemu ga nije zanimao gospodarski sektor u kojem je poslovalo to društvo niti je provjerilo predstavlja li sam taj sektor takav izvor, Opći sud nije provjerio može li ta institucija samo navesti takvo obrazloženje. Usto, iz točke 74. četvrte pobijane presude proizlazi da je Opći sud utvrdio druge elemente koji nisu bili navedeni u tim obrazloženjima kako bi zaključio da gospodarski sektor o kojem je riječ osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

319 Vijeće smatra da drugi žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P nije dopušten jer je argumentacija drugog žalitelja nejasna i jer sadržava novi prigovor koji se nije istaknuo pred Općim sudom, odnosno prigovor koji se temelji na tome da ta institucija nije uputila na gospodarske sektore u obrazloženjima drugih spornih akata o zadržavanju.

320 Usto, Vijeće smatra da je većina tvrdnji istaknutih u potporu prvom žalbenom razlogu u predmetu C-35/24 P nedopuštena jer se njima od Suda traži da odluči o činjeničnim pitanjima i ocjeni dokaza podnesenih Općem sudu.

321 U preostalom dijelu Vijeće, koje podupiru Češka Republika, Republika Latvija i Komisija u predmetu C-35/24 P, osporava osnovanost argumenata drugog, trećeg i četvrtog žalitelja.

2) Ocjena Suda

i) Dopuštenost drugog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P i prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P

322 Na prvom mjestu, kad je riječ o dopuštenosti drugog žalbenog razloga na koji se drugi žalitelj poziva u prilog svojoj žalbi u predmetu C-704/23 P, valja utvrditi, s obzirom na sudsku praksu Suda navedenu u točki 157. ove presude, da, suprotno onomu što tvrdi Vijeće, taj žalbeni razlog nije nejasan. Naime, drugi žalitelj s potrebnom jasnoćom i preciznošću prigovara Općem sudu da

je povrijedio opseg svojeg sudskog nadzora time što je ocjenu i rasuđivanje koje je Vijeće utvrdilo u obrazloženjima drugih spornih akata o zadržavanju zamijenio vlastitom ocjenom i rasuđivanjem u pogledu pitanja osigurava li gospodarski sektor u kojem taj žalitelj obavlja svoju djelatnost znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

323 Iako je točno da navedeni žalitelj u okviru navedenog žalbenog razloga ističe da Vijeće u tim obrazloženjima nije utvrdilo gospodarski sektor u kojem bi on trebao obavljati svoju djelatnost, valja naglasiti da taj žalitelj ne izvodi nikakvu pravnu posljedicu iz tog običnog zapažanja, koje stoga ne može imati nikakav utjecaj na dopuštenost njegova drugog žalbenog razloga.

324 Na drugom mjestu, u dijelu u kojem Vijeće osporava dopuštenost prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P, valja istaknuti da četvrti žalitelj tim dijelom ne nastoji dovesti u pitanje ocjenu činjenica i dokaza koju je proveo Opći sud. Naime, taj žalitelj prigovara tom sudu da je povrijedio doseg svojeg sudskog nadzora time što je ocjene činjenica i obrazloženja Vijeća zamijenio vlastitima, što je pravno pitanje nad kojim Sud može provesti nadzor u okviru žalbe (vidjeti u tom smislu presude od 7. siječnja 2004., Aalborg Portland i dr./Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, t. 47. i od 29. lipnja 2010., Komisija/Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, t. 67. i 68.).

325 Iz toga slijedi da su drugi žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P i prvi dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P dopušteni.

ii) Meritum

326 Drugi, treći i četvrti žalitelj u biti prigovaraju Općem sudu da je u drugoj, trećoj i četvrtoj pobijanoj presudi povrijedio opseg svojeg sudskog nadzora time što je razloge koje je Vijeće utvrdilo u odgovarajućim obrazloženjima akata čije su poništenje zahtijevali zamijenio vlastitima. Naime, iako se Vijeće, kako bi smatralo da posluju u gospodarskom sektoru koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, oslonilo na porezno opterećenje ili gospodarsku važnost društava u kojima su obavljali svoju djelatnost, Opći sud nije provjerio osnovanost tog dijela obrazloženja te je utvrdio razloge različite od onih koje je utvrdilo Vijeće.

327 U tom pogledu valja podsjetiti na to da učinkovitost sudskog nadzora koju jamči članak 47. Povelje osobito zahtijeva da se sud Unije uvjeri da se ta odluka, koja se osobno tiče dotične osobe ili subjekta o kojem je riječ, temelji na dovoljno čvrstoj činjeničnoj osnovi. To podrazumijeva provjeru navedenih činjenica u obrazloženju koje podupire spomenutu odluku, kako sudski nadzor ne bi bio ograničen na utvrđenje apstraktne vjerojatnosti navedenih razloga, nego i na saznanje o tome jesu li ti razlozi, ili barem jedan od njih ako ga se smatra dovoljno snažnim da može podržati tu odluku, dokazani. U tu svrhu, na sudu je Unije da obavi to ispitivanje i da zahtijeva, ako je potrebno, da nadležno tijelo Unije podnese podatke ili dokaze, povjerljive ili ne, relevantne za takvo ispitivanje. Iako nije potrebno da to tijelo podnese sudu Unije ukupnost podataka i dokaza neodvojivih od razloga navedenih u aktu čije se poništenje zahtijeva, ipak je važno da pruženi podaci ili dokazi podrže razloge protiv dotične osobe (presuda od 28. studenoga 2013., Vijeće/Fulmen i Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, t. 64., 65. i 67. te navedena sudska praksa).

328 Kad je riječ o predmetima C-704/23 P, C-711/23 P i C-35/24 P, valja utvrditi da se u svim obrazloženjima navedenima u aktima čije poništenje redom traže drugi, treći i četvrti žalitelj navodi da su ti žalitelji vodeće poslovne osobe koje obavljaju djelatnost u gospodarskim sektorima kojima se osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Stoga Opći sud treba

u okviru svojeg sudskog nadzora zakonitosti tih akata, u skladu s tumačenjem utvrđenim u kriteriju (g) kao što je ono koje osobito proizlazi iz točke 125. ove presude i prema sudskoj praksi Suda navedenoj u prethodnoj točki, provjeriti, među ostalim, u kojim gospodarskim sektorima svaki od navedenih žalitelja obavlja svoju djelatnost te osiguravaju li ti sektori znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, pri čemu u tom pogledu ispituje dokaze koje je podnijelo Vijeće i o kojima se pred njim raspravljalo.

329 Naime, upravo je to Opći sud nastojao učiniti u točkama 96. do 109. druge pobijane presude, točkama 79. do 98. treće pobijane presude i točkama 67. do 82. četvrte pobijane presude. U tim se okolnostima Općem sudu ne može prigovoriti da je vlastitim obrazloženjem zamijenio obrazloženje koje je utvrdilo Vijeće i da je time povrijedio opseg svojeg sudskog nadzora.

330 U dijelu u kojem drugi, treći i četvrti žalitelj prigovaraju Općem sudu da nije samo provjerio je li Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što je iz podataka o poreznom opterećenju ili gospodarskoj važnosti društava u kojima su obavljali svoju djelatnost, navedenih u odgovarajućim obrazloženjima akata čije su poništenje zahtijevali, zaključilo da gospodarski sektori o kojima je riječ osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije ili pak da je u tu svrhu uzeo u obzir druge elemente koji ne proizlaze iz tih obrazloženja, valja smatrati, s jedne strane, da se ti podaci nužno ne odnose na dio kriterija (g) koji je povezan sa znatnošću izvora prihoda koji osigurava gospodarski sektor, nego se mogu odnositi, kao što to proizlazi iz točaka 168. i 192. ove presude, na dio tog kriterija koji je povezan s vodećom prirodom poslovne osobe o kojoj je riječ.

331 S druge strane i u svakom slučaju, Vijeće nije bilo dužno, kao što to proizlazi iz sudske prakse Suda navedene u točki 327. ove presude, sudu Unije podnijeti sve informacije i dokaze svojstvene obrazloženju navedenom u aktu čije se poništenje zahtijeva, nego se taj sud u okviru svojeg sudskog nadzora samo trebao uvjeriti da informacije ili dokazi koji su mu podneseni u dovoljnoj mjeri potkrepljuju obrazloženje utvrđeno u pogledu osobe o kojoj je riječ.

332 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi žalbeni razlog u predmetu C-704/23 P te prvi dio prvog žalbenog razloga u predmetima C-711/23 P i C-35/24 P.

b) Prvi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, drugi dio prvog žalbenog razloga te četvrti, peti i šesti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P, drugi i treći dio prvog žalbenog razloga, prvi dio i drugi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P te peti i šesti žalbeni razlozi u predmetu C-111/24 P

1) Prvi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P

i) Argumentacija stranaka

333 Prvim prigovorom iz drugog dijela svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj tvrdi da Opći sud u njegovu slučaju nije pravilno primijenio pojam „znatan izvor prihoda”. Stoga, iako je u točkama 82. i 83. druge pobijane presude naveo da je prihod koji treba uzeti u obzir radi primjene kriterija (g) prihod gospodarskih sektora u kojima vodeća poslovna osoba obavlja svoju djelatnost, Opći sud oslonio se u točkama 98. do 103. te presude na podatke koji su se odnosili isključivo na Yandex kako bi iz njih zaključio, na temelju samo jednog iskrivljenog

dokaza, da gospodarski sektor u kojem posluje Yandex osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Opći sud time je također prebacio teret dokazivanja i utvrdio činjenice iako nije postojao nikakav relevantan dokaz.

334 Vijeće smatra da drugi žalitelj takvim prigovorom nastoji dovesti u pitanje ocjenu dokaza koju je proveo Opći sud, a ne istaknuti pravno pitanje, tako da ga treba proglasiti nedopuštenim. Usto, osporava osnovanost argumenata tog žalitelja.

ii) Ocjena Suda

335 Kad je riječ o dopuštenosti prvog prigovora iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P, valja utvrditi da, suprotno onomu što tvrdi Vijeće, drugi žalitelj ne nastoji dovesti u pitanje ocjenu dokaza koju je proveo Opći sud, nego prigovara tom sudu da je, s jedne strane, počinio pogrešku koja se tiče prava time što je, protivno tumačenju kriterija (g) utvrđenom u točkama 82. i 83. druge pobijane presude, samo provjerio osigurava li Yandex znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, iako se takva provjera trebala odnositi na cijeli gospodarski sektor u kojem je to društvo poslovalo, i da je, s druge strane, iskrivio jedini dokaz koji se odnosio na taj sektor. Međutim, iskrivljavanje dokaza je, prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točki 158. ove presude, pravno pitanje koje je u nadležnosti Suda u okviru žalbe.

336 Kad je riječ o meritumu, valja priznati, kao što to tvrdi drugi žalitelj i kao što to priznaje sam Opći sud u točki 103. druge pobijane presude, da se Opći sud, kako bi u toj točki i točkama 107. i 108. te presude mogao smatrati da ruski sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije u smislu kriterija (g), u biti oslonio, u točkama 98. do 106. navedene presude, na podatke koji se nisu odnosili na taj gospodarski sektor u cijelosti, nego samo na Yandex.

337 S obzirom na to, valja naglasiti da podaci o poduzetniku u određenim okolnostima mogu pružiti relevantnu naznaku za ocjenu znatnosti izvora prihoda koji za državu o kojoj je riječ predstavlja gospodarski sektor u kojem on posluje, osobito ako je taj poduzetnik jedan od najvažnijih u tom sektoru i ako je prihod koji je poduzetnik o kojem je riječ ostvario toj državi već sam po sebi znatan.

338 U ovom je slučaju Opći sud u točkama 98. do 102. druge pobijane presude utvrdio da je Yandex društvo koje nudi glavnu internetsku tražilicu u Rusiji, koja u toj zemlji predstavlja ekvivalent Googleu, kotira na Nasdaqu, ima više od 100 milijuna korisnika mjesečno, ostvaruje procijenjeni prihod od 500 milijardi ruskih rubalja (otprilike 6 milijardi eura), posluje u strateškom sektoru u smislu rasta te pridonosi različitim sektorima ruskog gospodarstva kao ekosustav koji opslužuje desetke milijuna potrošača i poduzetnika u Rusiji.

339 Opći sud time je utvrdio da Yandex kao ključan poduzetnik u ruskom sektoru informacijskih i komunikacijskih tehnologija i kao pokretač širenja tog sektora posluje u gospodarskom sektoru koji obilježava eksponencijalni rast, nudi niz usluga i proizvoda te ima brojne klijente i korisnike. Iz toga je u točki 103. druge pobijane presude zaključio da treba smatrati da takav sektor „nužno” osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Tu je analizu u točkama 103. i 106. te presude dodatno potvrdio brojčanim podacima koji upućuju na važnost ruskog sektora informacijskih i komunikacijskih tehnologija u smislu bruto domaćeg proizvoda (BDP) i zaposlenika te činjenicom da se porezi na djelatnosti i tokovi u tom sektoru trebaju uzeti u obzir kao čimbenik koji neizravno pridonosi osiguravanju znatnog prihoda toj vladi.

340 Općі se sud, time što je primijenio takvo rasuđivanje, tako oslonio na skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se moglo dokazati, osobito na temelju podataka o glavnom društvu koje posluje u navedenom sektoru, da je Vijeće pravilno moglo smatrati da taj sektor osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

341 U tim okolnostima drugi žalitelj ne može valjano tvrditi, a da pritom nije potrebno ispitati navodno iskrivljavanje isključivo potkrepljujućeg dokaza navedenog u točki 103. druge pobijane presude, da se Općі sud oslonio samo na taj dokaz i da je time prebacio teret dokazivanja.

342 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti prvi prigovor iz drugog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P.

2) Drugi dio prvog žalbenog razloga te četvrti, peti i šesti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P

i) Argumentacija stranaka

343 Drugim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga u prilog svojoj žalbi u predmetu C-711/23 P treći žalitelj tvrdi da je Općі sud, među ostalim u točkama 86. i 88. treće pobijane presude, iskrivio dokaze i ocjenu Vijeća zamijenio vlastitom ocjenom jer je upotrijebio dokaze koje je dostavila ta institucija kako bi utvrdio da gospodarski sektor o kojem je riječ osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, iako su se ti dokazi odnosili na iznos poreza koji je platilo društvo u kojem je obavljao djelatnost, odnosno MMK, kao i na položaj i važnost tog društva u tom sektoru.

344 U prilog četvrtom dijelu svojeg četvrtog žalbenog razloga treći žalitelj smatra da je Općі sud iskrivio činjenice i dokaze koji su mu podneseni, čime je prebacio teret dokazivanja koji je obično na Vijeću. Naime, iako je Općі sud u točki 81. treće pobijane presude naveo da je prihod koji treba uzeti u obzir radi primjene kriterija (g) prihod gospodarskih sektora u kojima vodeća poslovna osoba obavlja svoju djelatnost, u točkama 86. do 89. te presude oslonio se na podatke koji su se odnosili isključivo na MMK kako bi iz njih u točki 90. navedene presude zaključio da ruski sektor metalurgije osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Jedini dokaz koji je povezan s tim zaključkom ispitao se u točkama 86. i 93. te presude, ali nije relevantan jer se odnosio na buduća očekivanja te federacije u području poreznih prihoda.

345 U svakom slučaju, Vijeće nije podnijelo nijedan dokaz na temelju kojeg bi se moglo utvrditi da je izvor prihoda koji Vlada Ruske Federacije ostvaruje u sektoru metalurgije doista znatan u usporedbi s ukupnim proračunskim prihodom te vlade. Stoga je zaključak Općeg suda naveden u točki 90. treće pobijane presude materijalno netočan i nepotkrijepljen. Usto, Općі sud u točki 92. te presude nije pravilno analizirao dokaze koje je podnio treći žalitelj, zbog čega je iznio hipotetsku ocjenu i izveo proturječan zaključak.

346 Petim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga treći žalitelj prigovara Općem sudu da je u točki 87. treće pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je povrijedio pravila o teretu dokazivanja i prava obrane jer je u toj točki upotrebom izraza „nema nikakve dvojbe” pretpostavio da ruski sektor metalurgije osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

347 U okviru šestog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga treći žalitelj prigovara Općem sudu da je u točki 98. treće pobijane presude smatrao da porez koji je gospodarski sektor o kojem je riječ obvezan plaćati može opravdati donošenje mjera ograničavanja protiv fizičke osobe. Naime, s

obzirom na to da je plaćanje poreza zakonska obveza koju fizičke i pravne osobe moraju ispuniti, osoba na koju se primjenjuju mjere ograničavanja nema nikakvu mogućnost ponašati se na način koji bi joj omogućio da se na nju više ne primjenjuju te mjere.

348 Vijeće osporava osnovanost merituma argumenata trećeg žalitelja i pojašnjava da su, u dijelu u kojem taj žalitelj osporava dostatnost dokaza i time nastoji ishoditi njihovo preispitivanje, ti argumenti nedopušteni.

ii) Ocjena Suda

349 Najprije valja utvrditi da su dopušteni svi argumenti koje je treći žalitelj istaknuo u potporu drugom dijelu svojeg prvog žalbenog razloga te četvrtom, petom i šestom dijelu svojeg četvrtog žalbenog razloga. Naime, taj žalitelj tim argumentima osporava određene činjenice i dokaze koje je Opći sud ispitao jer ih je taj sud iskrivio ili jer je rasuđivanje Vijeća zamijenio vlastitim rasuđivanjem ili povrijedio pravila o teretu dokazivanja. Doista, takvi prigovori predstavljaju pitanja nad kojima Sud može provoditi nadzor u okviru žalbe, prema sudskoj praksi navedenoj u točkama 158., 226. i 324. ove presude.

350 Najprije, kad je riječ o prigovorima kojima treći žalitelj u okviru drugog dijela svojeg prvog žalbenog razloga te četvrtog i petog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga prigovara Općem sudu da je u točkama 86. do 89. treće pobijane presude iskrivio dokaze ili došao do zaključka na temelju pretpostavke i time prebacio teret dokazivanja, valja ih odbiti jer taj žalitelj pogrešno tumači te točke.

351 Naime, Opći sud je u točki 86. treće pobijane presude najprije analizirao dva dokaza na temelju kojih se, u skladu s njegovim utvrđenjima, moglo „lako” zaključiti da sektor metalurgije osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. U tom pogledu, suprotno onomu što tvrdi treći žalitelj, ta dva dokaza, neovisno o činjenici da je jedan od njih podnio MMK, odnosila su se na sve porezne prihode koje je ruski sektor metalurgije mogao osigurati toj vladi u razdoblju obuhvaćenom spornim aktima, a ne samo na MMK-ov porezni doprinos, tako da ih Opći sud nije iskrivio.

352 Osim toga, Opći sud uopće nije zanemario činjenicu da su se ti dokazi odnosili samo na predviđanja za ta razdoblja, nego je u točki 93. treće pobijane presude smatrao da imaju veliku dokaznu snagu zbog toga što „otkrivaju znatnost prihoda koji taj sektor može ostvariti za ruski državni proračun”. Međutim, prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točki 158. ove presude, Sud u okviru žalbe ne može provesti nadzor nad tom ocjenom dokazne snage navedenih elemenata, osim u slučaju da ih je Opći sud iskrivio.

353 Opći sud stoga je u točki 87. treće pobijane presude zaključio da, unatoč tomu što Vijeće nije podnijelo brojčane podatke o prihodu koji sektor metalurgije ostvaruje za Vladu Ruske Federacije, „nema nikakve dvojbe” da taj sektor osigurava znatan izvor prihoda toj vladi, pri čemu tu ocjenu treba shvatiti s obzirom na činjenična utvrđenja koja je Opći sud prethodno iznio u točki 86. te presude, a ne kao pretpostavku koju je taj sud prihvatio u korist Vijeća.

354 Opći sud je tek naknadno u točkama 88. i 89. treće pobijane presude ispitao položaj i važnost MMK-a u ruskom sektoru metalurgije kako bi potvrdio taj zaključak. To isključivo potkrepljujuće ispitivanje analize dokaza o prihodu koji taj sektor ostvaruje ne može se kritizirati jer, kao što to proizlazi iz točke 337. ove presude, podaci o poduzetniku u određenim okolnostima mogu pružiti naznaku o znatnosti izvora prihoda koji za vladu neke države ostvaruje gospodarski sektor u kojem

taj poduzetnik posluje, osobito ako je taj poduzetnik, kao što je to slučaj MMK-a u skladu s utvrđenjima Općeg suda iz prethodno navedenih točaka treće pobijane presude, jedan od najvažnijih u sektoru o kojem je riječ i sam već osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

355 Nadalje, kad je riječ o prigovoru trećeg žalitelja koji se temelji na tome da je zaključak Općeg suda naveden u točki 90. treće pobijane presude materijalno netočan i nepotkrijepljen jer Vijeće nije podnijelo nikakav dokaz o tome da je izvor prihoda koji Vlada Ruske Federacije ostvaruje u sektoru metalurgije doista znatan u usporedbi s ukupnim proračunskim prihodom te vlade, valja podsjetiti na to da, kao što je to navedeno u točki 138. ove presude i kao što je to Opći sud također pravilno smatrao u točki 92. treće pobijane presude, pojam „znatan izvor prihoda” u smislu kriterija (g) ne znači da se mora uzeti u obzir udio koji u ukupnom proračunskom prihodu navedene vlade predstavlja prihod koji joj je ostvario neki gospodarski sektor.

356 Naposljetku, valja odbiti šesti dio četvrtog žalbenog razloga, kojim treći žalitelj prigovara Općem sudu da je u točki 98. treće pobijane presude smatrao da se porez koji je gospodarski sektor o kojem je riječ obvezan plaćati može uzeti u obzir kako bi se utvrdila znatnost izvora prihoda koji taj sektor osigurava. Naime, kao što je to Opći sud pravilno odlučio u toj točki i kao što to proizlazi i iz točke 140. ove presude, pojam „znatan izvor prihoda” obuhvaća ukupan prihod koji je ostvario gospodarski sektor o kojem je riječ, što znači da treba uzeti u obzir, među ostalim, porez koji su platila društva koja posluju u tom sektoru. Činjenica da je plaćanje poreza zakonska obveza koju osobe koje posluju u tim sektorima moraju ispuniti stoga nije relevantna za potrebe provjere znatnosti izvora prihoda koji osigurava navedeni sektor.

357 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi dio prvog žalbenog razloga te četvrti, peti i šesti dio četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-711/23 P.

3) Drugi i treći dio prvog žalbenog razloga te prvi dio i drugi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P

i) Argumentacija stranaka

358 Drugim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P četvrti žalitelj tvrdi da je Opći sud, među ostalim u točki 72. četvrte pobijane presude, iskrivio dokaze koje je podnijelo Vijeće i ocjenu te institucije zamijenio vlastitom ocjenom, pri čemu je na temelju tih dokaza utvrdio da gospodarski sektor o kojem je riječ osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, iako su se navedeni dokazi odnosili na druge sastavnice kriterija (g), kao što je vodeća priroda poslovne osobe o kojoj je riječ.

359 Trećim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga četvrti žalitelj prigovara Općem sudu da je u točki 75. četvrte pobijane presude povrijedio pravila o teretu dokazivanja jer je u toj točki upotrebom izraza „nema nikakve dvojbe” pretpostavio da sektor gnojiva osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

360 U okviru prvog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga četvrti žalitelj tvrdi da je Opći sud u točkama 72. do 75. četvrte pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je, donošenjem zaključka na temelju pretpostavke i prebacivanjem tereta dokazivanja, na temelju strateškog interesa koji sektor gnojiva predstavlja za Rusku Federaciju zaključio da taj sektor nužno osigurava znatan izvor prihoda vladi te federacije. Podredno, rasuđivanje Općeg suda

može se analizirati i kao proširenje dosega kriterija (g) na način da je Općі sud „gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” poistovjetio sa svakim gospodarskim sektorom koji je od strateškog interesa za Rusku Federaciju kao državu.

361 Drugim prigovorom iz drugog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga taj žalitelj prigovara Općem sudu da nije ispitao dva argumenta koja je istaknuo u prvostupanjskom postupku, odnosno argument prema kojem je doprinos sektora gnojiva prihodu Vlade Ruske Federacije minimalan i argument prema kojem se zakonodavstvom te federacije predviđa stopa poreza na dodanu vrijednost (PDV) od 0 % na izvoz gnojiva. Četvrta pobijana presuda zbog tih nedostataka nije dovoljno obrazložena.

362 Kad je riječ o prvom žalbenom razlogu četvrtog žalitelja, Vijeće smatra da je većina tvrdnji istaknutih u potporu tom žalbenom razlogu nedopuštena jer se odnosi na činjenična pitanja i ocjenu dokaza podnesenih Općem sudu.

363 Kad je riječ o drugom prigovoru iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga, Vijeće smatra da je pitanje može li se prihod ruskog sektora gnojiva smatrati „znatnim” obuhvaćeno činjeničnom ocjenom dokaza, koju Sud ne može preispitati.

364 Kad je riječ o meritumu, Vijeće, koje podupiru Republika Latvija i Komisija u predmetu C-35/24 P, osporava osnovanost argumenata četvrtog žalitelja.

ii) Ocjena Suda

365 Najprije valja utvrditi da su dopušteni drugi i treći dio prvog žalbenog razloga te drugi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga. Naime, četvrti žalitelj u okviru drugog dijela svojeg prvog žalbenog razloga ističe iskrivljavanje dokaza i povredu opsega sudskog nadzora Općeg suda, u okviru trećeg dijela svojeg prvog žalbenog razloga ističe povredu pravila o teretu dokazivanja, a u okviru drugog prigovora iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga ističe povredu obveze obrazlaganja. Međutim, svi ti prigovori predstavljaju, kao što to proizlazi iz sudske prakse Suda navedene u točkama 101., 158., 226. i 324. ove presude, pravna pitanja čije je ispitivanje u nadležnosti Suda u okviru žalbe.

366 Kad je riječ o meritumu i, na prvom mjestu, o prigovorima kojima četvrti žalitelj u okviru drugog i trećeg dijela svojeg prvog žalbenog razloga te prvog dijela svojeg četvrtog žalbenog razloga prigovara Općem sudu da je u točkama 72. do 75. četvrte pobijane presude iskrivio dokaze ili prebacio teret dokazivanja time što je došao do zaključka na temelju pretpostavke ili pak povrijedio opseg svojeg sudskog nadzora, valja ih odbiti jer se temelje na pogrešnom tumačenju tih točaka.

367 Kao prvo, činjenica da je Općі sud u točki 72. četvrte pobijane presude uzeo u obzir dokaze o gospodarskoj važnosti društava Uralchem i Uralkali kako bi provjerio ostvaruje li sektor gnojiva znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije ne može se analizirati kao iskrivljavanje tih dokaza ni povreda opsega sudskog nadzora Općeg suda. Naime, kao što to proizlazi iz točaka 337. i 354. ove presude, podaci o poduzetniku u određenim okolnostima mogu pružiti naznaku o znatnosti izvora prihoda koji neki gospodarski sektor osigurava Vladi Ruske Federacije, osobito ako je, kao što je to u ovom predmetu slučaj društava Uralchem i Uralkali s obzirom na utvrđenja Općeg suda navedena u točkama 72. do 75. četvrte pobijane presude, taj poduzetnik jedan od najvažnijih u sektoru o kojem je riječ.

368 Usto, nije važno to što se navedeni dokazi mogu upotrijebiti i kako bi se utvrdila, među ostalim, vodeća priroda poslovne osobe o kojoj je riječ, s obzirom na to da je Opći sud dužan uvjeriti se, u okviru svojeg sudskog nadzora na čiji se opseg podsjeća u točki 327. ove presude, da dokazi koji su mu podneseni potkrepljuju obrazloženje koje je nadležno tijelo Unije utvrdilo u odnosu na tu osobu. U ovom slučaju, s obzirom na to da obrazloženje koje je Vijeće utvrdilo u odnosu na četvrtog žalitelja upućuje, među ostalim, na to da je on „obavljao djelatnosti u gospodarskim sektorima koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije”, Opći sud nastojao je provjeriti, a da pritom nije počinio pogrešku koja se tiče prava, uzimajući u obzir dokaze koje je dostavila ta institucija, osigurava li gospodarski sektor u kojem je taj žalitelj obavljao djelatnosti znatan izvor prihoda toj vladi.

369 Kao drugo, ne može se smatrati da je Opći sud, među ostalim u točki 74. četvrte pobijane presude, došao do zaključka na temelju pretpostavke i time prebacio teret dokazivanja ili pak da je proširio doseg kriterija (g). Naime, Opći sud utvrdio je, na temelju dokaza koji su mu podneseni i na čije se iskrivljavanje četvrti žalitelj ne poziva ili, kao što to proizlazi iz točke 367. ove presude, čije navodno iskrivljavanje nije utvrđeno, da je Rusija među glavnim globalnim akterima u sektoru gnojiva i da taj sektor zauzima važno mjesto u ruskom i svjetskom poljoprivredno-prehrambenom području. Doista, na temelju tih činjeničnih utvrđenja može se utvrditi, pri čemu nije potrebno primijeniti nikakvu pretpostavku, da ruski sektor gnojiva nužno osigurava, zbog svojeg mjesta, uloge i važnosti za opskrbu na globalnoj razini i za Rusku Federaciju, kao i zbog važnosti društava Uralchem i Uralkali koja posluju u tom sektoru, znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

370 Stoga je Opći sud na temelju toga u točki 75. četvrte pobijane presude pravilno mogao zaključiti da, unatoč tomu što Vijeće nije podnijelo brojčane podatke o prihodu koji sektor gnojiva ostvaruje za Vladu Ruske Federacije, „nema nikakve dvojbe” da taj sektor osigurava znatan izvor prihoda toj vladi.

371 Na drugom mjestu, kad je riječ o drugom prigovoru iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga, kojim četvrti žalitelj prigovara Općem sudu da nije odlučio o nekim njegovim argumentima, valja podsjetiti na to da, prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točki 101. ove presude, obveza obrazlaganja koju ima Opći sud ne obvezuje ga da cjelovito, stavku po stavku, obrazlaže svaki stav koji su iznijele stranke u postupku jer to obrazloženje može biti implicitno pod uvjetom da omogućava zainteresiranim strankama da saznaju razloge zbog kojih Opći sud nije prihvatio njihove argumente, a Sudu da raspolaže s dovoljno elemenata za obavljanje sudskog nadzora.

372 Naime, valja utvrditi, s jedne strane, da je, s obzirom na činjenična utvrđenja i ocjene koje je Opći sud proveo u točkama 72. do 74. četvrte pobijane presude i koji su sažeti u točki 369. ove presude, četvrti žalitelj mogao shvatiti da je Opći sud prešutno, ali nužno odbio njegov argument prema kojem je doprinos sektora gnojiva proračunu Vlade Ruske Federacije minimalan i da je smatrao da znatan izvor prihoda treba ocijeniti sam po sebi, a ne u odnosu na taj proračun.

373 S druge strane, taj žalitelj također je iz tih točaka četvrte pobijane presude mogao zaključiti da, s obzirom na važno mjesto koje Rusija zauzima na globalnoj razini u sektoru gnojiva i važnost tog sektora u ruskom i svjetskom poljoprivredno-prehrambenom području, činjenica da se zakonodavstvom te treće zemlje predviđa stopa PDV-a od 0 % na izvoz gnojiva nije dovoljna da se dovede u pitanje znatnost prihoda koji sektor gnojiva ostvaruje Vladi Ruske Federacije, tim manje što PDV nije jedini izvor prihoda koji ostvaruje taj sektor.

374 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti drugi i treći dio prvog žalbenog razloga te prvi dio i drugi prigovor iz drugog dijela četvrtog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P.

4) Peti i šesti žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P

i) Argumentacija stranaka

375 Peti žalitelj svojim petim žalbenim razlogom u prilog svojoj žalbi u predmetu C-111/24 P prigovara Općem sudu da je iskrivio dokaz br. 2 naveden u točki 74. pete pobijane presude. Opći sud u toj je točki naveo da je rangiranje najvećih ruskih poreznih obveznika, na koje se taj dokaz odnosi, utvrđeno u uredbi ruske savezne porezne uprave, iako je peti žalitelj u svojoj replici pred Općim sudom dostavio tekst te uredbe i naveo da se u njoj samo utvrđuju kriteriji a da se pritom uopće ne imenuje nijedan poduzetnik i ne provodi nikakvo rangiranje. Naime, s obzirom na to da je Opći sud samo na temelju dokaza br. 2 mogao u točki 106. te presude zaključiti da je Vijeće pravilno moglo smatrati da bankarski sektor osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, to je iskrivljavanje dovelo do nedovoljne obrazloženosti te točke.

376 Šestim žalbenim razlogom peti žalitelj smatra da je Opći sud nedovoljno, proturječno i bez ikakvog dokaza obrazložio točku 106. pete pobijane presude time što je na temelju visine poreznog doprinosa društva Alfa Bank pogrešno zaključio da bankarski sektor u cjelini osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Naime, na temelju činjenice da je neko društvo jedno od najvažnijih u gospodarskom sektoru u kojem posluje ne može se utvrditi da taj sektor osigurava znatan izvor prihoda vladi zemlje o kojoj je riječ. Isto vrijedi ako je, kao što je to Opći sud prešutno smatrao u točki 106. pete pobijane presude, društvo o kojem je riječ jedan od najvećih poreznih obveznika zemlje, s obzirom na to da Opći sud ne može doći do zaključka na temelju pretpostavke.

377 Vijeće osporava osnovanost argumenata petog žalitelja.

ii) Ocjena Suda

378 Kad je riječ o petom žalbenom razlogu, valja podsjetiti na to da, kad navodi da je Opći sud iskrivio činjenice ili dokaze, žalitelj treba primjenom članka 256. UFEU-a, članka 58. prvog stavka Statuta Suda Europske unije i članka 168. stavka 1. točke (d) Poslovnika precizno navesti dokaze koji su prema njegovu mišljenju iskrivljeni i dokazati pogreške u analizi koje su prema njegovoj ocjeni dovele do toga da je Opći sud iskrivio dokaze. Osim toga, prema ustaljenoj sudskoj praksi, iskrivljavanje mora očito proizlaziti iz sadržaja spisa a da nije potrebno provoditi novu ocjenu činjenica i dokaza (presuda od 13. ožujka 2025., Šuvalov/Vijeće, C-271/24 P, EU:C:2025:180, t. 34. i navedena sudska praksa).

379 U ovom slučaju valja utvrditi da je dokaz br. 2 koji je Opći sud ispitao u točki 74. pete pobijane presude članak preuzet s internetske stranice koji se odnosi na najveće porezne obveznike u Rusiji 2020. i u kojem se kao izvor navodi uredba ruske savezne porezne uprave. Iako je točno da se, kao što to tvrdi peti žalitelj, u toj uredbi, čiji je tekst taj žalitelj podnio Općem sudu, ne utvrđuje rangiranje najvećih ruskih poreznih obveznika, nego samo navodi popis kriterija, iz navedene uredbe također proizlazi, kao što to Vijeće tvrdi u svojem odgovoru na tužbu, da uključivanje društva među najveće ruske porezne obveznike treba proizići iz odluke koju donosi ta savezna uprava.

380 Naime, ne može se isključiti da je Opći sud, time što je u točki 74. pete pobijane presude naveo da se članak o kojem je riječ „odnosi na uredbu savezne porezne uprave Rusije koja utvrđuje rangiranje najvećih poreznih obveznika u skladu s kriterijima pojašnjenima u članku u kojem je navedena uredba sažeta”, utvrdio da takvo rangiranje nije utvrđeno u samoj predmetnoj uredbi,

nego da ga utvrđuje ruska savezna porezna uprava, u skladu s kriterijima navedenima u toj uredbi. Naime, u francuskom jeziku, koji je jezik postupka u predmetu T-333/22, odnosna zamjenica „*qui*” („koja”) navedena u prethodno navedenom odlomku točke 74. pete pobijane presude može se odnositi i na „uredbu” i na „saveznu poreznu upravu Rusije”. U tim okolnostima valja smatrati da iskrivljavanje koje navodi peti žalitelj ne proizlazi očito iz utvrđenja Općeg suda i sadržaja spisa.

381 Kad je riječ o točki 106. pete pobijane presude, na koju se odnose peti i šesti žalbeni razlog petog žalitelja, valja istaknuti da Opći sud u njoj znatnost izvora prihoda koji je Ruska Federacija ostvarila u bankarskom sektoru u kojem navedeni žalitelj obavlja svoju djelatnost ispituje s obzirom na važnost društva u kojem je taj žalitelj dioničar. To tumačenje potvrđuje činjenica da Opći sud nigdje u petoj pobijanoj presudi nije ispitao nikakav dokazni prijedlog koji se odnosi na prihod koji osigurava taj gospodarski sektor. U tim okolnostima navedenu točku valja shvatiti na način da je Opći sud u njoj prešutno, ali nužno smatrao da je važnost društva Alfa Bank, koju potvrđuje činjenica, utvrđena u točki 97. i samoj točki 106. te presude, da je riječ o najvećoj privatnoj banci i jednom od najvećih poreznih obveznika u Rusiji, sama po sebi dovoljna da se smatra da ruski bankarski sektor osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

382 Naime, po analogiji s onim što se navodi u točkama 337., 354. i 367. ove presude, u određenim se okolnostima može smatrati da gospodarski sektor države osigurava znatan izvor prihoda njezinoj vladi ako postoji skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija kojima se dokazuje da jedno od najvažnijih društava u tom sektoru već samo po sebi osigurava znatan prihod toj vladi.

383 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti peti i šesti žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P.

2. Navodne pogreške koje se tiču prava i iskrivljavanja koje je Opći sud počinio kad je riječ o „utjecaju” drugog žalitelja i obavljanju „djelatnosti” prvog i petog žalitelja u smislu kriterija (g)

384 Prvim dijelom drugog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P, trećim prigovorom iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P te osmim žalbenim razlogom u predmetu C-111/24 P prvi, drugi i peti žalitelj tvrde da je Opći sud počinio pogreške koje se tiču prava ili čak iskrivio „utjecaj” drugog žalitelja i obavljanje „djelatnosti” prvog i petog žalitelja u smislu kriterija (g).

a) Prvi dio drugog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P

1) Argumentacija stranaka

385 Prvim dijelom svojeg drugog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P prvi žalitelj tvrdi da je Opći sud u točki 52. prve pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je odlučio da je Vijeće valjano moglo smatrati da je on na datum njegova uvrštenja na popise priložene spornoj odluci i spornoj uredbi obavljao „djelatnost” u određenim ruskim gospodarskim sektorima, iako je, s obzirom na prodaju dionica nekoliko dana prije tog datuma, na navedeni datum obnašao samo formalne funkcije u nadzornim odborima TMK-a i grupacije Sinara, pri čemu se razmatranja koja je Opći sud razvio u toj točki uostalom odnose isključivo na djelatnosti tih društava, a ne na njegove osobne djelatnosti.

386 Vijeće od Suda zahtijeva da taj dio odbaci kao nedopušten jer je prvi žalitelj zapravo nastojao ishoditi novu ocjenu činjenica a da nije dokazao da postoji bilo kakvo iskrivljavanje. Kad je riječ o meritumu, Vijeće osporava osnovanost argumenata tog žalitelja.

2) Ocjena Suda

387 Kad je riječ o pitanju dopuštenosti, valja istaknuti, s obzirom na sudsku praksu Suda navedenu u točki 161. ove presude, da, suprotno onomu što tvrdi prvi žalitelj, Opći sud u točki 52. pete pobijane presude nije proveo pravnu kvalifikaciju činjenica. Naime, Opći sud je tek u točki 56. te presude smatrao, s obzirom na činjenična utvrđenja i ocjene provedene u točkama 52. do 55. navedene presude, da se tog žalitelja može kvalificirati kao „vodeću poslovnu osobu" koja je „uključena" u ruski gospodarski sektor u smislu kriterija (g). U tim okolnostima navedeni žalitelj u odnosu na točku 52. te presude nastoji dovesti u pitanje činjenična utvrđenja koja je Opći sud proveo u toj točki i čiji nadzor nije u nadležnosti Suda u okviru žalbe, pri čemu taj žalitelj, uostalom, uopće nije dokazao da je taj sud u navedenoj točki iskrivio dokaze.

388 U preostalom dijelu, kad je riječ o pitanju je li prvi žalitelj na datum donošenja sporne odluke i sporne uredbe još uvijek obavljao takvu djelatnost, valja utvrditi da je Opći sud to pitanje razmotrio u točki 62. prve pobijane presude, koju taj žalitelj ne kritizira, i da je u svakom slučaju riječ o činjeničnom pitanju čiji nadzor nije u nadležnosti Suda, kao što to proizlazi iz prethodne točke.

389 Iz toga slijedi da prvi dio drugog žalbenog razloga na koji se poziva u potporu žalbi u predmetu C-696/23 P treba odbaciti kao nedopušten.

b) Treći prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P

1) Argumentacija stranaka

390 Trećim prigovorom iz prvog dijela svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P drugi žalitelj prigovara Općem sudu da u točki 126. druge pobijane presude nije u dovoljnoj mjeri obrazložio razlog zbog kojeg je, kad je riječ o spornim aktima o zadržavanju, funkcija savjetnika koju je taj žalitelj tada obnašao u Yandexu tom žalitelju i dalje davala znatan „utjecaj" nad tim društvom u smislu kriterija (g), zbog čega su utvrđenja Općeg suda u tom pogledu materijalno netočna.

391 Vijeće od Suda zahtijeva da taj prigovor odbaci kao nedopušten jer je drugi žalitelj zapravo nastojao ishoditi novu ocjenu činjenica a da nije dokazao da postoji bilo kakvo iskrivljavanje. Kad je riječ o meritumu, Vijeće osporava osnovanost argumenata tog žalitelja.

2) Ocjena Suda

392 Kad je riječ o pitanju dopuštenosti, u dijelu u kojem drugi žalitelj trećim prigovorom iz prvog dijela svojeg prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P prigovara Općem sudu da je nedovoljno obrazložio točku 126. druge pobijane presude, valja podsjetiti na to da je pitanje je li obrazloženje presude Općeg suda proturječno ili manjkavo pravno pitanje koje se kao takvo može postaviti u okviru žalbe (presuda od 26. svibnja 2016., Rose Vision/Komisija, C-224/15 P, EU:C:2016:358, t. 26. i navedena sudska praksa).

393 Kad je riječ o meritumu i toj navodnoj nedostatnosti obrazloženja, valja istaknuti da Opći sud u točki 126. druge pobijane presude upućuje na obrazloženje navedeno u točkama 119. do 124. te presude. Međutim, njezine točke 122. i 124., u dijelu u kojem se u njima u biti objašnjava da je drugi žalitelj, iako je podnio ostavku na svojim funkcijama izvršnog direktora i glavnog izvršnog direktora u Yandexu i iako je obnašao samo jednu funkciju savjetnika za to društvo, zahvaljujući organizacijskoj strukturi i dalje imao znatne ovlasti u pogledu Yandexa i nastavio biti dio kolektivnog upravljačkog tima tog društva, podupiru zaključak do kojeg je Opći sud došao u točki 126. navedene presude, prema kojem je taj žalitelj zadržao bliske veze i sposobnost utjecaja unutar navedenog društva. Stoga se ne može smatrati da je potonja točka nedovoljno obrazložena.

394 U tim okolnostima treba odbiti argument drugog žalitelja prema kojem točka 126. druge pobijane presude sadržava materijalno netočne činjenice zbog navodne nedostatnosti obrazloženja u toj točki. U svakom slučaju, taj žalitelj ne objašnjava, suprotno onomu što se zahtijeva sudskom praksom navedenom u točki 158. ove presude, u čemu se sastoji ta netočnost s obzirom na sadržaj spisa podnesenog Općem sudu.

395 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti treći prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga u predmetu C-704/23 P.

c) Predmet C-111/24 P

1) Argumentacija stranaka

396 Osmim žalbenim razlogom na koji se poziva u potporu svojoj žalbi u predmetu C-111/24 P peti žalitelj tvrdi da je Opći sud, iako je već priznao da se osobu ne može sankcionirati na temelju kriterija (g) zbog gospodarske djelatnosti koju je prestala obavljati nekoliko mjeseci prije donošenja mjera ograničavanja koje se na nju odnose, u točkama 129. i 130. pete pobijane presude odbio priznati da je taj žalitelj prodajom svojih udjela u društvu Alfa Bank prestao obavljati svoju djelatnost prije donošenja prvih spornih akata o zadržavanju. Opći sud obrazložio je to odbijanje činjenicom da novinski članak koji je navedeni žalitelj podnio kako bi dokazao da je ta prodaja stvarna nije dovoljno precizan jer se u njemu ne navode ni datum navedene prodaje ni identitet preuzimatelja te uz njega nije priložen službeni dokument.

397 Peti žalitelj smatra da je Opći sud time povrijedio načelo poštenog suđenja jer je na njega primijenio pretjerane i neopravdane zahtjeve u pogledu dokazivanja. Naime, sastav novih dioničara vanjsko je pitanje, podnošenje službenog dokumenta je suvišno i pretjerano, a datum prodaje očito prethodi datumu donošenja prvih spornih akata o zadržavanju. Usto, načelo jednakosti oružja povrijeđeno je i zbog toga što je Opći sud u drugim predmetima priznao da Vijeće može podnijeti novinske članke istog izvora kao što je onaj koji je u prvostupanjskom postupku podnio peti žalitelj, uključujući kako bi dokazalo da sankcionirana osoba više nije dioničar određenog poduzetnika.

398 Peti žalitelj tvrdi i da je Opći sud povrijedio opseg svojeg sudskog nadzora jer je Vijeće samo dovelo u pitanje pouzdanost članka koji je podnio taj žalitelj i novinske agencije koja je taj članak objavila, pri čemu nije proveo nadzor nad pitanjem potrebe za podnošenjem dodatnih informacija u tom pogledu. Naposljetku, Opći sud povrijedio je načelo kontradiktornosti time što se kontradiktorna rasprava nije odnosila na pitanje prodaje udjela petog žalitelja.

399 Vijeće smatra da osmi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P treba proglasiti nedopuštenim jer je peti žalitelj tim žalbenim razlogom zapravo nastojao ishoditi od Suda da preispita dokaz. Kad je riječ o meritumu, Vijeće osporava osnovanost argumenata petog žalitelja.

2) Ocjena Suda

i) Dopuštenost

400 Najprije valja podsjetiti na to da, kao što je to navedeno u točkama 226. i 324. ove presude, s jedne strane, nadzor Suda nad činjeničnim utvrđenjima do kojih je došao Općі sud obuhvaća, među ostalim, pitanje jesu li se poštovala pravila o teretu dokazivanja i izvođenju dokaza i da je, s druge strane, pitanje je li Općі sud povrijedio opseg svojih sudskih ovlasti pravno pitanje koje je u nadležnosti Suda u okviru žalbe.

401 Nadalje, navodna povreda prava na pošteno suđenje i njegovih izvedenica, načela jednakosti oružja i načela kontradiktornosti, koje je Općі sud dužan poštovati u postupcima koji su pred njim pokrenuti, pravno je pitanje koje je u nadležnosti Suda u okviru žalbe (vidjeti u tom smislu presude od 15. srpnja 2021., Komisija/Landesbank Baden-Württemberg i SRB, C-584/20 P i C-621/20 P, EU:C:2021:601, t. 56. do 77. i od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 127. i 128.).

402 Naposljetku, ako su dokazi bili prikupljeni na pravilan način i ako su se poštovala opća načela prava kao i pravila postupka primjenjiva u području tereta dokazivanja i izvođenja dokaza, ocjena dokazne vrijednosti podnesenih dokaza isključivo je na Općem sudu, pri čemu takva ocjena stoga ne predstavlja, osim u slučaju njihova iskrivljavanja, pravno pitanje nad kojim se provodi nadzor Suda (vidjeti u tom smislu presudu od 29. studenoga 2018., Bank Tejarat/Vijeće, C-248/17 P, EU:C:2018:967, t. 37. i navedenu sudsku praksu).

403 U ovom slučaju peti žalitelj u biti tvrdi da je Općі sud povrijedio pravila u području tereta dokazivanja i izvođenja dokaza, opseg svojih sudskih ovlasti te pravo na pošteno suđenje, kao i načela jednakosti oružja i kontradiktornosti. Naime, žalbeni razlozi koji se temelje na takvim povredama u načelu su dopušteni u potporu žalbi, prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točkama 400. i 401. ove presude.

404 Suprotno tomu, u dijelu u kojem peti žalitelj prigovara Općem sudu da je u točki 130. pete pobijane presude smatrao da dokaz koji je ispitao u toj točki nema dostatnu dokaznu vrijednost, valja smatrati da je taj argument nedopušten, prema sudskoj praksi Suda navedenoj u točki 402. ove presude.

405 Iz toga slijedi da je osmi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P dopušten samo u dijelu navedenom u točki 403. ove presude.

ii) Meritum

406 Osmim žalbenim razlogom peti žalitelj u biti tvrdi da je Općі sud u točki 130. pete pobijane presude povrijedio njegovo pravo na pošteno suđenje, načelo jednakosti oružja i načelo kontradiktornosti, kao i opseg svojeg sudskog nadzora prilikom ispitivanja dokaza koji je taj žalitelj podnio u prvostupanjskom postupku.

407 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je pravo na pošteno suđenje temeljno načelo prava Unije koje je danas propisano člankom 47. Povelje. Kako bi zadovoljili zahtjeve tog prava, sudovi Unije moraju paziti na to da poštuju to pravo u postupcima koji se pred njima vode i da sami poštuju načelo kontradiktornosti koje svakoj stranci u postupku daje pravo upoznati se s podnescima i očitovanjima koje je sudu podnijela protivna strana te o njima raspravljati. Za zadovoljavanje zahtjeva koji se odnose na pravo na pošteno suđenje važno je, naime, da su stranke bile upoznate kako s činjeničnim tako i s pravnim elementima koji su odlučujući za stvar u postupku te da su o njima mogle kontradiktorno raspravljati. Usto, načelo jednakosti oružja, koje proizlazi iz samog pojma poštenog suđenja, uključuje obvezu da se svakoj stranci pruži razumna mogućnost da iznese svoje stajalište, uključujući dokaze, u uvjetima koji je u odnosu na protivnu stranu ne stavljaju u znatno slabiji položaj (vidjeti u tom smislu presude od 15. srpnja 2021., Komisija/Landesbank Baden-Württemberg i SRB, C-584/20 P i C-621/20 P, EU:C:2021:601, t. 56. do 59. i navedenu sudsku praksu i od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 128. i navedenu sudsku praksu).

408 U ovom slučaju iz spisa postupka pred Općim sudom ne proizlazi da se petom žalitelju, s obzirom na zahtjeve prava na pošteno suđenje, uskratila mogućnost da raspravlja o dokazu koji je Opći sud ispitao u točki 130. pete pobijane presude i da ga potkrijepi i da je time stavljen u znatno slabiji položaj u odnosu na Vijeće. Naime, Vijeće je u svojem odgovoru na tužbu pred Općim sudom istaknulo nepreciznost tog dokaza i navelo da ga treba dopuniti službenim dokumentom koji je peti žalitelj razumno mogao podnijeti u svojoj replici pred Općim sudom, što taj žalitelj ne osporava u okviru svoje žalbe. Usto, Opći sud održao je raspravu tijekom koje je žalitelj mogao iznijeti svoje argumente o predmetnom dokazu.

409 S obzirom na prethodno navedeno, osmi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P valja odbaciti kao djelomično nedopušten i odbiti kao djelomično neosnovan.

F. Drugi dio prvog žalbenog razloga te peti žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P, treći dio žalbenog zahtjeva u predmetu C-704/23 P, peti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P i prvi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P

1. Drugi dio prvog žalbenog razloga i peti žalbeni razlog u predmetu C-696/23 P

a) Drugi dio prvog žalbenog razloga

1) Argumentacija stranaka

410 Drugim dijelom drugog žalbenog razloga, koji valja ispitati u ovom odjeljku u skladu s razmatranjima navedenima u točki 91. ove presude, prvi žalitelj tvrdi da je Opći sud u točki 66. i točki 89. prve pobijane presude pogrešno smatrao da prihod na koji se odnosi kriterij (g) treba potjecati iz gospodarskih sektora. Prema njegovu mišljenju, taj se prihod može odnositi samo na poduzetnike koji posluju u tim sektorima ili na vodeće poslovne osobe. Prvi žalitelj u tom pogledu podsjeća na to da se, u skladu s primarnim pravom Unije i prema sudskoj praksi Suda, mjere ograničavanja mogu donijeti protiv osobe samo ako je između te osobe i režima ili stanja protiv kojih se vodi borba utvrđena dostatna povezanost. Međutim, u okviru kriterija (g) takva se povezanost može utvrditi samo ako osoba na koju se primjenjuju mjere ograničavanja sama pridonosi, makar neizravno posredstvom poduzetnika nad kojima ima nadzor, proračunu Ruske Federacije.

411 Vijeće osporava osnovanost argumenata prvog žalitelja.

2) Ocjena Suda

412 Kao što to u biti proizlazi iz razmatranja navedenih u točkama 181., 276. i 291. ove presude, kategorija osoba na koje se odnosi kriterij (g), odnosno „vodeće poslovne osobe”, doista je objektivno povezana s Ruskom Federacijom s obzirom na cilj koji se, kao što je to Opći sud naveo u točki 90. prve pobijane presude i kao što se na to podsjetilo u točki 121. ove presude, sastoji u izvršavanju dodatnog pritiska na Rusku Federaciju i povećanju troškova njezinih djelovanja kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine.

413 U tim okolnostima Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da kriterij (g) treba, kao što to proizlazi iz točke 66. prve pobijane presude i točke 125. ove presude, tumačiti na način da znatan izvor prihoda koji je ostvarila Vlada Ruske Federacije ne smije potjecati od vodećih poslovnih osoba nego iz gospodarskih sektora u kojima one obavljaju svoju djelatnost.

414 Stoga valja odbiti drugi dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-696/23 P.

b) Peti žalbeni razlog

415 Petim žalbenim razlogom prvi žalitelj izjavljuje da ponavlja sve argumente na koje se pozivao u prvostupanjskom postupku u pogledu drugog kriterija na kojem su se temeljile mjere ograničavanja donesene protiv njega, odnosno kriterija koji je osobito predviđen člankom 2. stavkom 1. točkom (f) Odluke 2014/145, u slučaju da Sud prihvati žalbu, ukine prvu pobijanu presudu i odredi da će sam odlučiti o tužbi za poništenje.

416 Vijeće smatra da taj žalbeni razlog treba odbiti.

417 U tom pogledu valja istaknuti da se peti žalbeni razlog koji je prvi žalitelj naveo u prilog svojoj žalbi ističe u slučaju da Sud prihvati žalbu i ukine prvu pobijanu presudu na temelju jednog od četiriju žalbenih razloga na koje se taj žalitelj poziva ili više njih. S obzirom na to da se ne može prihvatiti nijedan od tih četiriju žalbenih razloga, nije potrebno odlučiti o petom žalbenom razlogu.

2. Treći dio žalbenog zahtjeva u predmetu C-704/23 P

418 Trećim dijelom svojeg žalbenog zahtjeva drugi žalitelj od Suda zahtijeva da na temelju članka 268. UFEU-a naloži naknadu neimovinske štete koju je pretrpio zbog donošenja spornih akata.

419 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, u skladu s člankom 169. stavkom 1. i člankom 170. stavkom 1. Poslovnika, žalbeni zahtjevi trebaju biti usmjereni na potpuno ili djelomično ukidanje pobijane odluke Općeg suda, kakva proizlazi iz izreke te odluke, i, u slučaju da se žalba utvrdi osnovanom, na prihvaćanje zahtjeva iznesenih u prvom stupnju, pri čemu nije dopušteno isticanje novih zahtjeva.

420 S obzirom na to da treći dio zahtjeva nije usmjeren na potpuno ili djelomično ukidanje odluke Općeg suda, kakva proizlazi iz izreke druge pobijane presude, taj dio zahtjeva treba shvatiti na način da se odnosi na pretpostavku prema kojoj se žalbu proglašava osnovanom. Međutim, osim činjenice da se ne može prihvatiti nijedan od žalbenih razloga koje je drugi žalitelj istaknuo u

prilog svojoj žalbi, valja istaknuti da je navedeni dio zahtjeva u svakom slučaju nedopušten jer taj žalitelj u prvostupanjskom postupku nije podno zahtjev za naknadu neimovinske štete koju je pretrpio zbog donošenja spornih akata.

3. Peti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P

421 Petim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga četvrti žalitelj prigovara Općem sudu da je upotrebom indikativa prezenta u točkama 33., 59., 61. i 76. četvrte pobijane presude iskrivio činjenice jer je smatrao da je i dalje vlasnik i glavni izvršni direktor Uralchema, iako na dan objave te presude više nije obnašao funkciju glavnog izvršnog direktora tog društva.

422 Vijeće osporava osnovanost argumenata četvrtog žalitelja.

423 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da četvrti žalitelj ne objašnjava kako bi takvo iskrivljavanje, pod pretpostavkom da se utvrdi, utjecalo na izreku četvrte pobijane presude.

424 Stoga valja odbiti peti dio prvog žalbenog razloga u predmetu C-35/24 P.

4. Prvi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P

a) Argumentacija stranaka

425 U potporu svojem prvom žalbenom razlogu peti žalitelj podsjeća na to da se mjere ograničavanja koje se na njega primjenjuju temelje na kriterijima (g) i (d). Naglašava i da se njegova tužba pred Općim sudom odnosila na svaki od tih dvaju kriterija.

426 U tom okviru peti žalitelj prigovara Općem sudu da je u točkama 134. i 135. pete pobijane presude odbio ispitati njegove argumente koji se odnose na kriterij (g) jer je smatrao da su mjere ograničavanja donesene na temelju kriterija (g) osnovane i dostatne kako bi se podržali sporni akti. Međutim, pravo na djelotvoran pravni lijek, propisano člankom 47. Povelje, podrazumijeva da tužitelj može, kad se akt Unije temelji na različitim pravnim osnovama, ishoditi utvrđenje da je taj akt barem djelomično neosnovan.

427 Usto, s obzirom na to da se, za razliku od kriterija (g), kriterij (d) odnosi na osobe koje pružaju potporu ruskim donositeljima odluka ili koje od njih imaju koristi, pravo na ugled, koje je dio prava na poštovanje privatnog života propisanog člankom 7. Povelje, podrazumijeva da peti žalitelj može, kako bi vratio svoj ugled, ishoditi utvrđenje netočnosti obrazloženja koje je Vijeće utvrdilo s obzirom na kriterij (d), i to iako je njegovo uvrštenje opravdano s obzirom na kriterij (g).

428 To treba vrijediti tim više jer mjere ograničavanja nisu kaznene prirode, nego se njima nastoje promijeniti određena ponašanja koja podupiru situacije kojima se protivi zajednička vanjska i sigurnosna politika Unije. Naime, s obzirom na to da pogrešno optužena osoba ne može promijeniti ponašanje koje po definiciji nikad nije primijenila, Opći sud treba provjeriti točnost obrazloženja koje je Vijeće utvrdilo protiv petog žalitelja s obzirom na kriterij (d).

429 Vijeće osporava osnovanost argumenata petog žalitelja.

b) Ocjena Suda

430 Sud je već presudio da, u pogledu nadzora zakonitosti odluke Unije o određivanju mjera ograničavanja, s obzirom na njihovu preventivnu prirodu, ako sud Unije smatra da je barem jedan od spomenutih razloga dovoljno precizan i konkretan, da je dokazan i da predstavlja dovoljnu osnovu za tu odluku, tada okolnost da ostali razlozi to nisu ne opravdava poništenje navedene odluke (vidjeti u tom smislu presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 130.; od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 72. i od 29. studenoga 2018., Bank Tejarat/Vijeće, C-248/17 P, EU:C:2018:967, t. 60.).

431 Nije sporno da je Opći sud u točkama 134. i 135. pete pobijane presude primijenio tu sudsku praksu kako bi smatrao da ne treba ispitati osnovanost mjera ograničavanja donesenih protiv petog žalitelja na temelju kriterija (d) jer je došao do zaključka da su te mjere osnovane s obzirom na kriterij (g).

432 Suprotno onomu što tvrdi peti žalitelj, navedena sudska praksa ne povređuje zahtjeve prava na djelotvoran pravni lijek ni prava na ugled kao sastavnog dijela prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, kako su ta temeljna prava propisana člankom 47. odnosno člankom 7. Povelje.

433 Naime, kao prvo, Sud je već smatrao da opseg sudskog nadzora nad aktima Unije kojima se izriču mjere ograničavanja, kako proizlazi iz te sudske prakse, jamči pravednu ravnotežu između, s jedne strane, očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti te, s druge strane, zaštite sloboda i temeljnih prava osobe o kojoj je riječ. Konkretno, Sud je, kako bi postigao tu pravednu ravnotežu, uzeo u obzir upravo pravo na djelotvoran pravni lijek i pravo na ugled osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja (vidjeti u tom smislu presudu od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 130. do 134.).

434 Kao drugo, iako se ne može isključiti, kao što to tvrdi peti žalitelj, da u smislu povrede ugleda postoji razlika između uvrštenja na temelju kriterija (g) i uvrštenja na temelju na kriterija (d), na način da prvonavedeni kriterij obuhvaća kategorije osoba, subjekata ili tijela koje, za razliku od drugonavedenog kriterija, nisu nužno povezane s „ruskim donositeljima odluka koji su odgovorni za pripojenje Krima ili destabilizaciju Ukrajine”, tom žalitelju ipak nije, samo zbog toga što ni Opći sud u prvostupanjskom postupku ni Sud u žalbenom postupku nisu odlučili o osnovanosti njegova uvrštenja na temelju kriterija (d), uskraćena mogućnost da podnese zahtjev za naknadu štete koju je pretrpio zbog tog uvrštenja i stoga iskoristi pravo na djelotvoran pravni lijek.

435 Naime, valja podsjetiti na to da je tužba za utvrđivanje izvanugovorne odgovornosti Unije na temelju članka 340. drugog stavka UFEU-a uspostavljena kao samostalno pravno sredstvo s obzirom na njezinu posebnu ulogu u okviru sustava pravnih sredstava te s obzirom na to da je njezino korištenje, zbog njezina specifičnog predmeta, uvjetovano ispunjenjem određenih pretpostavki. Stoga, na temelju zajedničkih odredbi članaka 268. i 340. UFEU-a i članka 46. Statuta Suda Europske unije, osoba kao što je peti žalitelj može podnijeti takvu tužbu u roku od pet godina od nastanka činjenica koje su dovele do te odgovornosti kako bi ishodio naknadu štete za koju smatra da ju je pretrpio zbog mjera ograničavanja koje su mu izrečene aktom Unije, i to čak i ako nije tražio poništenje navodno nezakonitog akta koji mu je uzrokovao štetu ili čak i ako Opći sud i Sud nisu odlučili o svim tužbenim razlozima za poništenje koji se odnose na različite kriterije za uvrštenje, ali pod uvjetom da ne želi ostvariti rezultat koji je jednak onomu koji bi mu

donio uspjeh tužbe za poništenje koju je propustio pravovremeno podnijeti (vidjeti u tom smislu presudu od 5. rujna 2019., Europska unija/Guardian Europe i Guardian Europe/Europska unija, C-447/17 P i C-479/17 P, EU:C:2019:672, t. 49. do 51. i navedenu sudsku praksu).

436 Naime, u situaciji u kojoj se nalazi peti žalitelj taj je uvjet ispunjen ako svojom tužbom za naknadu štete ne nastoji ishoditi poništenje mjera ograničavanja izrečenih na temelju kriterija (d), nego naknadu štete koju je u pogledu ugleda navodno pretrpio zbog izricanja tih mjera na temelju tog kriterija.

437 Kao treće, sudska praksa navedena u točki 430. ove presude slijedi i logiku sudskog nadzora nad odlukama Općeg suda, kao što to proizlazi iz Poslovnika Suda.

438 U skladu s člankom 169. stavkom 1. i člankom 170. stavkom 1. tog Poslovnika, žalbeni zahtjevi trebaju biti usmjereni na potpuno ili djelomično ukidanje pobijane odluke Općeg suda, kakva proizlazi iz izreke te odluke, i, u slučaju da se žalba utvrdi osnovanom, na prihvaćanje zahtjeva iznesenih u prvom stupnju, pri čemu nije dopušteno isticanje novih zahtjeva.

439 Iz toga slijedi da žalba treba sadržavati žalbene razloge kojima se iznosi pravna kritika protiv odluke Općeg suda i koji mogu utjecati na izreku te odluke jer se u protivnom te žalbene razloge proglašava bespredmetnima zbog toga što ne mogu dovesti do potpunog ili djelomičnog ukidanja navedene odluke kakva proizlazi iz te izreke (vidjeti u tom smislu presudu od 21. rujna 2000., EFMA/Vijeće, C-46/98 P, EU:C:2000:474, t. 38. i od 9. lipnja 2011., Comitato „Venezia vuole vivere” i dr./Komisija, C-71/09 P, C-73/09 P i C-76/09 P, EU:C:2011:368, t. 65. i navedenu sudsku praksu).

440 U skladu s tom sudskom praksom, Sud je u području mjera ograničavanja u više navrata presudio da, s obzirom na to da je Opći sud pravilno smatrao da su mjere ograničavanja donesene na temelju jednog od kriterija za uvrštenje predviđenih aktom Unije o kojem je riječ osnovane, žalbene razloge koji se temelje na pogreški koja se tiče prava koju je Opći sud počinio u svojoj ocjeni osnovanosti tih mjera donesenih na temelju nekog drugog kriterija predviđenog tim aktom treba proglasiti bespredmetnima. Naime, s obzirom na to da je izreka odluke Općeg suda osnovana, takva pogreška koja se tiče prava, pod pretpostavkom da je dokazana, ne može dovesti do ukidanja pobijane presude Općeg suda ni do, *a fortiori*, poništenja akata koje osporava žalitelj (vidjeti u tom smislu presude od 29. studenoga 2018., Bank Tejarat/Vijeće, C-248/17 P, EU:C:2018:967, t. 61. i od 1. kolovoza 2025., Timčenko/Vijeće, C-702/23 P, EU:C:2025:605, t. 48.).

441 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti prvi žalbeni razlog u predmetu C-111/24 P.

V. Zaključak

442 S obzirom na sve prethodno navedene razloge, valja odbiti žalbe u spojenim predmetima C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P i C-111/24 P.

VI. Troškovi

443 U skladu s člankom 184. stavkom 2. Poslovnika, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima. Člankom 138. stavkom 1. tog Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, određuje se da je stranka koja ne uspije u postupku dužna, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

444 Budući da je Vijeće zatražilo da petorica žalitelja snose troškove u svakom od spojenih predmeta i s obzirom na to da oni nisu uspjeli u postupku, valja odlučiti da će, osim vlastitih troškova, snositi i troškove Vijeća u svakom od tih predmeta.

445 Na temelju članka 140. stavka 1. Poslovnika, koji se primjenjuje i na žalbene postupke na temelju njegova članka 184. stavka 1., države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. U skladu s tim odredbama, Češka Republika i Komisija, intervenijenti u žalbenom postupku u predmetu C-35/24 P, te Republika Latvija, intervenijent u prvostupanjskom postupku koji je sudjelovao u postupku pred Sudom u tom predmetu, snosit će vlastite troškove u navedenom predmetu.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Predmeti C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P i C-111/24 P spajaju se u svrhu donošenja presude.**

2. **Žalbe se odbijaju.**

3. **Dmitrij Aleksandrovič Pumpjanski, Tigran Hudaverdjan, Viktor Filipovič Rašnikov, Dmitrij Arkadijevič Mazepin i German Han snose, osim vlastitih troškova, troškove Vijeća Europske unije u svakom od spojenih predmeta.**

4. **Češka Republika, Republika Latvija i Europska komisija snose vlastite troškove u predmetu C-35/24 P.**

Potpisi